

Protokół nr XV
Sesji Rady Miejskiej Wrocławia
21 listopada 2019 roku, godz. 11.00
Sala Sesyjna im. Ignacego Jana Paderewskiego, Sukiennice 9

Sesja trwała w godzinach od 11.00 do 21.00.

Na ogólną liczbę 37 Radnych nieobecna była jedna osoba — Radny Michał Górski.

Szczegółowe wyniki głosowań stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Witam Pana Prezydenta Wrocławia, Panie i Panów Wiceprezydentów, Dyrektorów Departamentów, Panie Radne i Panów Radnych, a także wszystkich przybyłych Gości, a w szczególności Klubowych Mistrzów Świata, zawodników Śląska Wrocław [red. — Śląska Wrocław Blind Footballu].

I. Informacje i komunikaty Przewodniczącego Rady i Prezydenta Miasta.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Dzisiaj, 21 listopada, w Dniu Życzliwości, a także w Dniu Pracownika Socjalnego, doceniając szlachetną rolę osób zaangażowanych w rozwiązywanie tak ważnych problemów społecznych, pragnę złożyć życzenia wytrwałości i pomyślności w urzeczywistnianiu swoich planów i marzeń. Niech ten wyjątkowy dzień będzie okazją do przekazania słów uznania i szacunku osobom pełniącym tak ważne funkcje w naszym mieście.

Szanowni Państwo, chciałbym bardzo podziękować wszystkim Radnym Rady Miejskiej, a także Młodzieżowej Radzie Miasta Wrocławia, którzy upamiętnili zmarłych Radnych oraz osoby zasłużone dla Wrocławia i aktywnie uczestniczyli w akcji *Wrocławski Znicz Pamięci*. Osobiście w imieniu Rady zapaliłem znicz na grobach m.in. Stanisława Miękiszka — pierwszego Przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia oraz honorowych obywateli Wrocławia, w imieniu własnym oraz Pana Prezydenta: Pana Tadeusza Różewicza i Henryka Tomaszewskiego, którego setną rocznicę urodzin obchodziliśmy w tym roku.

W ramach nowego cyklu spotkań *Wrocławska Akademia Samorządowa*, projektu skierowanego do Radnych Rady Miejskiej i Radnych Rad Osiedlowych kolejny wykład odbędzie się 9 stycznia o godzinie 16.30 w Sali Sesyjnej, a wygłosi go prof. Jan Miodek, polski językoznawca i członek Komitetu Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk. Korzystając z okazji, bardzo dziękuję Radnym, którzy uczestniczyli w wykładzie inauguracyjnym i serdecznie zapraszam wszystkich zainteresowanych.

W dniach od 29 do 30 listopada w naszej Sali Sesyjnej odbędzie się międzynarodowa konferencja naukowa *Smart Administration* w ramach dolnośląsko-saksońskiego spotkania administratywistów na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, we współpracy z samorządem województwa dolnośląskiego. W imieniu Pana prof. Jerzego Korczaka z Zakładu Ustroju Administracji Publicznej zapraszam Państwa do udziału. Zaproszenia zostaną dostarczone do Państwa pocztą e-mail. Wszyscy Radni otrzymali na skrzynki poczty elektronicznej wiadomość o wprowadzeniu elektronicznego systemu kontroli dostępu w budynkach w Sukiennicach 9. Wejście będzie możliwe za pomocą karty UrbanCard. Wszystkich informacji na ten temat w trakcie sesji udzieli Pan Dyrektor Marcin Frąckiewicz.

W przyszłym roku kontynuować będziemy program spotkań z młodzieżą i seniorami: *Edukacja Samorządowa*. Radnych zainteresowanych udziałem w tych spotkaniach proszę o wpisywanie się na listę, która dostępna jest w sekretariacie Biura Rady Miejskiej Wrocławia. Uprzejmie proszę o zapisywanie się na dyżury Radnych na rok 2020. Lista dostępna jest w sekretariacie Biura Rady.

Szanowni Państwo, w imieniu Dyrekcji Liceum Ogólnokształcącego nr 5 mam

przyjemność zaprosić Państwa na otwarcie XXIII Konferencji Wrocław Model United Nations „WrocMUN”. To młodzieżowa symulacja obrad organizacji narodów zjednoczonych, w których uczestniczą licealiści z różnych miast Polski i Europy. Zaproszenia zostaną dostarczone do Państwa także pocztą elektroniczną.

Z dużą satysfakcją przyjmujemy jako Rada informację, że Wrocław, podobnie jak wiele innych miast, zarówno w Polsce, jak i na całym świecie dołączył do inicjatywy UNICEF Polska. Organizuje obchody trzydziestej rocznicy uchwalenia tego dokumentu we współpracy z wieloma instytucjami, organizacjami pozarządowymi. Chciałbym za tę inicjatywę serdecznie podziękować Panu Prezydentowi Jackowi Sutrykowi.

Miło mi także zawiadomić Państwa, że uczestniczyłem w dwóch posiedzeniach Rady: w październiku na zaproszenie Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa, Pana Dominika Jaśkowca, a w listopadzie na zaproszenie Przewodniczącego Rady Miejskiej w Łodzi, Pana Marcina Gołaszewskiego. Ta sesja odbyła się wczoraj. Wziąłem udział w sesji budżetowej, tak więc będą to bardzo ciekawe spostrzeżenia dotyczące procedowania Rad.

Szanowni Państwo, z dużą radością przyjmujemy informację o tym, że Śląsk Wrocław został Kubowym Mistrzem Świata Blind Football. W finale turnieju, który odbywał się w Bułgarii, nasza drużyna pokonała Kiszyniów Fenix z Mołdawii 3:1, o czym opowiedzą Państwu Pan Piotr Waśniewski, Prezes Śląska Wrocław oraz Pan Robert Mkrtchyan, kapitan mistrzowskiej drużyny. Zapraszam serdecznie.

Prezes Klubu Śląsk Wrocław Piotr Waśniewski: Szanowni Państwo, bardzo dziękuję jako przedstawiciel społeczności Śląska Wrocław, że dostaliśmy tę możliwość, aby Państwu przedstawić bardzo krótką historię ludzi niezwykłych, pasjonatów tak naprawdę życia i aktywnego spędzania wolnego czasu, czyli zawodników Śląska Wrocław Blind Footballu, którzy są razem z nami dzisiaj. Panowie, jeżeli możecie na sekundę wstać, to bardzo bym prosił, bo jestem naprawdę wdzięczny i dumny z tego, że jesteście z nami. Żeby podkreślić Państwu, jak to jest znaczące wydarzenie i jak ogromny sukces dla Śląska Wrocław i dla tych chłopaków, niech najlepszym tego dowodem będzie fakt, że mieliśmy okazję poznać się wiosną tego roku i pomimo tego, że jako Prezes Zarządu w sporcie jestem już naprawdę od kilkunastu, jeśli nie kilkudziesięciu lat, niewiele wiedziałem na temat tej akurat dyscypliny sportu. Nie zdawałem sobie sprawy z tego, jak piłka nożna osób niewidzących, niedowidzących jest oparta, co jest logiczne, na dźwięku, jak ogromną rolę w tym wszystkim odgrywają udźwiękowione piłki, które uczestniczą w tych zawodach, jak i trenerzy z boku, którzy współuczestniczą i podpowiadają podczas całych zawodów. Natomiast jedno, co na pewno wiedziałem, to jest to, że poznałem i spotkałem ludzi z ogromną pasją i determinacją, żeby w swoich niepełnosprawnościach być jak najbardziej aktywnymi w życiu codziennym i móc się realizować sportowo, bo myślę, że wszyscy na pierwszy rzut oka jesteście sobie w stanie wyobrazić, jak ogromna bariera przed nimi staje. Ale żeby sobie uświadomić, jak wielkim wyzwaniem jest udział w takich zawodach i meczu blind footballu, proszę spróbować wyobrazić sobie nas wszystkich w tej sali ze zgaszonym światłem z prośbą o to, stojąc pod jedną ścianą, a każdy z nas przy innej ścianie, że najszybciej przemieścimy się tam i z powrotem. Do ilu kontuzji i tragedii doszłoby przy takiej próbie, a chłopaki współzawodniczą i finalnie zdobywają mistrzostwo świata właśnie w takiej dziedzinie, gdzie jeszcze wszyscy naraz starają się nasłuchiwać piłki i instrukcji od trenerów i na końcu tak, jak jeszcze chwilę temu Robert mi powtarzał, dopiero jak trener im potwierdzi, dowiadują się o tym, czy bramkę strzelili, czy też nie. [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny] jest naprawdę bardzo trudne i tak naprawdę, mówiąc bardzo krótko i zwięźle, spotkaliśmy ludzi, którzy nas zarazili swoją pasją, swoją determinacją i energią związaną z realizacją swojego projektu i swojego marzenia. Dla nich największym marzeniem jest gra w piłkę nożną i coś, co pozostało w moich uszach, cały czas to są słowa Roberta z naszej wspólnej konferencji prasowej, kiedy przedstawialiśmy światu nasz wspólny projekt, jeśli Państwo pozwolą zacytować je, bo one są bardzo obrazowe: „Dzięki Śląskowi wiemy, że cierpimy na zaletę wzroku, a nie na wadę. My możemy nie widzieć, ale najważniejsze, żebyście to Wy widzieli, bo to na Waszych oczach spełniają się nasze marzenia.” To najbardziej odzwierciedla to, z czym ta grupa

ludzi się musi borykać i bardzo cieszymy się, że jako profesjonalny klub zajmujący się rozgrywkami drużyny ekstraklasowej możemy także współuczestniczyć w takim projekcie. Jak się okazało, między tą konferencją a spełnianiem kolejnych marzeń naszych zawodników minął bardzo krótki czas, ponieważ okazało się, że na przestrzeni całego okresu wiosennego nasza drużyna podczas turnieju we Wrocławiu zdobyła Puchar Polski, później odnieśli zwycięstwo w prestiżowym turnieju w Belgii, zajęli trzecie miejsce w Lidze Europy Centralnej oraz uczestniczyli w finale Pucharu turnieju w Pradze, gdzie po drodze pokonali drużynę Borussii Dortmund. I tu należy zaznaczyć, że ta przepaść między niemiecką piłką nożną a polską jest taka sama w blind footballu. To jest bardzo profesjonalnie prowadzona liga, także w przestrzeni blind footballu. W związku z chęcią jak największego propagowania tej dyscypliny w kraju i zachęcania ludzi z niepełnosprawnościami tego typu do udziału w aktywnym życiu i sporcie udało nam się przekonać Radka Majdana do współudziału w tym przedsięwzięciu i pełnienia podwójnej roli, zarówno roli bramkarza drużyny, ale też ambasadora całego blind footballu na przykładzie blind footballu Śląska Wrocław. W tym samym okresie, wspólnie drużyna Śląska Wrocław Ekstraklasowa i drużyna Śląska Wrocław Blind Futbolu przeprowadziła wspólny trening, który miał miejsce na stadionie we Wrocławiu i to było wydarzenie, które pierwszy raz wydarzyło się w naszym kraju, że zawodnicy z tym samym herbem na klatce piersiowej mogli wspólnie trenować i podzielić się tymi doświadczeniami. Z opowieści naszych zawodników wiemy, że to jest niewyobrażalna skala umiejętności, jakie trzeba posiadać, żeby móc aktywnie współzawodniczyć. Nasi panowie mieli problem w ogóle z przeprowadzeniem 20 metrów piłki z zamkniętymi oczami albo celnymi trafieniami w ogóle w piłkę, kiedy oddawali strzały na bramkę i próbowali pokonać Radka Majdana w rzutach karnych. Nadrzędnym celem i marzeniem naszych zawodników była możliwość wzięcia w ogóle udziału w turnieju Klubowych Mistrzów Świata[red. — w Blind Footballu], które jak Pan Przewodniczący zaznaczył, odbyły się w tym roku w Bułgarii i to był też jeden z powodów i impulsów naszej współpracy, bo nie możemy ukrywać, że tego typu przedsięwzięcie nie jest zbyt medialnie popularne i pozyskiwanie środków finansowych na taką działalność jest bardzo trudne i cieszymy się, że jako klub sportowy mogliśmy w tym chłopakom pomóc, ale jak się okazało sam przebieg tego turnieju potoczył się tak dla nas fortunnie, że finalnie zdobyliśmy tytuł Klubowych Mistrzów Świata. Pamiętajmy, że pomimo tego, że to jest bardzo niszowa dyscyplina, to nawet nie wiem, czy panowie przed wyjazdem zakładali udział w półfinałach tych rozgrywek, więc tym większe dla nich gratulacje. Dużo mówiłem o barierach, które są pokonywane i sposobie na ich przełamanie. Chciałbym w tym miejscu Państwu powiedzieć o tym, że Śląsk Wrocław to nie tylko Śląsk Wrocław Blind Football i pomoc osobom z niepełnosprawnościami wzrokowymi, to także otwarty klub na wszelkiego rodzaju niepełnosprawności. We Wrocławiu istnieje najstarszy i największy klub kibiców niepełnosprawnych zrzeszający osoby, które sympatyzują ze sportem i współorganizują możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu w związku z kibicowaniem sportowi. To na stadionie we Wrocławiu mamy na koncie dwa rekordy świata, jeśli chodzi o frekwencję podczas meczów i profesjonalnych zawodów z udziałem osób niepełnosprawnych i ich opiekunów. To na stadionie we Wrocławiu podczas meczów Śląska Wrocław wspólnie z Fundacją *Katarynka* umożliwiamy także osobom niedowidzącym albo niewidzącym możliwość współudziału w widowisku poprzez audiodeskrypcję i coś, co dla nas jako dla Śląska Wrocław jest bardzo też ważne i istotne. Nasz klub i nasza drużyna od wielu lat wspiera Fundację *Na ratunek dzieciom z chorobami nowotworowymi* i hospicjum we Wrocławiu *Przylądek Nadziei*, które dzięki uprzejmości naszego głównego sponsora umożliwiliśmy umieszczenie logotypu na naszych pierwszych meczach w obecnym sezonie. Jak pewnie Państwo wiedzą, tak długo jak na koszulkach na klatce piersiowej był ich logotyp, nie przegraliśmy żadnego meczu w Ekstraklasie, stąd możemy się też chwalić tak dobrym miejscem i ze względu na to, że sportowcy są tak samo zabobonni jak wielu innych ludzi, nie zrezygnowaliśmy, oddając główne miejsce z powrotem głównemu sponsorowi z ich obecności na koszulkach. W tej chwili znajdują się z tyłu koszulki, tuż przy kołnierzyku naszej drużyny i wspomagają nas w naszych sukcesach i liczę na to,

że ta współpraca będzie do końca bardzo owocna, a dla nas jako dla Śląska Wrocław to jest ogromna duma i wyróżnienie, że możemy informować świat od takich ludziach i instytucjach, które pomagają w ratowaniu nie tylko zdrowia, ale i życia najmłodszym, którzy są najbardziej bezbronni. Szanowni Państwo, to wszystko, o czym mówiłem, o obecności blind footballistów, o wspieraniu fundacji i udostępnianiu naszych imprez dla osób niepełnosprawnych nie byłoby możliwe bez Państwa pomocy i Państwa decyzji. To dzięki Radnym Wrocławia, dzięki Prezydentowi Wrocławia możemy prowadzić klub ekstraklasowy i uczestniczyć w takich przedsięwzięciach, za co bardzo chciałem Państwu w tym miejscu podziękować. Pozwoliłem sobie w imieniu Klubu i naszej drużyny blind footballu przekazać Państwu bardzo drobne upominki, które, mam nadzieję, spowodują, że staniemy się razem jedną wielką rodziną Śląska Wrocław. Bardzo dziękuję.

Kapitan drużyny Robert Mkrtchyan: Panie Przewodniczący, Panie i Panowie Radni, Panie Prezydencie, Szanowni Państwo! Stereotyp o osobach niewidomych jest taki, że one zazwyczaj siedzą w domu i nic nie robią, a my szczerze mamy tak, że nie mamy czasu nawet wrócić do tego domu, ponieważ ciężko trenujemy i dzięki Śląskowi Wrocław, dzięki Państwu, bo to też Państwa sukces, bo gdyby nie Państwo to my byśmy nawet na ten turniej nie pojechali. Mieliliśmy możliwość pojechać na Klubowe Mistrzostwa Świata, to dla nas osobiście było naprawdę takim momentem, którego nie da się opisać. Ja myślałem, naprawdę główkowałem, jakimi słowami mógłbym to opisać, ale po prostu się nie da. To jest takie wydarzenie, które będziemy opowiadać naszym wnukom i naprawdę pojechać na Klubowe Mistrzostwa Świata, reprezentować Wrocław na arenie międzynarodowej i potem przyjechać tutaj i pochwalić się Państwu, że jesteśmy Klubowymi Mistrzami Świata to jest naprawdę coś niesamowitego. No i tak można powiedzieć, że osoby niewidome nie widzą barier, nie widzą normalnie, nie widzą barier. Jesteśmy optymistami, dla nas nie ma rzeczy niemożliwych. Tak samo ta piłka nożna. W momencie, kiedy dowiedzieliśmy się, że mamy możliwość uprawiać blind football dzięki naszym trenerom: Mikołaj Nowacki i Lubomir Prask, dzięki nim mamy możliwość grać w piłkę nożną i tutaj we Wrocławiu wygrywać mecze, które są dla nas naprawdę bardzo ważne i być tutaj z Państwem, to jest naprawdę niesamowite przeżycie dla nas. I proszę nam wierzyć, że to, że inni nas doceniają to OK, ale że tu, w naszym mieście Państwo wiecie o nas, że chcecie tutaj, żebyśmy byli razem z Wami, to jest naprawdę dla nas wspaniała inicjatywa, za co bardzo dziękujemy. I co mogę powiedzieć? Jedną rzecz mogę teraz tylko zrobić [red. — W tym momencie kapitan drużyny założył na szyję medal] Jeśli mogę prosić, to chciałbym, żeby moja drużyna powstała. Chyba to białe tam [red. — kapitan drużyny zwrócił się w stronę zawodników] to piłka, co mi się wydaje. Jeśli mógłbym prosić jedną osobę o potrząśnięcie piłką, żeby Państwo usłyszeli, że ta piłka jest inna, jest niesamowita i oprócz tej piłki my jako zawodnicy zakładamy takie opaski [red. — W tym momencie kapitan drużyny założył na oczy ciemną opaskę, a po chwili ją zdjął] Teraz troszkę się teleportowałem, bo teraz nikogo nie widzę. Panie Przewodniczący, Panie i Panowie Radni, Panie Prezydencie, melduję, że udało nam się wykonać zadanie. Dziękujemy. [red. — oklaski z Sali] Tak pół żartem, pół serio mógłbym teraz tę opaskę dalej założyć, to by nie było widać łez, a jako że my chcielibyśmy Państwu podziękować za wsparcie w jakiś sposób drobny, to na ręce Pana Prezydenta i Pana Przewodniczącego chcielibyśmy złożyć drobny upominek w postaci koszulek z Mistrzostw Świata z autografami całej drużyny. [red. — nastąpiło wręczenie upominków i wykonanie wspólnej fotografii pamiątkowej]

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałampowicz: Wrocław Mistrzem Świata! Dziękuję bardzo drużynie. Ostatnia informacja. Ostatnia sesja w tym roku odbędzie się 18 grudnia. Jest to środa. Dziękuję Przewodniczącym tych Komisji, które musiały w związku z tym przenieść zwyczajowo ustalone posiedzenia na inny termin. Bardzo dziękuję. Zapraszam Pana Prezydenta.

Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk: Szanowni Państwo, Drodzy Goście! Szkoda, że Piotr, Pan Robert i drużyna grająca blind football już wyszła, ale mam nadzieję,

że pierwsza drużyna w niedzielę weźmie przykład i pokona Wisłę Kraków, tak jak oni to zrobili 4 maja na wrocławskich Złotnikach. Dzisiaj nas wzruszyli, ale muszę Państwu powiedzieć, że równie wzruszony byłem wówczas, bo byłem tam obecny i wszystko wydawało się jasne, proste i oczywiste do momentu, kiedy nie poprosili mnie, abym rozpoczął ten międzynarodowy turniej. Postawili mnie na linii pola karnego. Postawili przede mną piłkę. Bramka była w niewielkiej odległości. Wydawało się, że z całą pewnością trafię, nie ma nic prostszego. I w pewnym momencie założyli mi tę opaskę na oczy i wszystko było inne. Już nie widziałem tej piłki, mimo że wydawało się, że stała przecież koło mnie. Ona nadal w istocie stała, ale wrażenia były zupełnie inne. To są naprawdę niesamowite chłopaki, które przynoszą dumę dla Śląska, dla Wrocławia i wzruszają nas, bo widziałem, sam odczuwałem silne wzruszenie, ale widziałem, że ono się także Państwu udzieliło. Zatem trzymamy bardzo mocno kciuki i cieszę się, że właśnie wówczas udało nam się przy Śląsku Wrocław sekcję blind footballu utworzyć. Za to też bardzo chciałbym podziękować Panu Prezesowi Piotrowi Waśniewskiemu. Szanowni Państwo, dołączam się oczywiście także do tych życzeń dla pracowników socjalnych, a właściwie dla wszystkich ludzi, którzy pracują w sektorze pomocy społecznej. Już tradycyjnie 21 listopada, poza tym, że jest dniem życzliwości, jest także ustawowym dniem, w którym właśnie pracownicy socjalni i wszystkie osoby pracujące w sektorze pomocy społecznej mają swoje święto. Jak wiecie Państwo, sektor mi niezwykle bliski. Łączę się dzisiaj ze wszystkimi naszymi pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Miejskiego Centrum Usług Socjalnych, dziękując im, ale dziękując także tym wszystkim organizacjom pozarządowym, które realizują zadania własne, bądź to samorządu gminnego, bądź to samorządu powiatowego właśnie w obszarze pomocy społecznej. Szanowni Państwo, jadę prosto z lotniska. Wróciłem z Korei Południowej z takiej krótkiej, ale bardzo intensywnej wizyty, podczas której udało się, myślę, że kilka dobrych spraw dla Wrocławia ustalić. Udało się podpisać list intencyjny z miastem Cheongju. To jest miasto porównywalnej wielkości jak Wrocław, w którym znajduje się siedziba główna LG Chem. Właśnie z prezesami LG Chem rozmawialiśmy, potwierdzając kolejne inwestycje, które na terenie aglomeracji wrocławskiej właśnie dzieją się przy udziale tej firmy. Bardzo dobre rozmowy z Hyundai, bardzo dobre rozmowy z LG Electronics. Tutaj będziemy mieli dla Państwa pewne dobre wiadomości, myślę, że już w przyszłym tygodniu. Wreszcie dobre rozmowy z największą instytucją, która odpowiada za rozwój przedsiębiorczości tej koreańskiej poza granicami Korei, z Cotrą, której, mam nadzieję, biuro powstanie także we Wrocławiu, o tym m.in. rozmawialiśmy. Ale podczas tej wizyty w Korei przypadła rocznica naszej, mojej, ale naszej tak naprawdę wspólnej pracy na rzecz Wrocławia. Ja wiedząc o tym wyjeździe już w niedzielę, podczas spotkania z mieszkańcami Wrocławia, zdałem sprawę z roku mojej pracy dla naszego miasta, zdałem sprawozdanie. Wiem, że niewielu z Państwa, może nie wszyscy mieli okazję w tej rocznicy uczestniczyć, proszę zatem pozwolić, że tym razem w skrótovej formie powtórzę najważniejsze punkty z historii naszego wspólnego roku, z pracy dla Wrocławia. Część z nich zahacza o nasze obecne, część zahacza o nasze przyszłe plany. Wiem, że część z Państwa oceniła już rok mojej pracy. Część niestety oceniła ten rok pracy, postępując w myśl zasady, którą kiedyś sformułował George Hegel, który jako ten twórca teorii nowoczesnego systemu idealistycznego powiedział, że jeżeli fakty przeczą, jeżeli moje fakty przeczą czyjejś teorii, tym gorzej dla faktów. A ja chcę się właśnie tylko i wyłącznie odnieść do faktów, nawet jeżeli one będą właśnie podczas tego wystąpienia przeczyły teorii, że się we Wrocławiu nic nie dzieje, albo że we Wrocławiu się dzieje niewiele. Uważam, że rok, który minął od momentu, kiedy w Starym Ratuszu otrzymałem zaświadczenie o wyborze na Prezydenta Wrocławia, kiedy otrzymałem łańcuch prezydentów Wrocławia, kiedy otrzymałem klucze do bram Wrocławia, to jest ten czas, aby opowiedzieć o tym wszystkim, co było moim udziałem, ale co było przede wszystkim naszym wspólnym udziałem. Niech zresztą każdy z nas, dokonując tych ocen, przede wszystkim odpowiada za siebie, a wcześniej czy później, tak czy owak wyborcy sami nas zweryfikują, z tych zadań i deklaracji rozliczą. Proszę Państwa, ten nasz ostatni rok to nie tylko — tu będę posiłkował się prezentacją — to nie tylko 2142 spotkania z mieszkańcami Wrocławia, podczas których miałem okazję przywitać ponad 53 000

osób. To nie tylko ponad 7000 rozdanych wrocławskich wyprawek czy 16 udzielonych przeze mnie ślubów. Dla mnie to przede wszystkim, tak jak mówiłem w niedzielę, niepowtarzalna okazja, niepowtarzalna szkoła o tym, jak działa miasto, jak działają relacje między nami, między ludźmi podczas spotkań, [red. — posiedzeń] Klubów, Komisji, posiedzeń Rady Miasta także. Myślę, że często, o tym także mówiłem, zbyt szybko przyzwyczajamy się do zmiany na lepsze. Warto zatem o nich pamiętać, gdy spojrzymy na sprawy, które bądź to nie wyszły, bądź to uporządkowania wciąż jeszcze wymagają. Ja cały czas podkreślam i chciałbym, żeby to przede wszystkim usłyszeli także ludzie młodzi, którzy są dzisiaj tutaj z nami na sali, Wrocław nie jest miastem skończonym. Ja zrobię swoje przy Państwie, mam nadzieję, udziale, odejdę, przyjdą kolejne prezydentki albo kolejni prezydenci i oni dalej będą to miasto zmieniać. Oni dalej będą to miasto czynić kompletnym w pewnym określonym tempie przy pomocy określonych instrumentów i dostępnych instrumentów prawnych, a także przy dostępnych środkach finansowych. Jeżeli czegoś nie robimy — i chcę to bardzo mocno powiedzieć — jeżeli czegoś nie robimy, ja czy moi współpracownicy we Wrocławiu, to nie dlatego, że nie chcemy, albo nie dlatego, że jakaś sprawa jest nam obojętna, ale dlatego że albo warunki prawne, albo warunki organizacyjne, a przede wszystkim warunki finansowe na pewne rzeczy nie pozwalają od razu. Chciałbym, abyśmy podczas tego mojego wystąpienia, abyśmy podczas pracy dla miasta po prostu o tym pamiętali. To tak samo jak Polski nie da rady urządzić w ciągu, jak się okazuje, 4 lat i jednej kadencji, i ja to przyjmuję. Nie da rady jej do końca urządzić w ciągu 4 lat. Na to potrzeba dużo więcej czasu i tak samo ten czas potrzebuje Wrocław, co nie znaczy, że nic się nie dzieje. W formie skrótowej chciałbym przypomnieć Państwu zatem o projektach, które realizujemy i chciałbym rozliczyć się z zadań, które rozpocząłem w pierwszym roku mojej prezydentury. Pełne zestawienie znajdą Państwo na mojej stronie internetowej, a także filmowej relacji ze spotkania z mieszkańcami Wrocławia. Zacznę od moich, ale mam nadzieję także naszych trzech zasadniczych podstawowych priorytetów: transport publiczny, Wrocław bez smogu i kwestie szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

Proszę Państwa, do roku 2023 zainwestujemy w transport publiczny we Wrocławiu 1 300 000 000 PLN, ale już w tym roku, o czym warto pamiętać, kupiliśmy 50 nowoczesnych, najwyższej klasy przegubowych mercedesów Citaro, 10 nowych tramwajów wyjechało na wrocławskie ulice. W 2020 roku na nasze ulice wyjedzie kolejnych 40 nowych autobusów, w tym, mam nadzieję, że 10 autobusów elektrycznych na pilotażową linię „K”, którą mamy już do tego zadania w istocie przygotowaną. A wreszcie przed nami kolejny cel: zakup 60 autobusów i 49 tramwajów, ale także modernizacja kolejnych 50 już jeżdżących po wrocławskich ulicach składów. Do roku 2022 powstanie nowa trasa tramwajowa na Popowice. To zadanie inwestycyjne już rozpoczęliśmy. Możecie Państwo zaobserwować ten długi ponad 200 metrowy wiadukt kolejowy, który przeobrazi się także w przystanek kolejowy, dzięki czemu uzyskamy na wysokości ulicy Długiej—Młodych Techników zintegrowany węzeł przesiadkowy. Raz jeszcze — ta linia na Popowice jest nam szalenie potrzebna z uwagi na konieczność odciążenia osi ulicy Legnickiej i Kosmonautów. Dzisiaj jak coś się wydarza w zachodniej części miasta, po tamtej stronie nie ma żadnego tramwajowego bypassu, mówiąc językiem medycyny, aby można było puścić inaczej tramwaje. Ta linia równolegle biegnąca po północnej części od ulicy Legnickiej—Kosmonautów na takie właśnie rozwiązanie pozwoli. I to zadanie już realizujemy, podobnie jak rozpoczęliśmy w ulicy Nabycińskiej realizację tramwaju na Nowy Dwór. Raz jeszcze — największe zadanie inwestycyjne w powojennym Wrocławiu, ponad 7 km nowego torowiska, którym dojedziemy z placu Orłąt Lwowskich na Nowy Dwór i zakończymy przy stacji Wrocław Kuźniki. Zadanie warte ponad 200 000 000 PLN. Dwa długie, duże wiadukty kolejowe, m.in. ten przy ulicy Smoleckiej i wiele wyzwań związanych z organizacją ruchu na czas tych remontów. Tak, są pewne utrudnienia. O tym mówiłem, mówię i mówić będę. Mogę za te utrudnienia jedynie przeprosić. Mogę powiedzieć, że staramy się na bieżąco poprzez dostępne inżynierii ruchu środki wpływać i obserwować, jak rozkłada się ruch drogowy, ale z całą pewnością przez ten moment, kiedy robimy tą dużą, raz jeszcze: największą

inwestycję, będziemy odczuwali pewne utrudnienia, ale nie dla odczuwania samych utrudnień, tylko po to, żeby za chwilę było lepiej, po to, żeby za chwilę kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców Muchoboru Małego, Muchoboru Wielkiego, Nowego Dworu i Kuźnik mogło dojechać komfortowo w ciągu kilkunastu minut do centrum miasta. Koniec kropka. Taki jest cel, takie jest zadanie i to chcemy zrobić. Za chwilę wejdziemy na bardzo newralgiczną część tej inwestycji, czyli na plac Orląt Lwowskich i znowu będą różnego rodzaju utrudnienia, nad którymi już dzisiaj pracujemy po to, aby zredukować ten dyskomfort, ale on w jakimś zakresie oczywiście będzie powstawał, szczególnie w takie dni jak dzisiaj, kiedy jest mżawka, kiedy pada deszcz, kiedy wszyscy mamy zupełnie inne zwyczaje poruszania się po drodze autem. Tak po prostu jest, ale ruszyliśmy z tą największą inwestycją. Od przyszłego roku na remonty bieżące, utrzymanie torowisk wydamy rocznie blisko 80 000 000 PLN. Już przeprowadziliśmy pewne inwestycje. Nowe torowisko na ulicy Ślężnej, to jest fakt. Wymiana torowiska na ulicy Podwale. Kupiliśmy nowe rozjazdy, które są wymienione już we wszystkich kierunkach na placu Legionów. Za chwilę, w przyszłym roku będziemy wymieniał rozjazdy na dwóch kluczowych skrzyżowaniach: skrzyżowanie ulicy Piłsudskiego z Kołłątaja i plac Dominikański. W tej chwili trwają prace przy pętli na ulicy Fabrycznej, gdzie także wymieniane są torowiska i rozjazdy. 80 000 000 PLN rocznie na te zadania.

Proszę Państwa, uruchamiamy wypracowany wspólnie w takim układzie interdyscyplinarnym w urzędzie program *Wrocław bez smogu*. Pozbędziemy się trujących pieców w naszych domach i mieszkaniach, zwłaszcza w tych mieszkaniach komunalnych. Wiemy, że jest to istotne znaczenie. Wiemy, że jest to kwestia zdrowia mieszkańców Wrocławia i kwestia zdrowia przyszłych pokoleń tu mieszkających. Do końca 2024 roku chcemy na ten cel wydać ponad 330 000 000 PLN. Zlikwidujemy tym samym najbardziej trujące piece, tzw. piece pozaklasowe. O tym mówi uchwała Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, do której się zastosujemy i tym samym zlikwidujemy te piece pozaklasowe we wszystkich kamienicach komunalnych. To zadanie bezpośrednio jest w pionie Prezydenta Sebastiana Lorenca, odpowiada za nie Pełnomocnik ds. wymiany pieców, Ppan Dyrektor Rafał Guzowski, przy udziale Dyrektora Lecha Filipiaka i oczywiście miejskich zarządców spółki Wrocławskie Mieszkania i Zarządu Zasobu Komunalnego, i to jest dla nich dzisiaj priorytetowe zadanie. Przy tej okazji myślę, że możemy powiedzieć, że wczoraj doszła do nas dobra informacja, że w ramach konkursu ZIT-owskiego uzyskaliśmy dofinansowanie na kwotę ponad 5 000 000 000 PLN. Zatem jesteśmy dodatkowo skuteczni w pozyskiwaniu środków europejskich na wiele zadań, ale na to zadanie jak dostaliśmy, to to cieszy w szczególności i mam nadzieję, że do roku 2023 dostaniemy kolejne pieniądze właśnie na realizację tych zadań. Proszę Państwa, powiedziałem o mieszkaniach w zasobie komunalnym, ale wesprzemy finansowo i informacyjnie każdego, kto będzie chciał zlikwidować swój piec. Program ten zresztą zapowiedziałem i bardzo szeroko omówiłem w zeszły czwartek. Mówimy w tym nowym programie, o którym szerzej będziemy mówić w pozostałych punktach tej sesji — każdy, kto się zdecyduje na wymianę starego pieca, może liczyć na finansowanie nawet do 20 000 PLN. Co się składa na te 20 000 PLN? Montaż środków z dwóch programów. Po pierwsze zmieniona *Kawka+*, w ramach której będzie można uzyskać dofinansowanie do wymiany pieca do 100 %, tj. w liczbach bezwzględnych do 15 000 PLN, ale jeżeli komuś mało i ma inne potrzeby, to jeszcze będzie dodatkowo mógł liczyć z programu *Termo Kawki*, który wprowadzamy na kolejne 5000 PLN do wymiany starej, nieszczelnej stolarki okiennej, poprzez którą następuje ten ubytek ciepła po to, żeby lepiej zbilansować to ciepło w ramach mieszkania. Czyli 20 000 PLN łącznie. Chcielibyśmy, aby te programy trafiły do właścicieli ponad 8000 lokali. Dodatkowo przypomnę Państwu, że już dzisiaj dysponujemy lokalnym programem osłonowym. To jest ten program skierowany do tych mieszkańców Wrocławia, którzy zdecydowali się wymienić źródło ciepła, albo są przed tą decyzją, a obawiają się wyższych kosztów związanych właśnie z tą wymianą, że mogą liczyć na lokalny program osłonowy. To jest oczywiście warunkowane kryteriami dochodowymi. Gospodarzem tego programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach tego programu można liczyć łącznie nawet na 4000 PLN dopłat do ogrzewania. I wreszcie to, co jest

najważniejsze, o czym też będziemy mówić i Adam Zawada, i pewnie Sebastian Lorenc w szczegółach. Zastanawialiśmy się, co zrobić, żeby zaoferować mieszkańcom Wrocławia — ja jako zamiłowany tenisista użyję tego słowa — żeby zaproponować takiego absolutnego winera, aby już nikt nie chciał i nie mógł odmówić, żeby wszyscy byli przekonani do tego, że jest to właściwe działanie. Zaproponujemy w tych przedstawionych Państwu uchwałach, aby najemcy lokali komunalnych, którzy sami wymieniają piec, byli zwolnieni z czynszu na dwa lata. Mało tego, chcielibyśmy, aby po upływie tego czasu mogli liczyć jeszcze na dodatkową bonifikatę, czy ulgę w czynszu na kolejne lata do końca trwania programu do roku 2025. Kto ma im w tym pomóc? Mają w tym pomóc doradcy energetyczni, którzy będą pracowali na wrocławskich osiedlach tak, by każdy mógł możliwie szybko i sprawnie przejść przez likwidację swojego pieca. Zdajemy sobie sprawę, że nie każdy ma takie kompetencje administracyjne, nie każdy ma wystarczające kompetencje społeczne, ale chcemy właśnie tym wszystkim osobom pomóc. Chcemy im asystować w całym tym procesie. Proszę Państwa, jakoś powietrza poprawią także wspomniane już inwestycje w transport publiczny, bo kiedy mówimy o ochronie powietrza, o jego poprawie, to musimy poza wymianą tych źródeł ciepła, które spowodują niską emisję i sprawiają, że jest smog, musimy pamiętać także o innych zmiennych, które ten smog powodują. Z całą pewnością taki codzienny uliczny traffic się do tego przysparza, w związku z tym stawiamy na transport publiczny i zieleń. W tym zakresie posiadamy kompleksowy program. Będziemy Państwu mówili o nim bardzo często, a jego kolejne elementy będą trafiały pod dyskusję i głosowania wysokiej Rady. Proszę Państwa, to we współpracy z Radą Miejską właśnie ogłosiliśmy jakiś czas temu w związku z tymi prawidłowymi właściwymi zachowaniami młodzieży, która nie godzi się na to, co się dzieje, która alarmuje nas dorosłych, która mówi Rządowi polskiemu, że tak dalej być nie może, zgodziliśmy się i ogłosiliśmy na mój wniosek alarm dla klimatu. Chcemy do 2050 roku, tak jak mówią dokumenty międzynarodowe, chcemy być miastem zeroemisyjnym. Mam świadomość, że ten proces nie zakończy się podczas mojej prezydentury. Ktoś go będzie musiał dokończyć i mam nadzieję, że ktoś go dokończy. Wiem jednak, że nie mamy już dzisiaj na co czekać. To nasze z całą pewnością wielkie zobowiązanie wobec tych młodych ludzi, którzy są dzisiaj z nami na Sali, a także wobec przyszłych pokoleń mieszkańców tego miasta. Kompleksowo o przygotowanym przez nas programie opowie dzisiaj mój zastępca, Pan Prezydent Adam Zawada, którego uczyniłem akurat współodpowiedzialnym za realizację zadań związanych właśnie ze środowiskiem. Chcę też, proszę Państwa, aby mieszkańcy czuli się wreszcie w swoim mieście bezpiecznie pod każdym możliwym względem, dlatego razem z Policją analizujemy dzisiaj miejsca, gdzie najczęściej dochodzi do wypadków śmiertelnych na drogach. W pierwszej kolejności chcielibyśmy zająć się ulicami: Legnicką, na której tylko w tym roku doszło do trzech wypadków śmiertelnych, ale chcemy także poprawić bezpieczeństwo na ulicy Armii Krajowej i Wyszyńskiego. Natomiast na początku roku 2020 status drogi krajowej nr 98 zostanie zdjęty z ciągu ulic Wyścigowej, Ślężnej, Dyrekcyjnej, Pułaskiego, placu Grunwaldzkiego, Kochanowskiego, Brücknera, alei Jana III Sobieskiego i to nam wówczas pozwoli lepiej zarządzać bezpieczeństwem, także na tych właśnie ważnych ulicach, bo jeżeli ulica ma dwa, albo trzy pasy, to po prostu nie umiemy po niej jeździć wolno. Takie są dane, taka jest statystyka. Proszę Państwa, rozwijamy także Straż Miejską. W tym roku przeznacziliśmy na jej działalność ponad 23 000 000 PLN, to jest o półtora miliona więcej niż w roku poprzednim. Dzięki temu uruchomiliśmy nabór na 48 strażników osiedlowych, z których już większość dzisiaj pracuje, zresztą przy współpracy z Radami Osiedli na naszych właśnie wrocławskich osiedlach. Straż Miejska także otrzymała, jak Państwo wiecie, nową siedzibę przy ulicy Na Grobli i tam także znajduje się całodobowy punkt obsługi mieszkańców. Przywróciliśmy też całodobowy posterunek Straży Miejskiej tutaj we wrocławskich Sukiennicach, dla wrocławskiego Rynku. Wyposażyliśmy strażników w nowe radiowozy, cztery auta kupiliśmy, w tym auto, które jest nam szalenie potrzebne podczas organizacji różnego rodzaju imprez masowych, a na prośbę mieszkańców Wrocławia we wskazanych przez nich miejscach zwiększyliśmy liczbę patroli nawet o 20 %. Proszę Państwa, wkrótce Straż Miejska uruchomi także patrole wodne,

we współpracy z Policją i Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym pojawiają się także patrole rowerowe Straży Miejskiej. Mam nadzieję, że to pozwoli na takie szybkie i sprawne dotarcie patrolu na miejsce interwencji tutaj właśnie w centrum Wrocławia. Wreszcie do końca przyszłego roku dwukrotnie zwiększy się liczba funkcjonariuszy Ekopatrolu, w sumie do 60 osób. I to jest też istotne wsparcie w walce ze smogiem. Zainwestowaliśmy wreszcie w technologię i sprzęt. Straż zakupiła kolejne drony, które pozwolą na monitorowanie miejsc trudno dostępnych, m.in. nielegalnych wysypisk odpadów. Straż posiada także dodatkowe trzy kamery do monitoringu mobilnego oraz nowe samochody. W ramach poprawy bezpieczeństwa powodziowego, bo kiedy mówimy o bezpieczeństwie powinniśmy także mieć na uwadze kwestie związane z wodą, która z jednej strony stanowi absolutny potencjał naszego miasta, ale z drugiej strony, i historia tego miasta też to pamięta, może stanowić swego rodzaju zagrożenie, dlatego w ramach bezpieczeństwa powodziowego rozpoczynamy budowę czterech dużych zbiorników retencyjnych na wodę deszczową. Będą kosztować niemal 80 000 000 PLN. Ta budowa ruszy w 2020 roku przy udziale Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągowego. W nadchodzącym roku wydamy także prawie 60 000 000 PLN na budowę kanalizacji deszczowej przy różnego rodzaju prowadzonych inwestycjach drogowych. Skanalizujemy, czy dokończymy kanalizację trzech ważnych osiedli, które na tę kanalizację czekają od dawna: Świniary, Jerzmanów i Jarnołów, a także Kłokoczyce. I te inwestycje będzie prowadziło Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji. Łącznie, co ciekawe, w najbliższych latach, Moi Drodzy, wydamy na te wszystkie zadania blisko pół miliarda złotych, czyli wydamy pół miliarda złotych na poprawę jakości dostaw wody do picia, na kanalizację, bezpieczeństwo, a także na adaptację zmian klimatu. Zdrowy Wrocław — tak chcemy opowiadać, tak ja chcę opowiadać o naszym mieście. Chcę, aby program ten był kompleksowy i aby dotyczył bardzo wielu przestrzeni naszego miasta, naszego życia. Każda z tych, o których opowiem, pociąga za sobą bardzo takie długofalowe skutki, ale chcę, abyśmy wiedzieli, czy abyśmy widzieli je wszystkie i wspólnie kształtowali je dla dobra nas i, tak jak powiedziałem, przyszłych mieszkańców Wrocławia.

Moi Drodzy, w ciągu mijającego roku przygotowaliśmy cały pakiet działań na rzecz wsparcia rodziny. Rodzinny Wrocław to m.in. dobra opieka żłobkowa. I tutaj dobra informacja. Z roku na rok zwiększamy liczbę miejsc w żłobkach publicznych oraz niepublicznych z wrocławską dotacją. I tu trzeba jasno, wyraźnie powiedzieć, że możemy pochwalić się jednym z najwyższych wskaźników zaopiekowania dzieci do lat 3 w Polsce. Mamy wskaźnik, który już dzisiaj przekracza dobrze ponad 23 %, a to są wskaźniki referencyjne, o których mówią standardy europejskie. Ale to nawet nie o te standardy europejskie chodzi. Tu chodzi o to, że wrocławianie mają taką potrzebę i my na tę potrzebę odpowiadamy. W tym roku opiekuńczym utworzyliśmy ponad 660 nowych miejsc właśnie dla tych najmłodszych wrocławian do lat 3. Zapewne byłoby inaczej, gdyby nie reforma, która wcześniej dotknęła przedszkolaków i która niestety nam ten system zaburzyła. Otworzyliśmy placówkę na osiedlu Nowe Żerniki — mówię cały czas o placówce żłobkowej. Budujemy duży nowy piękny żłobek na rozwijającym się dynamicznie osiedlu Jagodno, który jednocześnie będzie służył mieszkańcom sąsiednich Wojszyc, a z drugiej strony mieszkańcom Brochowa, przy ulicy Sygnałowej na Jagodnie. Proszę pojechać i zobaczyć, jak ta inwestycja przebiega. A jednocześnie wspólnie z Radą Osiedla umówiliśmy się na to, aby przy tym żłobku, gdzie będzie także, i to jest pierwszy żłobek, który w taki sposób zaprojektowaliśmy, duży na ponad 220 dzieci, przy którym będzie także centrum aktywności lokalnej. Inaczej byśmy powiedzieli lokalny dom kultury. Mało tego, przy tym obiekcie będzie także przestrzeń rekreacyjno-sportowa dla mieszkańców, miejsce spotkań. Park, łąka, o której dzisiaj rozmawiamy, uzbrajamy ją, wyposażamy po to, aby można tam było robić plenerowe imprezy na osiedlu. Przed nami kolejne inwestycje, jeżeli chodzi o miejsca żłobkowe. Sołtysowice, myślę, że styczeń—luty ogłosimy przetarg. To będzie także duży żłobek na ponad 200 dzieciaków. W kolejności dalej Muchobór Wielki i Stabłowice, ale już teraz ponad 5400 wrocławskich dzieci ma miejsce w żłobkach publicznych i niepublicznych. Kiedy mówię o niepublicznych, to mam na myśli żłobki, które mają dofinansowanie miejskie. Zatrudniamy także przez wrocławskie centrum integracji, z czego jestem szalenie dumny,

121 opiekunów dziennych. To jest najwięcej w Polsce. To są te takie już najmniejsze formy zaopiekowania dziećmi do lat 3, gdzie jest trójka, piątka dzieciaków. Zwiększamy wreszcie liczbę miejsc w przedszkolach. W ubiegłym roku w 108 wrocławskich przedszkolach było ponad 16 000 miejsc dla wrocławskich dzieci. W bieżącym roku przybyło ich już 606 i pragnę uspokoić wszystkich tych, którzy uważają, że nie powstanie przedszkole na wrocławskich Maślicach, na stadionie. Powstanie. Ono już powstało i za chwilę tam Państwa zaprosimy. Byłem w zeszłym tygodniu, widziałem to miejsce. Ono naprawdę istnieje. Tam można pójść i zobaczyć, jak trwają prace wykończeniowe. I tam swoje miejsce znajdzie blisko 400 dzieciaków i zastanawiamy się nad kolejnymi przestrzeniami właśnie w tamtej części, czyli zgodnie z deklaracją, bo powiedziałem, że powstanie do końca roku i powstanie do końca roku. Zbudowaliśmy także przedszkola, które uruchomiliśmy już w tym roku szkolno-przedszkolnym. Otworzyliśmy nowe przedszkole na ulicy Okulickiego, a także dobudowaliśmy przedszkole w zespole szkolno-przedszkolnym na wrocławskich Pawłowicach. W 2020 roku, proszę sobie odnotować tę moją deklarację, ja chętnie się z niej rozliczę pod koniec, utworzymy co najmniej 1450 nowych miejsc w przedszkolach publicznych. Zapisano się, mam nadzieję. W minionym roku uruchomiliśmy także numer dla ofiar pomocy wobec kobiet i przemocy domowej. Cały czas jestem w wątku wrocławskiej polityki prorodzinnej. Telefon ten, który uruchomiliśmy, świadczy pomoc całodobowo przez wszystkie dni w roku. Uruchomiliśmy także co ważne cztery kluby rodzica, dwa kluby ojca, dwie szkoły rodzenia nowe poza tymi już istniejącymi przy wrocławskich szpitalach od lat, a także trzy nowe punkty poradnictwa rodzinnego. Uruchomiłem także program wsparcia dla rodzin z wieloraczkami *Wsparcie na starcie*, w ramach którego wypłacamy jednorazowo 2000 PLN na każde dziecko, a naszym hitem okazała się wrocławska wyprawka, o której mówiłem na samym początku, którą dotychczas dostało ponad 7000 niemowlaków, które się urodziły we Wrocławiu.

Proszę Państwa, jednym z moich pierwszych priorytetów jako prezydenta było stworzenie takiego szerokiego wachlarza działań senioralnych. Mówiłem o tym, że Wrocław pięknie się posrebrza. Wspomnę tutaj zatem o tym, co udało się w tym roku uruchomić. Wspomnę o Wrocławskim Funduszu Senioralnym, czy programie *Taxi Senior 75+*, który także okazał się wielkim sukcesem. Od startu programu taksówki dla seniora udało się już zrealizować ponad 13 000 przejazdów. Inna nasza propozycja Wrocławska Karta Seniora dotąd została wydana blisko 17 000 osób, w tym wydaliśmy ponad 500 kart dla tych najstarszych wrocławian 90+, czyli kart szmaragdowych [red. — Szmaragdowa Wrocławska Karta Seniora]. Mówiłem o tym z tej mównicy wielokrotnie, że sami demografowie zwracają uwagę na fakt tego podwójnego, jak oni to mówią, starzenia się, że w populacji osób starszych jest coraz więcej właśnie osób w wieku 80, 90 lat i więcej. To nas cieszy, bo to także jest wskaźnik jakości życia.

Moi Drodzy, Wrocław jest wreszcie miastem mądrym i to jest część misji, którą zapisaliśmy w Strategii dla Wrocławia 2020—2030. Wrocław jest miastem akademickim, Wrocław jest miastem start-upów, Wrocław jest miastem badań i rozwoju i to, że powstają tutaj takie przedsięwzięcia, o których rozmawiałem przed chwilą w Seulu, jak LG Chem, LG Electronics, Hyundai i wiele innych, czy ostatnio Nokia, która była u nas obecna, to się właśnie dzieje, dlatego że Wrocław ma duży kapitał naukowo-badawczy, że Wrocław ma zdolną młodzież, że Wrocław ma wspaniałych studentów, po których później te firmy mogą sięgać. W zeszłym roku akademickim studiowało u nas przeszło 112 000 studentów. Dostrzegają nas także rankingi europejskie. Jesteśmy uznawani za jeden z ośrodków o najlepszych perspektywach rozwoju właśnie tego ekosystemu startupowego i to nie tylko w Polsce, ale w całej Europie. Wystarczy przejechać się do Wrocławskiego Parku Technologicznego i zapoznać z działalnością, jaką prowadzą tam różne firmy, w tym firmy startupowe. Profesor Marcin Drąg, żeby była jasność, to nie jest, ani moja, przykro mi, ani Państwa zasługa, z Politechniki Wrocławskiej otrzymał polskiego naukowego Nobla, ale jesteśmy z tego szalenie dumni, a zespół studentów i doktorantów z tej samej uczelni zajął drugie miejsce w amerykańskim konkursie na kolonię marsjańską. Będziemy przekazywać — i to jest bardzo silna deklaracja z mojej strony — kolejne miejskie tereny pod działalność badawczą, zwłaszcza kołom naukowym.

Szykujemy już takie kolejne przestrzenie właśnie we Wrocławskim Parku Technologicznym. Mam nadzieję, że w pierwszym kwartale przyszłego roku pokażemy je Państwu. Niedawno, z czego też jesteśmy szalenie dumni, Uniwersytet Wrocławski został jedną z dziesięciu uczelni badawczych. Bardzo się z tego cieszymy. Składałem i będę składał wielokrotnie gratulacje Magnificencji Rektorowi Adamowi Jezierskiemu. Dzięki temu Uniwersytet otrzyma od Rządu dodatkowo 40 000 000 PLN rocznie na badania przez kolejne 7 lat. Ale już sam fakt bycia w dziesiątce najlepszych uczelni w Polsce jest ważny nie tylko dla nas, nie tylko dla Uniwersytetu, ale jest ważny także dla pozostałych naszych uczelni i to publicznych, i niepublicznych, bo ze wszystkich jesteśmy dumni. Kilka dni temu, proszę Państwa, ogłosiliśmy pakiet kolejnych działań na rzecz Smart City. Opracowaliśmy go wspólnie ze wspomnianą Nokią, której szefostwo było we Wrocławiu. I co ważne, mamy już 7 innowacyjnych projektów gotowych do wdrożenia. W ramach tego naszego CityLabu wspieramy również siedem projektów w ważnych dla funkcjonowania miasta obszarach. Cały czas wspieramy badania i rozwój, zapewniamy start-upom, to co powiedziałem, przestrzeń wysokiej jakości choćby we wspomnianym Wrocławskim Parku Technologicznym. Tylko w tym roku, moi Drodzy, rozbudowaliśmy tam powierzchnię laboratoryjną o blisko 900 metrów i kupiliśmy nowy sprzęt niezbędny do prowadzenia badań. Łącznie zainwestowaliśmy ponad 11 000 000 PLN w podniesienie jakości tej powierzchni biznesowej w tamtym miejscu.

Pamiętają, mam nadzieję, Państwo, że w marcu podczas strajku nauczycieli wsparłem i wspieram dalej nauczycieli, i zadeklarowałem wówczas, że wszystkie te środki, które zostały utracone w związku z prowadzonym strajkiem, zostaną im wypłacone w całości. I tak się też stało. Dlaczego? Powtórzę to po raz tysięczny. Właśnie dlatego, że polscy nauczyciele zadali pewne pytania, na które zresztą odpowiedzi nie uzyskali do dzisiaj. Oni postawili pytania o przyszłość polskiej edukacji, jak ona ma wyglądać? Oni upomnieli się o to, jak ma być w przyszłości kształcona młodzież w Polsce. Czy nauczyciel stażysta przychodzący do szkoły ma naprawdę zarabiać 1600 i 1700 PLN? O tym był ten strajk. Nie o tym, jak niektórzy próbowali zrobić, że szkoła to tylko i wyłącznie miejsce do opieki. Nie. Od tego jest dom i inne dedykowane temu instytucje. Szkoła jest od nauki, a ci, którzy tę naukę prowadzą, muszą godnie żyć i o tym był w wielkim skrócie ten strajk. Mam nadzieję, że nauczyciele jeszcze się odpowiedzi na te wówczas postawione pytania doczekają. Na edukację we Wrocławiu — przechodzę tym samym do tego szalenie ważnego dla nas wymiaru — wydajemy 1/4 budżetu miasta i to są najlepiej wydane pieniądze, bo to są pieniądze wydane w przyszłość tego miasta. W przyszłym roku w liczbach bezwzględnych to będzie 1 400 000 000 PLN i tylko ubolewać należy, na marginesie oczywiście, że subwencja rządowa to zaledwie połowa tej kwoty, a jak o tym mówi ustawa, jak o tym mówi konstytucja, do tego wracać nie będę. My te środki uzupełniamy nie dlatego, że jesteśmy obrzydliwie bogaci, bo nie jesteśmy wcale obrzydliwie bogaci, ale z całą pewnością jesteśmy szalenie odpowiedzialni, dlatego je uzupełniać będziemy, ale w taki sposób nie wolno prowadzić polskiej polityki edukacyjnej. Szkoła to także w przypadku Wrocławia ważne narzędzie integracji. W szkołach podstawowych, moi Drodzy, już dzisiaj uczy się ponad 2200 dzieci, młodzieży z zagranicy. W większości oczywiście są to uczniowie pochodzący z Ukrainy. Od roku szkolnego 2019—2020, za co jestem bardzo wdzięczny wrocławskim nauczycielom i dyrektorom, jako innowacje wprowadziliśmy w siedmiu szkołach oddziały przygotowawcze *Witaj w Polsce, Witaj we Wrocławiu*, bo we Wrocławiu chcemy budować miasto otwarte, chcemy budować miasto tolerancyjne, chcemy budować miasto, które bez względu na to, czy się urodziłeś tak jak ja, czy przyjechaliśmy do tego miasta skądkolwiek chcemy, aby wszyscy czuli się tak samo dobrze. To zresztą pokazuje odpowiedzialność wrocławskiej szkoły. Ten właśnie program innowacyjny, te szkoły z oddziałami przygotowawczymi pokazują właśnie odpowiedzialność wrocławskiego nauczyciela.

Mówiłem już, że do końca 2023 wydamy ponad 1 300 000 000 PLN na inwestycje w transport publiczny. Z czego to wynika? Przede wszystkim z tego, że musimy ograniczyć ruch samochodowy. Nie dla zabawy, nie dlatego, że Sutryk, czy inny Sutryk ma takie widzimisię, ale dlatego, że mamy już dzisiaj na wrocławskich drogach więcej aut

niż ma Berlin czy Frankfurt i z tego trzeba sobie zdać sprawę. Jest to pewne wyzwanie cywilizacyjne. Mamy dość jasno zdefiniowany historycznie układ drogowy, który jest w stanie obsłużyć tylko tyle samochodów, ile jest w stanie obsłużyć. Koniec kropka. Z tego trzeba sobie zdać wreszcie sprawę. Każdy, kto mówi inaczej, jest po prostu populistą i się na tym nie zna. Ale trzeba to oczywiście robić stopniowo. Rozumiem, że na drodze tej stopniowej zmiany też występują pewne perturbacje. Rozumiem, że musimy się do nich przyzwyczaić, że musimy się do nich przygotować i z całą pewnością tak będzie. Jeżeli chodzi jeszcze o kwestie związane z transportem publicznym — jeżeli chcemy nowych linii tramwajowych, to musimy kupić nowe tramwaje, które będą te linie obsługiwały, a jeżeli kupimy nowe tramwaje, to musimy mieć je gdzie postawić, dlatego musimy — i konkurs już został w tym zakresie ogłoszony — musimy wybudować nową zajezdnię tramwajową, o którą nikt się nie upomni, o którą nikt we wnioskach do budżetu nie zawnioskuje, a po wybudowaniu jej pewnie nikt się nawet za bardzo nią cieszył nie będzie i ja to nawet rozumiem, bo kto miałby się cieszyć z tego, że jest zajezdnia. Dlaczego o tym mówię w ten sposób? Ponieważ budowa takiej zajezdni to jest dzisiaj prawie pół miliarda złotych, kiedy my mówimy o tym, że limit wydatków inwestycyjnych roczny jest na poziomie 650 000 000 PLN. Proszę, abyśmy sobie wyobrazili, jak wielkie to jest wyzwanie. Te istniejące bowiem zajezdnie nie są już funkcjonalnie przygotowane do tego, żeby obsłużyć ten nowy tabor, dlatego musimy wybudować nową zajezdnię. Konkurs na koncepcję został ogłoszony. Chcielibyśmy, aby powstała do roku 2025. To dalej w ramach tego, co udało się w tym roku zrobić. Na koniec 2018 roku dostęp do przystanków tramwajowych w zasięgu 300 metrów miało już blisko 28 % mieszkańców, a dzięki tym nowym trasom na Hubskiej, Popowicach i na Nowy Dwór będzie to zdecydowanie powyżej 35 %. Poza tymi nowymi liniami, o których już wspomniałem, priorytetowe są także inne korytarze transportowe: na Swojczyce, Ołtaszyn, Maślice i na Jagodno, przy czym należy pamiętać o tym, że Swojczyce są silnie podyktowane tempem prac związanych z wybudowaniem Mostów Chrobrego. I teraz słówko o mostach Chrobrego. Jak Państwo wiecie, ja wydaję pieniądze publiczne, wydaję pieniądze nas wszystkich, funkcjonuję w oparciu o pewien reżim, który jest określany przepisami różnych ustaw, także ustawą o zamówieniach publicznych. W pierwszym przetargu ogłoszonym na Mosty Chrobrego najkorzystniejsza oferta była o 30 000 000 PLN wyższa niż założony poziom finansowania, a my nie zakładamy finansowania danej inwestycji spod grubego palca, tylko w oparciu o rozporządzenie ministra właściwego, które określa sposób kosztorysowania tych inwestycji. Do sprawdzenia wszystko. 30 000 000 PLN, wyższa była pierwsza oferta. Podczas drugiego przetargu byliśmy już gotowi rozstrzygnąć przetarg, oferent nie wpłacił wadium. Z mocy prawa musieliśmy ten przetarg nieaważnić. I w tej chwili jesteśmy w kolejnej procedurze przetargowej. Mam nadzieję, że tym razem się uda. Ale dlaczego o tym mówię? Bo z tego też płynie pewna lekcja — jak pewne rzeczy niestety przesuwają się w czasie z powodów od nas, ode mnie niezależnych, tylko z powodów takich oto, że tak właśnie działają przepisy prawa. Ja nie mówię, że one nie są potrzebne. One są konieczne i one są niezbędne, w szczególności ustawa o zamówieniach publicznych, bo inaczej ten kraj zostałby rozszabrowany, ale może nie w ten sposób, może nieco inaczej. Z całą pewnością tego typu uwarunkowania czasami wpływają na tempo realizacji inwestycji. Mówię o Mostach Chrobrego, bo po nich pojedzie kiedyś tramwaj na Swojczyce. Czyli na pytanie, kiedy pojedzie tramwaj na Swojczyce, najpierw musimy sobie odpowiedzieć, kiedy uda się zbudować Mosty Chrobrego. Podobne wyzwanie jest, jeżeli chodzi o dwie kluczowe linie tramwajowe: na wrocławskie Jagodno, które mówimy umownie o wrocławskim Jagodnie, bo tak naprawdę chodzi i o Jagodno, które jest po lewej stronie, jak jedziemy z centrum miasta, ale i o silnie rozbudowujące się w Wojszyce. I znowu napotykamy na ulicy Bardzkiej trudność związaną z przecinaniem się szlaków kolejowych z tramwajowymi w poziomie. I co się okazuje? Że w Polsce nie ma przepisów, które by te kwestie regulowały, a na prośbę o uzgodnienie tej kwestii PLK odmawia uzgodnienia tego przejazdu. Pismo do wglądu u mnie. Tak wygląda sposób realizacji inwestycji w Polsce. Mieszkańcy tego nie wiedzą, nawet czasami nie muszą wiedzieć. Moim zadaniem jest o tym mówić, moim zadaniem jest wywołać w nas

w związku z tym pewną refleksję o tym, że to nie jest wszystko tak, że Sutryk pstryknie palcami i się zrobi, a skoro nie ma uzgodnienia, póki co na Jagodno, to taki sam jest kłopot, jeżeli chodzi o Ołtaszyn. Będę prosił Rząd Polski o działanie w tej sprawie i mam nadzieję, że uda się. Z rzeczy, które się zadziały, uruchomiliśmy nową linię tramwajową w przebiegu ulicy Hubskiej, to jest linia nr „16”. Uruchomiliśmy także nową linię autobusową nr „143” relacji Lipa Piotrowska—Oporów, ale także wydłużyliśmy czasy kursowania tramwajów do godziny 0:30, na razie pilotażowo, w nocy oczywiście i w weekendy. To są linie nr 7, 9, 10, 11 i 31. Także wydłużyliśmy trasy niektórych autobusów: autobusu nr 110, 123, 144 i 145, a dla linii 144, zresztą we współpracy z Radą Osiedla, powstała nowa pętla autobusowa. Dzięki temu mogliśmy puścić autobusy przegubowe, które na wcześniejszej pętli nie mogły się złamać i wykręcić. Mogliśmy je puścić na koniec osiedla i tym samym jesteśmy w stanie nimi obsłużyć większą liczbę pasażerów, czy, ładniej mówiąc, mieszkańców. Proszę Państwa, jeżeli chodzi o program autobusowy na rok 2020, to on z całą pewnością zawiera już dzisiaj: przedłużenie linii 127 do Maślic oraz linii 147 na Bierutowską, to w ramach poprawy obsługi pracowników dużych firm, zwiększenie częstotliwości kolejnych linii 129, 114, 113 i 116, to są kierunki lotnisko, Brochów, Ołtaszyn i Sołtysowice. Będziemy wreszcie budować nowe przystanki wiedeńskie na ulicy Świdnickiej, a także stworzymy nową koncepcję układu linii tramwajowych i autobusowych uwzględniającą właśnie oddanie do użytku nowych tras tramwajowych, ale także tych, które za chwilę oddamy, które w tej chwili budujemy, na Nowy Dwór i na Popowice.

Buspasy, które nie są we Wrocławiu — raz jeszcze to podkreślę — niczym nowym, od wielu lat rozmawiamy o tym i od wielu lat konsekwentnie robimy je: ulica Traugutta, ulica Nowowiejska, ulica Sienkiewicza i wiele innych. Właściwie to może powinniśmy mówić o wydzielonych torowiskach, po których także mogą jeździć autobusy. Dzięki temu, co ważne, dzisiaj już ponad 96 % tras tramwajowych ma swoje wydzielone korytarze i tymi korytarzami mogą przejeżdżać ci, którzy korzystają z komunikacji publicznej, a pasażerów komunikacja publiczna we Wrocławiu ma dziennie pół miliona. Na samej ulicy Grabiszyńskiej 40 000 i tramwaj na zmianę z autobusem co trzy minuty. W tym roku wydzieliliśmy trzy odcinki, na wspomnianej ulicy Grabiszyńskiej, na Krakowskiej i na Podwalu. Na rok 2020, w tej chwili projektujemy, chcielibyśmy utworzyć osobną jezdnię — nie kosztem, żebym został dobrze zrozumiany, bo to różnie bywa — osobną jezdnię w ciągu ulicy Krzywoustego dla 13 linii autobusowych, które tamtędy jeżdżą, czyli ten buspas będzie obok istniejących jezdni. Mam nadzieję — bo ja w przeciwieństwie do niektórych umiem pochwalić polski Rząd wtedy, kiedy należy — mam nadzieję, że w tym lepszym wykorzystaniu narzędzia, jakim są buspasy może pomóc to nowe prawo, które zapowiedział Premier Mateusz Morawiecki w swoim exposé przy jasno określonych przepisach w zakresie poruszania się po buspasach samochodów, które przewożą co najmniej trzech pasażerów i ja mam na myśli kwestię egzekwowania tego prawa. Nie to, że sobie coś funkcjonuje, świetnie, ale egzekwowanie tego prawa będzie funkcją określonych przepisów. Na te przepisy czekam i w tym zakresie Panu Premierowi bardzo mocno kibicuję. W 2019 roku zbudowaliśmy 18 km tras rowerowych. W trakcie budowy i planowania mamy już kolejnych 57 km. Docelowo sieć tras rowerowych w mieście przekroczy 600 km. Warto przypomnieć, że na koniec 2018 roku to było 315 km. Wrocław posiada obecnie 1600 miejsc „Park and Ride” w 24 lokalizacjach. Do końca tego roku przybędzie nowych 600 miejsc, kolejnych niemal 220 zbudujemy w kilku lokalizacjach do roku 2021. To także będzie się wydarzało przy udziale środków europejskich. Realizujemy wreszcie inwestycje drogowe. W tym roku przebudowaliśmy niemal 8 km dróg we Wrocławiu, m.in. dokończyliśmy: Buforową, Jutrzenki, Blacharską. Realizujemy w tej chwili kolejnych 25 km, m.in.: Fabryczną, Otyńską, Osobowicką, ulica Obornicka. W planie kolejnych 20 km, w tym budowa nowych Mostów Chrobrego.

Cieszy to, że Wrocław jest miastem ponad 100 mostów, jest Wenecją Północy, ale z tego też wynikają pewne określone wyzwania inwestycyjne. Bardzo się cieszę, że udało się wreszcie rozstrzygnąć przetarg na ważną inwestycję, jaką są Mosty Pomorskie. Tu widzicie je Państwo na wizualizacji. Mosty Pomorskie, w istocie zespół trzech mostów:

most północny; most środkowy łączący Kępę Mieszczańską i most południowy z renowacją tych wieżyczek od strony południowej, z renowacją i z przywróceniem takiego oświetlenia na moście. Tam zrobimy przystanek wiedeński. To będzie świetnie grało z przebudowywaną ulicą Księcia Witolda, nowe oczywiście ścieżki rowerowe przy okazji i nowe chodniki. I ta inwestycja to początek przebudowy w istocie ulicy Pomorskiej i ulicy Reymonta, bo jednocześnie przygotowujemy projekt na przebudowę tej ważnej we Wrocławiu ulicy. Z ciekawości, jeżeli ktoś jest ciekawy, to nie my przygotowujemy projekt, tylko to przygotowują wyspecjalizowane firmy. Na przebudowę takiej ulicy to są dwa lata. Jeżeli ktoś umie szybciej, prościej, to bardzo proszę o konsultację i bardzo proszę o pomoc. W tym roku ogłosimy także przetarg na kolejny odcinek obwodnicy Leśnicy. Szalenie ważne połączenie pomiędzy ulicą Kosmonautów na wysokości nowego szpitala wojewódzkiego a ulicą Graniczną, ale jednocześnie robiąc, czy dokończając tę część obwodnicy, rozbudujemy ulicę Kosmonautów od Pilczyc do szpitala. I ta ulica będzie miała standard drogi dwupasmowej w dwóch kierunkach. Przygotowywaliśmy się do tego i w tym roku jeszcze to ogłosimy. Remontujemy także chodniki. W tym roku zrobiliśmy 30 km nowych chodników. Pracujemy nad kolejnymi 40 km. W tym realizuje się kładka pieszo-rowerowa nad aleją Jana III Sobieskiego. Z ciekawości znowu, zadanie na ponad 8 000 000 PLN, które świetnie pozwoli połączyć właśnie mieszkańców osiedla Kłokoczyce, okolice ulicy Piwnika Ponurego z drugą częścią Psiego Pola.

Zainicjowałem wreszcie program, który prowadzi Biuro Rozwoju Wrocławia osiedli kompletnych. W czterech miejscach miasta, na czterech osiedlach: Śródmieście Południowe, Jagodno, Maślice Małe, Jerzmanów-Jarnołów badamy wspólnie z Radami Osiedli i z aktywnymi mieszkańcami, czego w nich jeszcze brakuje, jakich funkcji, jakich usług, jakiej infrastruktury. Współpracujemy przy tym, jak wspomniałem, z radnymi osiedlowymi i organizacjami pozarządowymi. Dzięki programowi, co jest szalenie ważne, udało się zespołowi wypracować własną metodologię badania kompletności osiedli. Chciałbym, by w przyszłym roku tym programem objąć kolejne wrocławskie osiedla. Mam nadzieję, że podczas którejś sesji zaprezentujemy Państwu tę opasłą metodologię, jak to się robi. Otworzyliśmy nowe targowisko przy ulicy Jemiołowej i podobne miejsca jak to, które otworzyliśmy, podobnie jak pętle, czy różnego rodzaju placówki osiedlowe, mogą w przyszłości stać się takimi osiedlowymi ryneczkami. Bardzo bym tego chciał, ale powiedziałem, że będzie targowisko na Jemiołowej i jest targowisko na Jemiołowej. W tej chwili dzielimy geodezyjnie te działki przy targowisku po to, żeby wytworzyć tam taką infrastrukturę, z jednej strony mieszkaniową, ale z drugiej strony, która pozwoli też realizować różne cele społeczne, m.in. klub seniora, miejsce spotkań. Zrobimy przejście dla pieszych na drugą stronę, gdzie się znajduje taki większy sklep i to wszystko razem właśnie wytworzy nam taki nowy rynek dla mieszkańców w tamtej części miasta.

Wróć jeszcze do różnych traktów pieszo-rowerowych. Udało się zakończyć i przygotować koncepcję i powstaje już w tej chwili pierwszy etap Promenady Krzyckiej, wszystkie tzw. [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny], 7,5 km trasy pieszo-rowerowej, ale też udało się dokończyć rewitalizację nadbrzeży Oławy i wytworzyć tam piękny bulwar. Kompleksowo rozwijamy dostępność urzędów, instytucji miasta dla osób z niepełnosprawnościami. W ciągu tego roku podjęliśmy zupełnie nowe działania. Wprowadziliśmy tłumacza języka migowego na sesje Rady Miejskiej, udostępniliśmy także zdalnego tłumacza języka migowego dla klientów urzędu, przeprowadziliśmy cztery audyty dostosowania budynków urzędu dla osób z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem oczywiście potrzeb osób niewidomych i słabowidzących. Wspieramy także sporty osób z niepełnosprawnościami, czego przed chwilą wszyscy byliśmy świadkami. I będziemy kontynuować poprawę dostępu do infrastruktury miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami. Wprowadziliśmy trzy punkty, na razie trzy punkty w tym roku, trzy punkty ładowania wózków elektrycznych. W ramach z kolei rozwiązań smart każda z tzw. niebieskich kopert znajdujących się w strefie parkowania A i B zostanie wyposażona w taki specjalny detektor, dzięki któremu w aplikacji będzie można zobaczyć, czy dane miejsce jest wolne, czy jest zajęte. To jest innowacyjny i niespotykany program, który pozwoli łatwiej znaleźć miejsce i zaparkować osobie

z niepełnosprawnością ruchową. Poprawiamy wreszcie dostępność do usług komunikacji miejskiej. Jak Państwo wiecie, w tym roku pilotażowo na razie, za chwilę będziemy ten pilotaż jakoś ewoluować, oznaczyliśmy miejsca oczekiwania na przystankach dla osób z niepełnosprawnościami, ale to są także miejsca, które służą rodzicom z wózkiem dziecięcym. To ma pozwolić kierowcy tramwaju taką osobę jeszcze lepiej rozpoznać na przystanku, szczególnie na tych dłuższych przystankach, gdzie mogą równolegle zatrzymywać się dwa składy. Wtedy wiadomo, że ten drugi skład nie przejeżdża za tym pierwszym, tylko ma obowiązek zatrzymania się i zabrania czekających w tym oznaczonym miejscu osób. I na koniec tej części chcę zapowiedzieć, że w Sylwestra Wrocław nie tylko nie strzela, jak Państwo wiecie, ale w Sylwestra wrocławski Rynek jest dostępny dla każdego. Co to oznacza? To oznacza, że wśród artystów wystąpią tancerze i chórzyscy z niepełnosprawnościami. Podczas z kolei zabawy sylwestrowej zapewnimy m.in. tłumaczenie na język migowy i podest dla wózków.

Zieleń. Ilość i jakość zieleni w tkance miejskiej to także ważny element, jak powiedziałem, polityki zrównoważonego rozwoju, ale także przeciwdziałania zmianom klimatu i rok 2019 był pod tym względem utrzymania i rozwoju zieleni bardzo pracowity. Znowu o faktach. Budżet inwestycyjny Zarządu Zieleni Miejskiej w 2018 roku to blisko 13 000 000 PLN. W roku 2019 wzrósł dwukrotnie. Tylko w tym roku utworzyliśmy już 15 nowych zieleńców i utworzymy do końca roku kolejnych 6 zieleńców i parków. Zrewitalizowaliśmy wspomniane nabrzeże Oławy od mostu Oławskiego do mostu Rakowieckiego rzecz jasna i to jest spory teren ponad 17 000 m², o czym warto pamiętać. Powierzchnia z kolei nowych lub rozbudowanych terenów zieleni w 2019 roku zwiększyła się ogółem o przeszło 95 000 m². Posadziliśmy ponad 2200 drzew, jak Państwo widziecie ponad 62 000 krzewów. Szczególnie cieszy — dziękowałem za to w niedzielę i raz jeszcze pozwolę sobie podziękować Dominikowi Kłosowskiemu za program *Wrośnij we WRO*, w ramach którego udało się już dokonać blisko 600 nasadzeń. Dominik, wielkie dzięki!

W ramach programu adaptacji do zmian klimatu prowadzimy inne bardzo konkretne działania. Rozstrzygnęliśmy i prowadzimy szalenie ważny program *Grow Green*, czyli realizacja takiego systemu parków kieszonkowych na Ołbinie, na Kleczkowie, tutaj na tym można powiedzieć Śródmieściu Północnym. Pozyskaliśmy po pierwsze na to środki zewnętrzne, po drugie istotną część środków na to zadanie uznaliśmy, że należy dołożyć, dołożyliśmy i realizujemy. To oczywiście nie są wszystkie tereny tej części miasta, które są do zagospodarowania. Jest ich zdecydowanie więcej. Z roku na rok będziemy chcieli wchodzić w kolejne przestrzenie. Realizacja programu *Złap deszcz*, programu, który skierowaliśmy do mieszkańców, taki program dotacyjny, ale także i program, który prowadzi Departament Edukacji, *Lubię deszcz*, w ramach którego we wrocławskich szkołach dzieci zakładają ogrody deszczowe i to się wydarzyło w tym roku. Stworzyliśmy wreszcie mapę potencjału solarnego, dzięki której wrocławianie mogą samodzielnie sprawdzić, czy solary będą efektywnie działały na ich dachach.

Proszę Państwa, i polityka zwiększania bezpieczeństwa to oczywiście nie tylko działania o charakterze ogólnie miejskim, powiedziałbym, ale przede wszystkim to są te działania ważne dla poczucia bezpieczeństwa bezpośrednio w miejscu zamieszkania. To dlatego w pierwszym etapie tych działań na rzecz zwiększania bezpieczeństwa lokalnego zleciłem realizację 30 doświetleń dla pieszych. Dodatkowo zrealizowaliśmy nowe przejście dla pieszych przez ulicę Kazimierza Wielkiego w okolicy tutaj Świętego Mikołaja oraz na ulicy Grodzkiej przy moście Uniwersyteckim. To w taki sposób istotny poprawiło jakość ruchu pieszego. A w 2020 roku chcemy wybudować przejście dla pieszych z sygnalizacją na wysokości skrzyżowania z ulicą Młodych Techników.

Ponadto skorygujemy przebieg tras rowerowych w rejonie placu Jana Pawła II, prowadząc je poza jezdnią. To rozwiniemy w ramach złożonego projektu do budżetu obywatelskiego. Rok 2019 upłynął także pod znakiem pilotażowego programu bezpiecznych parkingów rowerowych. Takie parkingi chcemy w latach kolejnych tworzyć. Edukacja najmłodszych, o czym była już dzisiaj mowa, jest najważniejsza, dlatego promujemy szkoły, które zachęcają dzieci i młodzież do aktywności fizycznej. W ramach

Zdrowego Wrocławia wspieramy także zdrowie rodzin, doposażamy wrocławskie szpitale w specjalistyczny sprzęt, m.in. inkubatory, respiratory, czy ultrasonografy. Za chwilę z kolejnymi pojedziemy przy okazji świąt do wrocławskich szpitali. A zapobiegając próchnicy zębów u uczniów, uruchomiliśmy 10 gabinetów dentystycznych w szkołach. Ten projekt także w poprzedniej kadencji mocno wspierał wymieniany już dzisiaj przeze mnie Dominik Kłosowski. Aktywny Wrocław to także sport. Z kasy Wrocławia wydajemy na rozmaite działania w tym polu ponad 64 000 000 PLN rocznie. Pieniądze przeznaczamy na infrastrukturę sportową i to nam pozwoliło w tym roku, jak Państwo widzicie, ukończyć pięć boisk przyszkolnych, które także służą młodzieży poza godzinami zajęć. To są boiska przy ulicy Przystankowej, Horbaczewskiego, Traugutta, Jastrzębiej i dwa boiska na naszym terenie zarządzanym przez MCS na ulicy Lotniczej. Warto wspomnieć także o innych inwestycjach. Rozstrzygnęliśmy i podpisaliśmy w zeszłym tygodniu w piątek umowę na budowę basenu, a właściwie można powiedzieć miniaquaparku na Brochowie i mamy zaplanowany kolejny, który będzie także inwestycją naszej miejskiej spółki Aquapark przy ulicy Wilanowskiej. Państwo byliście uprzejmi podczas sesji jakiś czas temu przystąpić do zmiany tego obowiązującego dzisiaj planu przy ulicy Wilanowskiej tak, aby można było to założenie, które mamy dla tej przestrzeni przygotowane, zrealizować. To są konkrety. Pamiętamy również o szkoleniu kadr w ramach tzw. sportu kwalifikowanego. W roku 2019 wzrosła wysokość środków przeznaczonych na stypendia. Przyznano je ponad 430 osobom. Warto także podkreślić, że osobno i równolegle prowadzony jest program stypendialny przez Departament Edukacji. Wspólnie z wrocławską Akademią Wychowania Fizycznego rozpoczniemy już za chwilę program przygotowań olimpijczyków i paraolimpijczyków, którzy otrzymali albo otrzymają kwalifikacje olimpijskie do Tokio.

W 2016 roku, jak Państwo doskonale wiecie, Wrocław był Europejską Stolicą Kultury. Rok 2019 nie pozwala o tym zapomnieć. Oczywiście tym największym wydarzeniem, od którego trzeba rozpocząć opis tego sektora, jest literacka Nagroda Nobla przyznana naszej honorowej obywatelce Oldze Tokarczuk. Bardzo dziękuję raz jeszcze wszystkim tym, którzy byli obecni, którzy po powrocie laureatki do Polski wspólnie witali Ją wraz ze mną w Narodowym Forum Muzyki. Zdecydowaliśmy się także dedykować Oldze Tokarczuk i jej fundacji willę Marii i Tymoteusza Karpowiczów, która znajduje się przy ulicy Krzyckiej 19. Wrocław jest, był i będzie miastem literatury. Wrocław pamięta o Tadeuszu Różewiczu, Wrocław pamięta o Wojaczku, Wrocław jest dumny z Urszuli Kozioł, Wrocław jest dziś szalenie dumny z noblistki z Olgi Tokarczuk. Ale Wrocław zdobył także inne wyróżnienia, które warto odnotować, a które są udziałem tego roku: tytuł Miasta Literatury UNESCO i tym samym dołączył do sieci miast kreatywnych UNESCO. Tu jestem bardzo wdzięczny całemu zespołowi Wrocławskiego Domu Literatury, którym kieruje Irek Grin za napisanie zwycięskiej aplikacji. Proszę Państwa, wreszcie uspołeczniamy politykę kulturalną, co oznacza w istocie nic więcej, jak taką moją silną determinację w realizacji najważniejszych zapisów dokumentu, który przygotowywałem jeszcze jako Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych, *Kultura — Obecna!*. Przypomnę, że to miał być dokument — odpowiedź na pewne wyzwania, które przyniosła nam Europejska Stolica Kultury. W 2020 roku w ślad za tym powołałam Radę Kultury z udziałem partnerów społecznych, a w marcu 2020 roku odbędzie się pierwszy z tych licznych wrocławskich kongresów kultury. W tym roku, co warto odnotować, w kontekście finansów zwiększyliśmy budżet wrocławskiej kultury o niemal 10 000 000 PLN. Wynosi on dzisiaj niemal 147 000 000 PLN, dzięki czemu udało się, moi Drodzy, uruchomić m.in. nowy program stypendialny dostępny dla wszystkich twórców bez ograniczeń wiekowych i kwota stypendium 2500 PLN miesięcznie to jest druga co do wysokości kwota w Polsce udzielana w ramach podobnie funkcjonujących systemów stypendialnych. Odrestaurowana została przy udziale partnerów niepublicznych, ale także przy naszym poprzez Instytut Grotowskiego stara garnizonowa piekarnia przy ulicy Księcia Witolda[red. — Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia]. Udało nam się ją wyposażyć w salę wielofunkcyjną. Widzicie Państwo tę salę na górnym zdjęciu, a to dolne zdjęcie i ten skrót WTW oznacza, że udało się także wyremontować Włocławski Teatr Współczesny. Pokażny wkład finansowy w te prace poniosło właśnie miasto Wrocław,

dotując je kwotą niemal 10 000 000 PLN.

Moi Drodzy, za chwilę będziemy rozmawiać o budżecie przyszłego roku. Za chwilę pierwsze czytanie planu finansowego na rok 2020, chciałbym zatem kilka słów wprowadzenia. W przyszłorocznym budżecie Wrocławia po stronie dochodowej zakładamy kwotę 5 300 000 000 PLN. Po raz pierwszy przekraczamy więc granicę 5 miliardów. Ten wzrost o ponad 800 000 000 PLN wynika m.in. z rosnącej dotacji z budżetu państwa związanej z realizacją programu *Rodzina 500+*, a zatem to są środki, które są już w istocie wydane albo które będą wydane, mają tak czy owak swojego adresata. Czyli przekraczamy kwotę 5 miliardów złotych. Aż 1 600 000 000 PLN w przyszłorocznym budżecie pochodzić będzie z wpływów z podatku PIT i CIT, co świadczy o poprawiającej się sytuacji ekonomicznej Wrocławia, co jest dowodem na to, że wcześniej podjęte działania, że nowi mieszkańcy, którzy tutaj stale przyjeżdżają i te miejsca pracy sprawiają, że w tym zakresie dochody miasta rosną. Mam nadzieję, że dzięki temu będziemy mogli przeznaczyć dobrze ponad 700 000 000 PLN na inwestycje w przyszłym roku. 25 % budżetu, który za chwilę będzie w szczegółach omawiał Pan Skarbnik, to jest kwota ponad 1 400 000 000 PLN, przeznaczymy, tak jak już powiedziałem, na edukację, także na budowę nowych placówek oraz remonty istniejących. Jeżeli ktoś pyta, jakie są sukcesy w tym zakresie tego roku, to jest to pozyskanie działki pod budowę dużego zespołu szkolno-przedszkolnego przy ulicy Asfaltowej. To wielkie ukłony dla KZN-u [red. — Krajowy Zasób Nieruchomości], wcześniej Agencji Rolnej, za dobrą współpracę. W tej chwili jesteśmy na etapie pozyskiwania działek na Lipie Piotrowskiej i Widawie i prowadzimy dobre rozmowy z Agencją Mienia Wojskowego, w wyniku których, mam nadzieję, że uda się pozyskać dla mieszkańców teren przy ulicy Zwycięskiej. Na te zadania z tego obszaru zamierzamy przeznaczyć ponad 1 400 000 000 PLN. Na zadania związane z polityką społeczną przeznaczymy 22 % przyszłorocznego budżetu, to jest kwota 1 200 000 000 PLN. Prawie 1 100 000 000 PLN, tyle chcielibyśmy zadedykować na kwestie transportu i inwestycji drogowych, w tym na transport publiczny chcielibyśmy wydać kwotę blisko pół miliarda złotych. O wszystkim tym szczegółowo opowie Państwu dzisiaj Skarbnik Miasta, Pan Marcin Urban. Mam nadzieję, że ten dobry trend, głównie jeżeli chodzi o stronę dochodową, głównie jeżeli chodzi o podatek PIT, nie zostanie przez nikogo wyhamowany. Tym niemniej warto odnotować, że z powodu decyzji Rządu ten wzrost wpływów z podatku PIT jest mniejszy. To są po prostu fakty. Zakładaliśmy, że on będzie ponad 130 000 000 PLN, dzisiaj zakładamy, że to będzie 50 000 000 PLN. Rosną także, o czym warto pamiętać, koszty usług i energii. Tu odsyłam do ostatniego komentarza w tej sprawie Pana Premiera Sasina. O ile one mają, zdaje się, nie dotknąć indywidualnych odbiorców, o tyle instytucje jak najbardziej, pomimo tego, co było zapowiadane przed wyborami. Tak więc rosną koszty usług i energii. Inwestycje publiczne tym samym będą droższe. Chcę o tym powiedzieć wprost, bo inaczej być nie może. To jest system naczyń połączonych. Musimy też dokładać, o czym mówiłem, coraz więcej pieniędzy do tego zadania, które jest kluczowym zadaniem w obszarze edukacji, do tej podwyżki, która miała miejsce całkiem niedawno. Wiecie Państwo, że dołożyliśmy 15 000 000 PLN. Tym niemniej ja szukam stale szerokiego takiego partnerstwa do współpracy na rzecz Wrocławia. Jesteśmy otwarci, ja jestem otwarty na wszystkie dobre rozmowy z inwestorami, z biznesem. Poszukuję tych nowych źródeł, od czego zacząłem to moje dzisiejsze wystąpienie. Jesteśmy już, moi Drodzy, po exposé Pana Premiera i pierwszych posiedzeniach obu izb nowego parlamentu. Ja wszystkim bardzo serdecznie pogratulowałem wyboru, wszystkim parlamentarzystkom i parlamentarzystom. Pogratulowałem nowo wybranym Marszałkom Sejmu i Senatu. Mam nadzieję na dobrą współpracę na rzecz Wrocławia, na rzecz polskich metropolii, czy wreszcie na rzecz polskiego samorządu. Nam tutaj wszystkim z całą pewnością zależeć powinno na obronie tych interesów, także dużych miast, w Sejmie i Senacie. To nie jest, moi Drodzy, tak jak powiedziałem w pewnym fragmencie tego wystąpienia, że duże miasta są już obrzydliwie bogate i nie należy im się już żadna pomoc. One owszem są lokomotywą rozwoju Polski. One są lokomotywami rozwoju aglomeracyjnego — na marginesie, mam nadzieję i dopominam się tej ustawy aglomeracyjnej, która pozwoli efektywniej rozwiązywać problemy, bo kwestie transportu publicznego, czy kwestie coraz

większej liczby aut na naszych ulicach to nie jest tylko i wyłącznie problem Wrocławia. Jeżeli do Wrocławia wjeżdża dziennie, tak jak powiedzieliśmy sobie, ponad 200 000 aut z terenu aglomeracji, to ja nie mam pretensji do tych, co wjeżdżają, tylko mam pretensje do tych, którzy nie chcą szukać rozwiązań, jak tym ludziom pomóc. Miasto Wrocław samo temu wyzwaniu nie jest w stanie stawić czoła. Musi to robić z sąsiednimi samorządami i o poszukiwanie wspólnych rozwiązań w tym zakresie będę się upominał.

Proszę Państwa, 30 lat temu wreszcie odbyły się pierwsze po II wojnie światowej częściowo wolne wybory parlamentarne, a rok później, jak wiemy, rozpoczął się ten proces budowy polskiej samorządowej. Demokracja wówczas na tym szczeblu nas najbardziej interesującym, lokalnym, zyskała pewien realny wymiar. 4 czerwca tego roku, podczas Święta Wolności i Solidarności w Gdańsku wspólnie z innymi samorządowcami przedstawiliśmy 21 tez, które po konsultacjach z mieszkańcami i sektorem pozarządowym stały się naszymi postulatami samorządnej Rzeczypospolitej. O tych 21 тезach, a wcześniej postulatach, dyskutowaliśmy także we Wrocławiu. Chcemy dalej rozwijać projekt lokalnej samorządności z udziałem wszystkich partnerów, dlatego w 2020 roku w 30. rocznicę powstania samorządów chcę zaprosić już teraz Państwa na ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych, które będziemy mieli zaszczyt gościć tutaj we Wrocławiu, gdzie te samorządowo-NGOS-owe debaty właśnie będziemy chcieli podsumować. Moi Drodzy, powiedziałem już o tym, że do Wrocławia wjeżdża każdego dnia niemal ćwierć miliona aut z terenu aglomeracji. 25 % wrocławskiego smogu napływa do nas z zewnątrz, no bo smog nie zna granic administracyjnych, ale jednocześnie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, i o tym właśnie rozmawialiśmy w Seulu, inwestuje ponad 25 000 000 PLN w infrastrukturę wodociągową dla Kobierzyc i powstających tam fabryk. I teraz, Szanowni Państwo, dlaczego ja o tym wszystkim mówię? Mówię o tym, ponieważ nasze priorytety i stojące przed nami wyzwania mają charakter absolutnie ponadlokalny, mają charakter metropolitalny. Transport publiczny, jakość powietrza, bezpieczeństwo, to, co powiedziałem, wymagają dzisiaj współpracy z całym wrocławskim obszarem metropolitalnym i do tego nam jest potrzebna ta ustawa aglomeracyjna, albo przynajmniej pewne ramy prawne, które by tę współpracę definiowały. Zresztą już teraz współpracujemy na wielu obszarach z naszymi Koleżankami i Kolegami z innych samorządów, choćby w zakresie poszukiwania rozwiązań wspólnej komunikacji autobusowej. Zainicjowałem, jak Państwo wiecie, kontakty z gminami i powiatami w ramach Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego w nowej kadencji samorządu. Mamy już za sobą kilka naprawdę dobrych, roboczych spotkań i mam nadzieję, że efekty tych spotkań już wkrótce Państwo poznacie.

Naszym pierwszym celem jest powołać metropolitalny związek transportowy i najbliższy rok chcemy przeznaczyć na wypracowanie założeń działania takiego właśnie związku, a teraz wspólnie szykujemy projekty dla naszych zintegrowanych inwestycji terytorialnych na następny budżet Unii Europejskiej. Mam nadzieję, że po roku 2021 nadal będziemy mieli dostęp do dużych środków unijnych.

Ja bardzo często mówię o stołeczności miasta. Stołeczność miasta to także zobowiązanie do nawiązywania relacji dyplomatycznych, budowania miasta otwartego i miasta międzynarodowego, jeżeli chcemy być nowoczesną, europejską metropolią. Wrocław zawiera, jak Państwo wiecie, partnerstwa z innymi miastami i innowacja polega na stworzeniu pewnego katalogu obszarów, w którym chcemy być partnerami aktywnymi. Nie chcemy pasywnych partnerstw, chcemy być partnerami aktywnymi. Wśród tych obszarów znajduje się sport, edukacja, kultura, ale także szalenie ważne są wymiany młodzieżowe i senioralne, dlatego bardzo się cieszę, że podczas mojej wizyty w Bredzie, kiedy świętowaliśmy 75-lecie wyzwolenia Bredy przez armię gen. Maczka mogła nam towarzyszyć młodzież z wrocławskich szkół. W minionym roku, jak Państwo wiecie, udało się podpisać umowę partnerską z gruzińskim miastem Batumi, a tym samym doprowadziliśmy do pogłębionej współpracy kulturalnej i turystycznej z całym regionem, Adżarii, z którą współpracuje już bardzo intensywnie Pan Marszałek, a przedwcześniej podpisałem list intencyjny z południowokoreańskim Cheongju, miastem blisko milionowym, miastem akademii i biznesu, w którym inwestują także nasi koreańscy partnerzy z LG. I Wrocław będąc miastem społecznym, przyciąga oczywiście

jak magnes inwestorów, którzy otwierają swoje siedziby w okolicznych gminach właśnie ze względu na bliskość ośrodka edukacyjno-kulturalnego i świetnego węzła komunikacji międzynarodowej, jakim jest Wrocławski Port Lotniczy, ale także z uwagi na silnie obecne we Wrocławiu uczelnie wyższe.

Już na sam koniec — Wrocław to oczywiście coś więcej niż tylko i wyłącznie sfera takich codziennych działań. To przede wszystkim wartości, zasady, poprzez które wszyscy razem chcemy współtworzyć mądre mieszczaństwo. To jaki będzie Wrocław, jak silne społeczności lokalne uda nam się we Wrocławiu zbudować, zależy od etosu właśnie tego dobrego mieszczaństwa. Ja chciałbym bardzo zbudować ten etos na takich trzech fundamentach i zbudować go wspólnie z Państwem. I króciutko, pozwólcie jeszcze o tych trzech fundamentach. Policentryczność. Co ona oznacza dla mnie? Ona oznacza, że każda część miasta powinna być dla nas równie ważna. Nie ma podziału, ani na centrum, ani na peryferie. Każda część miasta jest unikatowa. Chcemy, respektując tę właśnie zasadę policentryczności, oddzielić sprawy miejskie od spraw lokalnych, osiedlowych. Chcemy wzmacniać osiedla i działać na rzecz tworzenia silnych społeczności lokalnych poprzez narzędzia tzw. dużej polityki osiedlowej. Ja o nich już wcześniej mówiłem, ale powtórzę je dla porządku. To są m.in. takie programy, jak: rewitalizacja, odnowa, osiedla kompletne, nowe kompetencje Rad Osiedli, nad którymi rozmawiamy od przeszło roku, bo to są trudne procesy. To nie są procesy, które można rozpocząć i zamknąć w ciągu miesiąca. Tak we Wrocławiu nie rozmawiamy. Tak we Wrocławiu zasad i programów nie przygotowujemy. One w nas dojrzewają, one wymagają rozmów, one wymagają konsultacji, ale one się dzieją podobnie jak i centra aktywności lokalnej, które tworzymy. Proszę się przejechać na Księżę Małe, na Rybnicką; proszę się przejechać na ulicę Ełcką, na Kowale; proszę się przejechać na ulicę Bałtycką, na północ miasta. Za chwilę podobne centrum aktywności lokalnej powstanie przy ulicy Suwalskiej, na wrocławskich Maślicach. Proszę pojechać i zobaczyć, jak zrewitalizowaliśmy wrocławski ratusz na Brochowie, a za chwilę zaproszę Państwa na otwarcie podobnego miejsca w Leśnicy, przy ulicy Skoczylasa. To się wszystko zadziało. Partycypacja jest dla nas szalenie ważna i to jest ten drugi fundament i to oznacza, że zawsze staramy się współpracować i wspólnie podejmować wyzwania, dlatego nie rozumiem tego zarzutu, który ostatnio usłyszałem o tym, że miasto Wrocław zleca organizacjom pozarządowym zadania do realizacji. Moi Drodzy, to jest istotą społeczeństwa obywatelskiego, to, że samorząd zleca zadania własne samorządu gminnego i powiatowego organizacjom pozarządowym. Tak jest na całym cywilizowanym świecie. To jest istota społeczeństwa obywatelskiego i my z tego jesteśmy dumni. Ja tak robiłem, robię i robić będę, i bardzo Was do takiego myślenia zachęcam. Ono uwalnia aktywność obywatelską. Ono uwalnia myślenie i odpowiedzialność za miasto, a na tym nam dzisiaj powinno szalenie zależeć. Dlatego drugim fundamentem jest partycypacja i to wspólne podejmowanie wyzwań, wspólne zastanawianie się nad nimi. Dlatego w roku 2020 we Wrocławiu przygotujemy i przeprowadzimy pierwszy panel obywatelski. Będziemy chcieli rozmawiać m.in. o kwestiach transportowych, jak je widzą wrocławianie. Ale partycypacja to oczywiście nie tylko panele. Jej istotną zasadą jest to, o czym już powiedziałem — przekazywanie zadań NGOS-om i tym samym realizując konstytucyjną zasadę pomocniczości, subsydiarności. Dlatego budżet we współpracy z NGOS-ami w tym roku zamknie się kwotą 150 000 000 PLN i mam nadzieję, że będzie rósł w latach kolejnych, bo taka jest istota demokracji, przynajmniej tej, którą ja znam, którą rozumiem. I wreszcie trzeci fundament – podmiotowość. Oznacza, że traktujemy naszych rozmówców jak partnerów, a nie petentów czy beneficjentów różnych usług miejskich. Dlatego pewne rzeczy dzieją się w procesach. Dlatego one się nie wydarzają z dnia na dzień, ale czasami nawet z tygodnia na tydzień, czy z miesiąca na miesiąc, ponieważ tego wymaga dobrze przeprowadzony proces partycypacji, uzgadniania i konsultacji. Podmiotowość zresztą najpełniej wyraża się właśnie w procesie konsultacji społecznych, dlatego powołałem w tym roku członków 9 Rad Społecznych, również doradców społecznych, rzeczników i pełnomocników społecznych do spraw seniorów i opiekunów, do spraw sportu, do spraw mieszkańców pochodzenia ukraińskiego, do spraw aglomeracji, czy wreszcie do spraw tolerancji i przeciwdziałania ksenofobii. Jednym z nich

jest Bartek Ciążyński[red. — Wiceprzewodniczący RMW], który był ostatnio uczestnikiem tych smutnych wydarzeń z 11 listopada, gdzie stał wraz z innymi obserwatorami z ramienia prezydenta obrażany, a w pewnym momencie musiał zostać przy udziale oddziału antyterrorystycznego stamtąd bezpiecznie odprowadzony. Taki to był bezpieczny marsz, a policjanci, którzy stali w pierwszym rzędzie po tym marszu mówią do mnie: „Panie Prezydencie, tam stali ludzie, którzy się zasłaniaли osobami starszymi albo dziećmi i osobami na wózkach.” Takie to było radosne świętowanie Dnia Niepodległości. Myślałem, że razem będziemy ten dzień świętować. Myślałem, że razem po tym zjeździe z kombatantami śniadaniu przejdziemy z Centrum Historii „Zajezdnia”, z tego szczególnego miejsca, przejdziemy w radosnym pochodzie. Przeszliśmy. Kilkanaście tysięcy wrocławian. Przeszliśmy przy pięknej pogodzie, w pięknym słońcu, razem, z flagami polskimi, przeszliśmy na plac Wolności, gdzie wspólnie wzięliśmy udział w uroczystościach państwowych. Później kilkanaście tysięcy ludzi na wrocławskim Rynku, ponad 3000 biegaczy, kibiców, widzów, wszyscy razem stali i śpiewali Mazurka Dąbrowskiego. Naprawdę, ciarki przechodziły. Naprawdę było fantastycznie, aż się popsuło. Chciałbym bardzo przy tej okazji podziękować tym wszystkim osobom, które społecznie zaangażowały się w pracę tych wspomnianych przeze mnie... Bardzo za to chciałbym podziękować. To często oznacza konieczność poświęcenia swojego czasu, to oznacza chęć podzielenia się swoim doświadczeniem, kompetencjami, ale to czasami oznacza także po prostu bycie odważnym człowiekiem i za to, Bartku, Tobie chciałem bardzo serdecznie podziękować. Proszę Państwa, wiele osób dzieli się ze mną, z nami dużymi pomysłami, na co pieniądze z wrocławskiego budżetu możemy przeznaczyć. Ja chciałbym Państwa uspokoić. Projektów jest i tak zawsze więcej niż dostępnych środków, ale chciałbym, żebyśmy właśnie o tym aspekcie porozmawiali, abyśmy porozmawiali, skąd dla Wrocławia te środki brać, abyśmy nie tylko i wyłącznie ustawiali się w roli pokazującego palcem jeszcze to, jeszcze to, jeszcze to. Kiedy to, kiedy to, kiedy to? Kiedy? Wtedy, kiedy będą możliwości, głównie finansowe. Nic innego nie stoi, moi Drodzy, na przeszkodzie. Nie będą już powtarzał tej analogii do budżetu domowego, gdzie przecież zachowujemy się niezwykle roztropnie i racjonalnie, kiedy nim gospodarujemy, kiedy nim dzielimy i kiedy w jego ramach coś planujemy. Dokładnie tak samo jest z budżetem miasta. Tak więc chciałbym Państwa wszystkich do tej dyskusji zaprosić. Chciałbym, żeby ktoś podczas pierwszego, drugiego czytania budżetu stanął tutaj i powiedział, jak zarabiać pieniądze dla Wrocławia. Chcę także wszystkich Państwa, którzy w cudzysłowie „używają” Wrocławia i wiążą z nim większych [red. – przyszłość] swojego życia, chciałbym zaprosić i prosić, błagać o to, żeby składali swoje oświadczenia podatkowe we Wrocławiu. Moi Drodzy, ostatnio zrobiliśmy taki pomiar przez MPWiK, ponieważ zużycie wody i ścieków jest najbardziej miarodajnym wskaźnikiem, który pozwala ocenić, ile mieszkańców zamieszkuje na terenie danego miasta. Moi Drodzy, z tych analiz wyszło, że we Wrocławiu mieszka 850 000 ludzi. Ja chciałbym, żeby ci wszyscy, którzy mieszkają, którzy „używają” tego miasta, żeby płacili tutaj podatki, a właściwie to oni nawet mogą mieszkać gdziekolwiek, byle płacili tutaj podatki. To jest w naszym wspólnym interesie. My taką akcję miejską, jak Państwo wiecie, już zainicjowaliśmy, też ją przygotowywaliśmy w tym roku. Chcemy poprzez kartę, znaną dotychczas jako UrbanCard Premium, wprowadziliśmy kartę i program Nasz Wrocław, w ramach którego wszyscy ci podatnicy, wszystkie te osoby, które zdecydują się tutaj we Wrocławiu płacić podatki, będą mogły raz w roku mieć z tego pewien benefit. Będą mogły odwiedzać bezpłatnie Aquapark, Hydropolis, ZOO, wybrać się na mecz Śląska lub skorzystać z oferty wrocławskich Partynic, a na wszystkie inne wizyty będą mogli liczyć na pewne specjalne bonifikaty. I proszę Państwo, to co jest ciekawe: od momentu ogłoszenia tego programu w ostatnią niedzielę do udziału w nim zarejestrowało się już ponad 5000 nowych użytkowników. Chciałbym im bardzo serdecznie podziękować i chciałbym zaprosić do aktywnego korzystania z oferty Wrocławia, a nas wszystkich prosić o to, abyśmy przynajmniej na ten aspekt zwracali uwagę.

Szanowni Państwo, mówiłem dzisiaj dużo o naszym kochanym mieście, mówiłem dużo o tym, co się wydarzyło w ostatnim roku, mówiłem o tym, jak ciągle go zmieniamy, o tym też troszeczkę jak zmieniać go będziemy. Mówiłem wreszcie, i to jest ta ostatnia

część mojego wystąpienia, o byciu odpowiedzialnym mieszkańcem miasta. Tak rozumiem właśnie to mądre mieszczaństwo, który to termin użyłem w tym wystąpieniu. Właśnie dla mnie mądry mieszczanin to ktoś, kto w taki sposób rozumie odpowiedzialność za miasto.

Przypominam wreszcie wszystkim Państwu o partii Wrocław. Zapraszam do tej partii. Pod takim szyldem startowałem w ubiegłorocznych wyborach. Chciałbym być — i mówię to całkiem serio — pomimo wielu różnic, które pomiędzy nami występują, chciałbym być prezydentem wszystkich wrocławianek i wrocławian bez względu na poglądy polityczne. Proszę mi dlatego nie przypisywać, czy Sutryk skręcił bardziej na lewo, na środek, na prawo, zjechał z góry, czy pod górkę. Ja myślę po prostu dobrze i mądrze o Wrocławiu, i tak proszę mnie postrzegać. Całą resztę ideologicznych komentarzy proszę zachować dla siebie, bo one nie mają znaczenia dla rozwoju tego miasta. Są jedynie pewną dyskusją zastępczą. Rozmawiajmy o faktach. Ja dzisiaj w tym długim wystąpieniu opowiedziałem Państwu o faktach, nawet jeżeli w myśl tego twierdzenia Hegla nie pasują one do pewnej teorii. A mówię to dzisiaj wszystko w Dniu Życzliwości, który od lat szczególnie właśnie we Wrocławiu obchodzimy. Te drobne upominki, które, jak rozumiem, znaleźliście Państwo na swoich miejscach w Sali Sesyjnej, to taki zestaw pocztówek, a w istocie można nawet powiedzieć miniatur plakatów, które w tym i w minionych latach promowały ten właśnie dzień we Wrocławiu. W tym dniu chcę powiedzieć wszystkim bardzo wyraźnie: pamiętajmy, by być życzliwymi na co dzień, a święto traktujemy jedynie jako przypomnienie o codziennym tym uśmiechaniu się do siebie nawzajem. To bardzo ważne codzienne zobowiązanie, które każdy z nas powinien po prostu na siebie nałożyć. Ja też je na siebie nakładam. Z taką samą życzliwością i odpowiedzialnością proszę podejść do tego budżetu, który za chwilę będzie Pan Skarbnik prezentował, a który przedłożyłem Wysokiej Radzie, jak również do wspomnianych już projektów uchwał, o których będzie mowa w dalszej części. Wśród nich znajdzie się m.in. ta o możliwości wykupu przez mieszkańców mieszkań komunalnych z bonifikatą. Projekt uchwały w tej sprawie zapisany został w *Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminnym na lata 2020—2025*. Jego szczegóły przedstawi dziś Państwu Pan Wiceprezydent Sebastian Lorenc. Ta oferta, o której mówi ten program, będzie aktualna, co ważne, ale za to będzie niezwykle atrakcyjna do końca grudnia 2021. Później nieruchomości, mówię o kwestii bonifikaty, będzie można oczywiście kupić, ale już przy zupełnie innych założeniach. Tak zresztą postępują inne samorządy.

Szanowni Państwo, 21 listopada zaczęliśmy drugi rok naszej pracy dla Wrocławia w tej kadencji. Ja chciałbym naprawdę życzyć sobie, życzyć Państwu, abyśmy spróbowali raz jeszcze, abyśmy zaczęli nieco od nowa z taką czystą kartą bez różnych już uszczypliwości i po prostu zbędnych sporów niezależnie, jakie ugrupowanie reprezentujemy. Proszę zwrócić uwagę, że ja nigdy nie robię jako pierwszy żadnych wycieczek ideologicznych, nie mam w sobie takiej potrzeby. Bardzo w związku z tym proszę — jeżeli mogę o to prosić, jeżeli nie, to oczywiście będzie się to spotykało z odpowiedzią — ale bardzo bym chciał, abyśmy w dyskusji o Wrocławiu od takich złych praktyk po prostu odeszli. Jestem gotowy, by pracować z każdym z Państwa, ale tylko i wyłącznie merytorycznie bez tzw. polityki, w jej takim ogólnopolskim medialnym rozumieniu. Do podobnej współpracy są gotowi moi współpracownicy. Na życzliwość z ich strony także możecie Państwo liczyć. Na sam koniec dziękuję za miniony rok. Proszę o wsparcie w kolejnych latach. Taki Wrocław, jak go dzisiaj narysowałem, dobry Wrocław, nasz Wrocław, odpowiedzialny Wrocław, uśmiechnięty i radosny Wrocław, o którym mówiłem, to nasza wspólna sprawa. Wierzę, że Państwo myślicie właśnie w taki sposób o Wrocławiu. Bardzo Państwu za ten miniony rok chciałbym podziękować. Bardzo dziękuję.

II. Rozpatrzenie wniosków w sprawie zmiany porządku obrad.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałampowicz: Informuję,

że nie wpłynęły żadne wnioski.

[red. – W tym miejscu Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz ogłosił przerwę]

III. Dyskusja i głosowanie nad projektami uchwał.

1. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr III/27/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie budżetu Miasta na 2019 rok – druk nr 482/19

Skarbnik Miasta Marcin Urban: [red. – W trakcie swojego wystąpienia Skarbnik Miasta posiłkował się prezentacją multimedialną] Kolejne zmiany do budżetu miasta. Przejściowo, jak informowałem już Państwa na Komisjach, musimy zwiększyć odrobinę deficyt. To się wiąże z tą różnicą pomiędzy koniecznymi jeszcze wydatkami we wrocławskiej oświacie, myślę tutaj o dodatkowych 27 000 000 PLN na pensje dla nauczycieli, myślę też o ponad 20 000 000 PLN, które musimy dodać na dotacje dla tych jednostek pozamiejskich, które prowadzą jednostki edukacyjne w naszym mieście. Natomiast po drugiej stronie to, o czym mówił Prezydent. Otrzymujemy znacznie niższe kwoty, dodatkowo otrzymaliśmy 11 894 000 PLN subwencji ogólnej. Tę kwotę również chcemy wprowadzić do budżetu po drugiej stronie. Kolejna pozycja – zwiększenie dochodów z tytułu partycypacji w kosztach usług przewozowych, 1 200 000 PLN. Chodzi tutaj oczywiście o Koleje Dolnośląskie i partycypację związaną z przejazdem mieszkańców, korzystaniem przez naszych mieszkańców z wykorzystaniem karty miejskiej w tych przewozach organizowanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Kolejne środki europejskie z *Erasmus Plus*, to są zadania, tutaj nie wyszczególniałem ich wszystkich, tylko zbiorczo pokazałem, jakie dochody większe z tego tytułu wpłyną do budżetu miasta jeszcze w tym roku. Szacujemy, że 1 621 000 PLN po drugiej stronie. Wydatki z tym związane zwiększamy o 621 000 PLN, czyli część środków zastąpi po prostu te środki nasze własne założone w tych projektach. Kolejny slajd to najważniejsza, ta największa pozycja: 5 500 000 PLN, to remonty, które jeszcze chcemy przeprowadzić w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Na ten cel chcemy przeznaczyć 5 500 000 PLN. Wrocławskie przedsiębiorstwo Hala Ludowa, jak Państwo doskonale wiecie, Hala była wyłączona w tym roku z eksploatacji, w związku z tym mniejsze przychody zrealizowane. Ta kwota, którą chcemy przekazać, jest związana z bieżącym funkcjonowaniem i niezbędnymi wydatkami podatkowymi, ZUS-owskimi, tak więc to jeszcze w tym roku chcielibyśmy, żeby zostało przekazane do spółki Hala Ludowa. Natomiast druga pozycja, Wrocławski Park Technologiczny realizuje projekt na około 11 000 000 PLN związany z budową laboratoriów, przebudową, przygotowaniem, czy przeznaczeniem tych powierzchni pod przedsiębiorców, którzy będą prowadzili działalność badawczo-rozwojową. Oczywiście wzrost cen, o których mówił Prezydent, powoduje, że potrzebne są dodatkowe środki i zapadła decyzja ze strony Prezydenta, że chcemy wspierać ten projekt, stąd ten dodatkowy 1 000 000 PLN dla Wrocławskiego Parku Technologicznego. I ostatnia rzecz, dokładnie tak jak w przypadku Hali dodatkowe środki są niezbędne dla Narodowego Forum Muzyki. To jest kwota 2 599 000 PLN na bieżące funkcjonowanie tej jednostki kultury. W ramach zmian planu dodatkowe środki na zakup 10 łóżek rehabilitacyjnych: 32 000 PLN. Chcielibyśmy również wyposażać Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania. Chodzi o dowóz wychowanków do szkół, lekarzy oraz dowóz zaopatrzenia i żywienia. Chodzi o zakup samochodu dla tej jednostki. Za 25 000 PLN z kolei chcielibyśmy zakupić urządzenia medyczne wspomagające proces w ramach terapii sensorycznej. W trybie autopoprawki chciałbym zgłosić jeszcze dodatkowe zadania. Po pierwsze otrzymaliśmy informację o zwrocie kosztów sądowych, procesowych. Te kwoty zasila budżet miasta 1 254 000 PLN i 240 000 PLN. Po stronie wydatkowej chcielibyśmy przeznaczyć dodatkowe środki na remont basenu przy ulicy Raclawickiej 62. Tam przebudowywana jest stacja uzdatniania wody. Potrzebne są dodatkowe środki i chcielibyśmy je przekazać. Wydatki

związane z dowożeniem uczniów niepełnosprawnych do placówek edukacyjnych – zmieniły się przepisy, musimy ująć również w tych kosztach koszt powrotu rodzica do domu po odwiezieniu dziecka. To są zmiany ustawowe. Musimy zapewnić te dodatkowe środki na realizację tych zadań. Chcemy też przeznaczyć już w tym roku pierwsze środki na promocję obchodów 40. rocznicy powstania Solidarności w przyszłym roku. Te wydatki będą realizowane jeszcze w bieżącym roku. Ostatnia pozycja – zawsze pomagamy i wspieramy te zadania związane z poprawą stanu zdrowia naszych mieszkańców. 281 000 PLN chcielibyśmy przeznaczyć na zakupy dla pogotowia ratunkowego. To są, proszę Państwa, cztery defibrylatory. Wspieramy też, jak pamiętamy, noworodki wrocławskie i sprzęt, który służy ratowaniu życia noworodkom. Bardzo dziękuję. Proszę o przyjęcie przedstawionych zmian.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych .Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna
- **Komisja Edukacji i Młodzieży** – opinia pozytywna
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** – [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny]
- **Komisja Spraw Społecznych, Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny]
- **Komisja Sportu i Rekreacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna
- **Komisja Inicjatyw Gospodarczych** – opinia pozytywna
- **Komisja ds. Polityki Senioralnej** – opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Andrzej Kilijanek: Miałem dzisiaj nie zabierać głosu w tej sprawie, ale muszę, dlatego że, nie wiem, na ile świadomie a na ile nieświadomie, zostaliśmy po prostu wprowadzani w błąd przez Pana Prezydenta, co najzwyczajniej w świecie stawia pod znakiem zapytania inwestycje budżetowe w naszym mieście i po prostu ich prawdy na ich temat. Pan Prezydent powiedział, że to jest informacja do zweryfikowania i my w Komisji Rewizyjnej zweryfikowaliśmy informację na temat unieważnienia przetargu budowy mostu Bolesława Chrobrego w ciągu drogi wojewódzkiej 455 we Wrocławiu. Pan Prezydent powiedział, że to ustawa nas ogranicza i narzuca nam rygor, który uniemożliwia nam wydatkowanie większej ilości środków, niż to jest możliwe. I teraz tak. Kwota netto szacowanej wartości zamówienia to jest 82 000 000 PLN, kwota brutto jest to 101 000 000 PLN, cena oferty 87 600 000 PLN, czyli Pan Prezydent nie wiem, na ile świadomie po prostu powiedział nieprawdę w tej sprawie. I teraz dlaczego ten przetarg unieważniono? Dlatego, że my jako miasto mieliśmy

zabezpieczone 65 000 000 PLN, nie zdecydowaliśmy się na większą ilość pomimo tego, że wiedzieliśmy, że ta kwota, która jest wymagana do podjęcia tej inwestycji, to jest ponad 100 000 000 PLN. My tego nie zrobiliśmy. Jak naprawdę wiele rzeczy jestem w stanie zrozumieć, ale najzwyczajniej w świecie celowe wprowadzanie bądź też omyłkowe wprowadzenie w błąd należy prostować. Ja mam nadzieję, że przy każdym kolejnym budżecie i przy każdej kolejnej inwestycji takie rzeczy nie będą miały miejsca, ale chcę podkreślić, że jako Komisja Rewizyjna weryfikujemy właśnie w tym roku te inwestycje, które zostały unieważnione i Pan Prezydent podał najzwyczajniej w świecie informację błędną. Dziękuję bardzo.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 482/19

Wyniki głosowania: za – 24, przeciw – 0, wstrzymało się – 6

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/412/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/412/19>

2. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr III/28/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Miasta – druk nr 483/19

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Wysoka Rado, te zmiany w *Wieloletniej Prognozie* są konsekwencją zmian w budżecie miasta. Bardzo proszę również o ich przyjęcie. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych .Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna
- **Komisja Edukacji i Młodzieży** – opinia pozytywna
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** – opinia pozytywna
- **Komisja Spraw Społecznych, Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny]
- **Komisja Sportu i Rekreacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna
- **Komisja Inicjatyw Gospodarczych** – opinia pozytywna
- **Komisja ds. Polityki Senioralnej** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 483/19

Wyniki głosowania: za – 25, przeciw – 0, wstrzymało się – 7

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/413/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=III/28/18>

3. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr VIII/147/07 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa, wyznaczeniu inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso – druk nr 477/19

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Zmiana techniczna, ten pobór poprzez inkaso to już jest pewien archaizm, który musimy korygować, związany jeszcze powiedzmy z tą metodą poboru. Wiemy, że większość z nas płaci przelewami z rachunków bankowych bezpośrednio. Ta ilość inkasentów w związku z tym nam na tej liście, która jest załącznikiem do tej uchwały, zmniejsza się i jeden z inkasentów zrezygnował, dwóch jeszcze: Starostwo Powiatowe i Sąd Okręgowy we Wrocławiu pobiera opłatę w takiej formule, więc musimy skorygować. Bardzo proszę o zaakceptowanie tej zmiany. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych .Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** – [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny]

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 477/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/414/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/414/19>

4. Projekt uchwały w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości – druk nr 476/19

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Jak większość miast w Polsce, idąc za rozporządzeniem Ministra Finansów, chodzi o ten wskaźnik waloryzacji cen, który za ostatni rok wynosi 1,8, chcemy zwaloryzować stawki podatku od nieruchomości. To są jednostkowo niewielkie zmiany. Mówimy tutaj o skali przy takim 50-metrowym mieszkaniu, dokładnie 50 gr w skali całego roku, bo ta waloryzacja to jest dosłownie 1 grosz na stawce. Niewielka zmiana natomiast dla budżetu miasta w tych wielu pozycjach jest to całkiem spora kwota, która się zbiera już po wniesieniu

podatków, to jest około 6 000 000 PLN. Tak więc bardzo bym prosił o pozytywne głosowanie. Większość polskich, tych największych, miast już jest albo po, albo przed przyjęciem tych stawek. Te stawki są przyjmowane zazwyczaj zgodnie właśnie z tym proponowanym zwiększeniem o inflację. Bardzo dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia negatywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych .Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Robert Grzechnik: Szanowni Państwo, to, że możemy podnieść ten podatek nie znaczy, że musimy to robić. Ja widzę, że tutaj, gdy tylko pojawia się okazja, żeby sięgnąć głębiej do kieszeni wrocławian, to jest ona wykorzystywana. To jest podwyżka o 1 grosz za metr kwadratowy w przypadku budynków mieszkalnych, jednak w przypadku lokali pod działalność gospodarczą to już jest podwyżka o ponad 40 groszy i należy o tym pamiętać. Dziękuję.

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Ten podatek jest podatkiem, który jest kosztem uzyskania przychodu. Można odliczać ten podatek jako jeden z niewielu od przychodu, więc on nie jest tak dotkliwy. Tym bardziej, że tutaj mówimy o zmianie na poziomie 47 groszy na metrze kwadratowym. To jest w skali roku 47 PLN. Dzisiaj mówiliśmy o wzroście cen za energię, o wszystkich tych obciążeniach, które się pojawiają i miasto musi mieć tę bazę podatkową i to jest decyzja bardzo ważna i odpowiedzialna, i o taką decyzję Państwa proszę. Dziękuję.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 476/19

Wyniki głosowania: za – 22, przeciw – 10, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania uchwała nr XV/415/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/415/19>

5. Projekt uchwały w sprawie strategii rozwoju Wrocławia pod nazwą „Przedsiębiorczy Wrocław 2030” - druk nr 453/19

Skarbnik Miasta Marcin Urban: [red. – W trakcie swojego wystąpienia Skarbnik Miasta posiłkował się prezentacją multimedialną] Dzisiaj już Prezydent wspominał o radach. Jedną z tych rad jest Rada ds. Przedsiębiorczości. Ta strategia, którą Państwo już otrzymali, jest efektem prac poprzedniej Rady, jeszcze w poprzedniej kadencji Pana Prezydenta Dutkiewicza. To jest dokument, który powstał jakby z założenia w wyniku konsultacji wielu środowisk. W tej Radzie zasiada ponad 20 osób i to są przedstawiciele i przedsiębiorców, i tych drobnych, i tych większych zrzeszonych w izbach

gospodarczych. Są tam też przedstawiciele nauki, są przedstawiciele miasta, instytucji z otoczenia biznesu, parków technologicznych, nasz wrocławski ARAW, park przemysłowy jest reprezentowany i ta praca, ta strategia jest efektem wspólnych naszych prac. Nie była ona zlecana na zewnątrz. Powstała w wyniku po pierwsze analiz na początku tego stanu wyjściowego i rozmów, takiego przeglądu wszystkich działań, które są prowadzone, bo to jest ważne. Ta strategia zbiera i konsoliduje te wszystkie działania, które były i są realizowane przez różne jednostki, przez różne podmioty, które uczestniczą w procesie wspierania przedsiębiorczości. Więc po tej analizie przystąpiliśmy do prac związanych właśnie z tą strategią. Dzisiaj poproszę Państwa o przyjęcie tego dokumentu. Ten dokument nawiązuje do tej naszej Strategii Wrocław 2030. Przypomnę, że w badaniach, które towarzyszyły tej dużej strategii, ponad 34 % mieszkańców wskazywało na to, że te kwestie gospodarcze, przedsiębiorczość jest dla nich niezwykle ważna. Ta strategia jest rozwinięciem tych dwóch z siedmiu najważniejszych priorytetów wskazanych w tej dużej strategii. Myślę, że te działania są prowadzone w takich czterech zasadniczych obszarach, jakoś środowiska biznesowego, w których funkcjonują przedsiębiorcy i w takich ważnych obszarach, które wspierają ich działalność. Myślę tutaj o świadomości i kulturze przedsiębiorczości. Wiele ważnych zadań z zakresu edukacji prowadzonych jest w ramach tego obszaru. Ponad 5500 dzieci, młodzież jest edukowana w zakresie przedsiębiorczości na różnych etapach edukacji. Mamy drugi obszar, system wspierania nauki, biznesu, administracji. Chodzi, proszę Państwa, o budowanie pomostów między tymi obszarami po to, żeby te informacje przepływały. Bardzo wiele inicjatyw przez poszczególne grupy podmiotów, o których wspomniałem, jest realizowanych. Musimy to koordynować, musimy dbać o to, żeby ten przepływ informacji był między nimi jak najlepszy. I czwarty obszar – promocja przedsiębiorczości, promocja wrocławskich przedsiębiorców, stąd m.in. wydarzenie takie jak *Made in Wrocław*. Stąd te akcje „aniołów biznesu” i wizyty studyjne poza Wrocławiem, które pomagają i wspierają przedsiębiorców wrocławskich w procesie promowania ich usług, produktów, które są oferowane nie tylko lokalnie, ale najważniejsze, żeby one były dostrzeżone też poza Wrocławiem. Materiał Państwo otrzymali. Bardzo proszę o przyjęcie tej strategii jako dokumentu, który jest ważny i będzie takim, powiedziałbym, drogowskazem na to, co powinno w tym obszarze wsparcia przedsiębiorczości być realizowane do roku 2030. Oczywiście to jest dokument, który będzie podlegał modyfikacjom. Będziemy o nim rozmawiać, tak więc to nie jest dokument przyjęty raz na zawsze. Będziemy ten dokument na pewno weryfikować, zmieniać z czasem. Zatem chciałbym prosić o przyjęcie w takiej formie, w jakiej został on wypracowany. Bardzo dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych .Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Inicjatyw Gospodarczych** – opinia pozytywna
- **Komisja Edukacji i Młodzieży** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny]
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** – opinia pozytywna

- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna
- **Komisja Sportu i Rekreacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Spraw Społecznych, Osiedli i Partycypacji** - opinia pozytywna
- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Robert Grzechnik: Szanowni Państwo Radni i Szanowni Goście, z ciekawością usiadłem do analizy tego projektu, ponieważ sam od 10 lat prowadzę działalność gospodarczą. Niestety, mój entuzjazm gasł z każdą kolejną stroną. Piszecie Państwo o tworzeniu wizerunku Wrocławia jako miasta przyjaznego przedsiębiorcom, tymczasem Wasze działania są często odwrotne do tych słów. Wystarczy spojrzeć na umowy w Zarządzie Inwestycji Miejskich, w których punkt *Kary umowne* dotyczy tylko przedsiębiorców, co w mojej opinii jest nieuczciwym wykorzystywaniem silniejszej pozycji Urzędu. Dla początkujących i małych przedsiębiorców liczy się każda złotówka, tymczasem przed chwilą na tej sali przegłosowaliście Państwo podwyższenie podatków dla nich, podatku od nieruchomości. Zobaczcie Państwo na ilość pustych lokali w centrum, a może zorientujecie się, że obecna polityka transportowa połączona z uchwałą o parku kulturowym skutecznie zniechęca małych przedsiębiorców do inwestowania w centrum naszego miasta. Zdrowy biznes, czyli taki, dzięki któremu zasoby są najlepiej wykorzystywane, taki, który oferuje dobre ceny w dobrej jakości usług i towarów, najlepiej rozwija się w warunkach, w których się mu nie pomaga, ani nie przeszkadza, bo pomagając jednym biznesmenom, przedsiębiorcom, sprawiamy, że inni z ich branży mają kłopoty. Kiedy czytam o inkubacjach, preinkubacjach, dopłatach, widzę, że chcecie Państwo stworzyć przedsiębiorców na wzór urzędników. Zamiast podejmowania ryzyka, korzystania z szans, innowacyjności, efektywnego wykorzystywania zasobów, uczycie ludzi, że, żeby zarobić, trzeba wypełnić dokumenty i prosić o dotację. Przypomnę tutaj, że takie firmy, jak: Apple, Amazon, czy polski Atlas powstały w garażach bez dotacji i inkubacji. Być może część rozwiązań zawartych w tej strategii będzie przydatna, ale wydaje mi się, że przede wszystkim będzie przydatna dla dużych firm i korporacji, jednak te podmioty stać na własne działania i nie potrzebują one dodatkowego wsparcia. Do inwestowania we Wrocławiu przyciąga ich przecież ilość zdolnych ludzi wykształconych w naszym mieście, niższe niż na Zachodzie koszty pracy, czy świetne położenie geograficzne i nie widzę potrzeby specjalnego wspierania ich działaniami finansowanymi przez wszystkich mieszkańców. Nie mam wątpliwości, że najlepiej na tej strategii skorzystają nie przedsiębiorcy, lecz urzędnicy realizujący zadania założone w tym dokumencie i będzie on wykorzystywany do rozrostu biurokracji, która, jak wiemy, jest szkodliwa dla przedsiębiorczości, dlatego nie pozostaje mi nic innego, jak zagłosować przeciwko. Dziękuję.

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Szanowni Państwo, w tych pracach uczestniczyły też stowarzyszenia kupców. To są ci najmniejsi, mikro, mali przedsiębiorcy, przedstawiciele tutaj akcji Nasz Rynek, Stowarzyszenie Kupców „Arena”. Wiele tych podmiotów uczestniczyło w tych rozmowach. Zapraszaliśmy też przedsiębiorców w trakcie prac i ten dokument, proszę mi wierzyć, Pan chyba się nie zapoznał z nim zbyt dokładnie, bo tam jest bardzo wiele działań dla wszystkich tych grup przedsiębiorców, nie tylko dla tych największych. Taka uwaga bardzo często się pojawiała w tych pracach, że właśnie nie tylko duzi przedsiębiorcy, średni, ale też przede wszystkim mali, mikroprzedsiębiorcy powinni być wspierani i start-upy, które są tam jednym z kluczowych tematów. To nie są przedsiębiorstwa duże, czy te, o których Pan wspominał, to są właśnie te najmniejsze, które się rodzą i chcemy tworzyć te warunki, żeby mogły się lepiej rozwijać. Mowa też o preinkubacji. To są przedsiębiorstwa, które powinny powstawać już na etapie studiów. Takie działania we Wrocławskim Parku Technologicznym już dawno są prowadzone, będziemy je kontynuować. Jeszcze powiem

odnośnie do tych formalnych kwestii, o których Pan powiedział. Niestety, jest tak, że samorządy mają bardzo niewiele od strony formalnej do powiedzenia. Wszystkie przepisy, które w tym zakresie i które są związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, to one są stanowione nie przez lokalny samorząd, tylko przez Państwo, tak że ja rozumiem, że te uwagi wszystkie powinny być kierowane oczywiście w tamtą stronę, bo tam te mechanizmy powinny być wypracowywane po to, żeby przedsiębiorcy faktycznie mogli efektywniej funkcjonować na rynku. Obszar miasta to jest zaledwie kwestia Powiatowego Urzędu Pracy i niewielkie władztwo podatkowe w zakresie tego podatku, o którym Pan wspomniał. Tak więc ta strategia, jak Pan też pewnie zwrócił uwagę, to nie jest strategia, ani dla urzędników, ani tylko dla Urzędu Miejskiego. Ona mówi o tych obszarach związanych z nauką i rozwojem nauki. Mówi o tym, że przedsiębiorcy powinni przede wszystkim właśnie być blisko tej nauki po to, żeby mogli wdrażać te innowacyjne pomysły, które powstają na naszych uczelniach wrocławskich. Tam jest niewiele tego urzędu, proszę mi wierzyć. Jeszcze raz zachęcam do takiej drobiazgowej, szczegółowej lektury. To widać w tym dokumencie, to nie jest ani dla urzędu, ani dla urzędników, to jest głównie dla tych instytucji, otoczenia biznesu i tych podmiotów, o których powiedziałem. Bardzo dziękuję.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 453/19

Wyniki głosowania: za – 23, przeciw – 3, wstrzymało się – 6

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/416/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/416/19>

6. Projekt uchwały w sprawie Budżetu Miasta na 2020 rok – druk nr 480/19

I CZYTANIE

Skarbnik Miasta Marcin Urban: [red. — W trakcie swojego wystąpienia Skarbnik Miasta posiłkował się prezentacją multimedialną] Pan Prezydent już bardzo wiele powiedział o tym budżecie na 2020 rok. 5 600 000 000 PLN po stronie dochodowej, 5 300 000 000 PLN po stronie wydatkowej, deficyt 310 000 000 PLN. Proszę Państwa, ten budżet rzeczywiście jest znacznie większy niż tegoroczny, tak jak wspominał Prezydent. On zawiera w sobie dotację *Rodzina 500+*. To jest około 500 000 000 PLN po dwóch stronach tego budżetu, po stronie wydatkowej i dochodowej, ale musimy pamiętać, że ta różnica jest związana z dwoma obszarami, mianowicie kwestia związana z tym mniejszym PIT-em, który jest w tej chwili zaprognozowany w wysokości 53 000 000 PLN, ten wpływ, a nie jak pierwotnie planowaliśmy, to, o czym mówił już Pan Prezydent —140 000 000 PLN. Ta kwota jest znacznie niższa. Drugi taki obszar, który negatywnie wpływa na ten deficyt, to jest kwestia różnicy między wydatkami, a dochodami związanymi z oświatą. Przed chwilą prezentowałem Państwu w zmianach konieczne zwiększenia budżetu po stronie wydatkowej o 27 000 000 PLN. To są te brakujące środki na wynagrodzenia dla nauczycieli i równolegle wprowadzaliśmy subwencje, prawie 12 000 000 PLN, więc jest niestety ta różnica, która wpływa na ten ostateczny wynik i to powoduje — będzie to pokazane na ostatnim składzie — negatywny wpływ na tzw. nadwyżkę budżetową, czyli tę możliwość obsługi długu, który jest tak naprawdę w przypadku samorządów, czy może być związany jedynie ze sferą inwestycji. Więc to skutecznie niestety hamuje i spowalnia ten proces inwestycyjny, ten wzrost z jednej strony wydatków w oświacie, a z drugiej strony zmniejszenie po stronie dochodów. Myślę tutaj o podatku PIT. Łącznie na mieszkańca te planowane dochody przekroczą 8200 PLN. W poszczególnych obszarach warto wskazać na mniejsze środki i to jest kolejna taka rzecz, o której trzeba pamiętać, że w tej chwili jeszcze

tak naprawdę nie wiemy wszystkiego, jak te środki europejskie będą dzielone. Te kwoty, które mamy, są wciąż związane z tymi projektami realizowanymi, na które już mamy podpisane umowy, te 169 000 000 PLN. Jest tych środków mniej. Oczywiście czekamy na te kolejne konkursy, w których będziemy mogli brać udział, będziemy mogli planować w ramach tych kolejnych inwestycji środki europejskie. Tych środków, mam nadzieję, będzie więcej w przyszłych budżetach. Wpływy z podatków: 630 000 PLN. Niewielki mamy tutaj wzrost w opłatach. Praktycznie jesteśmy na poziomie tegorocznym. Tu jeszcze raz PIT, jak on się kształtował w latach poprzednich. Mieliliśmy wzrosty powyżej 9 %, 9 i 15 %, odpowiednio rok 2018 do 2017 ponad 174 000 000 PLN więcej, 125 planowanych teraz na ten rok, więcej niż w roku 2018, a planowany według Ministra Finansów, bo tym się posiłkujemy, wzrost podatku PIT o 53 000 000 PLN, czyli widzicie Państwo ten spadek wpływów. Znacząca pozycja w naszym budżecie. Dotacje, to o czym mówiłem, wpływ *Rodziny 500+* na tą część budżetu związaną ze sferą społeczną, dotacje z budżetu państwa, stąd tak duży wzrost w porównaniu z rokiem 2019. O dotacjach unijnych już mówiłem. Część oświatowa rośnie. Ta subwencja rośnie, ale ona nie rośnie adekwatnie do zwiększonych kwot po stronie wydatkowej. Struktura budżetu — wciąż jest bardzo wysoki poziom planowanych inwestycji, blisko 790 000 000 PLN. W strukturze budżetu na pierwszym miejscu oświata, już prawie 26 %. To jest właśnie ten wzrost wydatków bieżących, który przekłada się na wzrost w strukturze wydatkowej. Na drugim miejscu po raz pierwszy ze względu właśnie na ten program *Rodzina 500+* polityka społeczna, rodzinna. Na trzecim miejscu oczywiście transport publiczny, inwestycje związane z drogami 19,4 %. Tu poszczególne grupy wydatków. Wydajemy, tak jak mówił Prezydent, blisko 1 400 000 000 PLN chcemy wydać na oświatę. Znacznie większe środki przeznaczymy na transport publiczny. Mamy tutaj ten wzrost, o którym mówiłem już związany z pomocą społeczną. Tu jeszcze chciałem Państwu pokazać, jak te zwiększone środki w transporcie przekładają się na zwiększone środki, którymi wspieramy wrocławskie przedsiębiorstwo, które równolegle do tych inwestycji miejskich realizowanych najważniejszych, myślę tutaj o trasie autobusowo-tramwajowej na Nowy Dwór, czy ulicy Popowickiej. Równolegle MPK wrocławskie będzie prowadziło własne inwestycje. Te najważniejsze programy poza tymi dużymi inwestycjami, *Program Inicjatyw Rad Osiedli* znacznie większa kwota niż do tej pory: 38 000 000 PLN, oczywiście *Wrocławski Budżet Obywatelski*, te programy tramwajowe, transportowe oczywiście kwotowo w największym wymiarze, ale też inwestycje związane z edukacją, czy w obiekty sportowe, te edukacyjne 8 800 000 PLN, czy ten program przebudowy, rozbudowy obiektów edukacyjnych na wszystkich poziomach. To jest ten slajd, o którym mówiłem na początku. Te zmiany, o których rozmawiamy, czyli zmniejszenie w podatku PIT, sukcesywne zwiększanie nakładów na edukację powoduje, że ta przestrzeń między wydatkami bieżącymi a dochodami bieżącymi nam topnieje. Ta nadwyżka operacyjna, szacujemy ją na około 200 000 000 PLN, to będzie ona o połowę niższa niż w roku bieżącym. Jeszcze bardzo proszę, Pani Dyrektor Urbanek. Tak, ta nadwyżka operacyjna działa na wskaźnik obsługi długu. 8 % tej chwili, jeśli chodzi o ten realny wskaźnik obsługi dopuszczalny, 16 %, ale my ten wskaźnik musimy badać i analizować w okresach dłuższych, stąd właśnie tutaj do dłuższych nawet niż ten rok 2023 i niestety te wzrosty wydatków, o których powiedziałem, zmniejszenie dochodów bardzo negatywnie wpływają na ten wskaźnik obsługi długu. Bardzo dziękuję. Jeszcze proszę Panią Dyrektor Elę Urbanek o odniesienie się [red. — do zarzutów Radnego Andrzeja Kilijanka].

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Transportu Elżbieta Urbanek: Chciałam się odnieść do wypowiedzi Pana Radnego Kilijanka, który zarzucił Panu Prezydentowi kłamstwo w przemówieniu. Pan Prezydent nie pomylił się i powiedział całą prawdę. Mówił o rozbieżności w wysokości 30 000 000 PLN w stosunku do tego, co mieliśmy przeznaczone w budżecie, a na co opiewała oferta. Krótka historia. Teraz mamy ogłoszony trzeci przetarg na to zadanie, mówię o Mostach Chrobrego. W pierwszym przetargu na tak duże zadanie była tylko jedna oferta. W takim przypadku bardzo często powtarzamy, żeby zobaczyć, czy możemy uzyskać lepsze oferty. W drugim przetargu jedna oferta opiewała na kwotę, która była zgodna z naszymi środkami przeznaczonymi

w budżecie na to zadanie. Kolejna była z kolei wyższa od naszego kosztorysu inwestorskiego o kilka milionów. Ze względów formalnych musieliśmy tę pierwszą ofertę odrzucić, w związku z tym podjęliśmy decyzję o powtórzeniu przetargu, ponieważ możemy sądzić, mamy nadzieję, że dostaniemy lepszą ofertę niż mówi to kosztorys inwestorski. I to się dzieje w bardzo wielu przypadkach. Jest o co walczyć, proszę Pana. Tu mówimy o różnicach kilka, kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt milionów. To jest bardzo duże zadanie. Jeśli widzimy w przetargu, że dostajemy ofertę, która jest zgodna z naszym budżetem, to uzasadnione jest powtórzenie tego przetargu, a nie wybieranie drugiej oferty, która z kolei jest wyższa. I w tym przypadku Pan Prezydent się w ogóle nie pomylił. Była to różnica 30 000 000 PLN. Dziękuję bardzo.

Stanowiska klubów:

- Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości – wniosek do II czytania

- Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski – Radna Ewa Wolak – Jesteśmy oczywiście za wysłaniem projektu uchwały budżetowej do drugiego czytania. Popieramy ogólnie kierunek polityki miejskiej, gdzie właśnie największe wzrosty wydatków planuje się na komunikację zbiorową, na program *Zielony Wrocław*, w ramach którego właśnie podejmowane będą wszelkie działania służące poprawie jakości powietrza, działania na rzecz ekologii, ale też zadania, które są przeznaczone na rozwój edukacji, czy też sprawy społeczne. Ważnym elementem polityki budżetowej miasta pozostanie właśnie zachowanie tej prorozwojowej struktury budżetu, gdzie mamy ograniczony wzrost dochodów w szczególności z podatku od osób fizycznych, podatku PIT. W stosownym czasie również zgłosimy korekty do budżetu, szczególnie w zakresie poprawy bezpieczeństwa na drogach publicznych, zgodnie z założonym harmonogramem prac nad projektem uchwały budżetowej na 2020 rok. Dziękuję.

- Klub Radnych .Nowoczesna – Radny Piotr Uhle – Wyjątkowy projekt budżetu, wyjątkowy dokument w ciągu ostatnich lat, bo tak naprawdę po raz pierwszy od wielu lat tempo wzrostu dochodów do naszego budżetu spada i nie spada ze względu na decyzje albo działania podejmowane przez nas, przez urzędników, czy wprost przez działania mieszkańców, nie przez też gospodarkę, ponieważ wynagrodzenia cały czas rosną, gospodarka cały czas się rozpędza. To jest pierwszy od wielu lat, kiedy to tempo wzrostu dochodów spada ze względu na decyzje polityczne, które dzieją się na poziomie ogólnopolskim. To jest kolejny rok, w którym niespełniane są konstytucyjne zasady dotyczące tego, że za każdym nowym zadaniem do samorządów powinno iść na to również finansowanie. I w tak trudnych warunkach do tego budżetu rzeczywiście musieliśmy usiąść. Musieliśmy usiąść do rozmów nad tym, jak ten budżet ma wyglądać przy świadomości olbrzymich oczekiwań po stronie mieszkańców, wielkich inicjatyw, na które umówiliśmy się wspólnie w programie *Wspólna Sprawa Wrocław* i też odpowiedzialności dziejowej, takiej czasowej reakcji na zmieniający się świat wobec tego właśnie co z zewnątrz, co ze świata do Wrocławia płynie. To sprawiło, że te rozmowy, które się toczą, rzeczywiście mają trudny charakter, często mają charakter emocjonalny, ale to jest jakby naturalne. Rozmawiamy o budżecie Wrocławia na kolejny rok. W tym budżecie bardzo wiele środków jest rzeczywiście znaczących i ta swoboda działania jest mniejsza, stąd rozumiemy cały szereg argumentów, które się pojawiły ze strony służb Pana Skarbnika, ze strony Pana Prezydenta, aby tutaj wziąć pod uwagę to, że dynamika nam zwalnia. Mimo tego trzeba pamiętać oczywiście, że jest to budżet, który jest rekordowy. Trzeba pamiętać o tym, że wola i oczekiwanie wrocławian dotyczą tempa rozwoju, tempa zmian jest tutaj bardzo znacząca. Bardzo jest dużo w tym budżecie zadań, które będą realizowane w roku 2020, bo nie zostały zrealizowane w roku 2018, bądź 2019. Mówimy tutaj o zadaniach związanych z programem inicjatyw Rad Osiedli, jak również z budżetem obywatelskim, jak i również innych zadań. I to nie musi oczywiście znaczyć nic dobrego, ani nic złego. Musimy po prostu wziąć pod uwagę różnego rodzaju argumenty, takie, które przewijały się chwilę wcześniej, jak na przykład Pani Urbanek dotyczące tego, jaką mamy sytuację na rynku

zamówień publicznych. Oczywiście rynek zamówień publicznych nie dotyczy tylko i wyłącznie Wrocławia. Jeżeli spojrzymy na zamówienia publiczne, choćby realizowane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, zobaczymy, że to wcale nie jest jednostkowy, pojedynczy przypadek Wrocławia, który sobie w jakiejś wizji gorzej radzi z zamówieniami publicznymi. Jeżeli spojrzymy naprawdę na potężne rządowe agencje, to tam problemy potrafią być nieco poważniejsze, na pewno bardziej okazałe, jeżeli chodzi o wartości poszczególnych przetargów, które trzeba było albo odwoływać, albo powtarzać, albo które w ogóle nie zostały ogłoszone, albo co do których zgłaszało się zbyt mało np. oferentów, ale to już jest osobna kwestia. Wszystko to widzimy, na wszystko to zwracam uwagę. Chciałbym się odnieść do jednej kwestii, która się tutaj pojawiła, ponieważ Klub Radnych .Nowoczesna regularnie rok do roku proponuje metody zwiększenia dochodów budżetu i to się autentycznie pojawia, bo od kiedy ja pamiętam, jak rozmawialiśmy o budżecie, to Klub Radnych .Nowoczesna proponuje przyspieszenie prac nad wprowadzeniem uchwały krajobrazowej, co wprost te dochody może poprawiać. Klub Radnych .Nowoczesna postuluje zwiększenie tempa prywatyzacji zasobu komunalnego tam, gdzie mamy mniejszościowe udziały, co również jest kwestią zwiększanych jednak dochodów gminy. Dodatkowo wielokrotnie w czasie tych rozmów deklarujemy gotowość do wskazania źródeł czy miejsc, gdzie to finansowanie można byłoby na inne zadania zmniejszyć, ograniczyć, przesunąć, tak więc pod tym kątem oczywiście jesteśmy do dyspozycji. Nie będę opowiadał o tym, że nasze stanowisko jest za skierowaniem do drugiego czytania, to reguluje ustawa, jednak pod tym kątem jesteśmy oczywiście gotowi i bardzo chętni do dalszych rozmów. Myślę, że te rozmowy toczą się w coraz lepszym kierunku, w coraz lepszej atmosferze i liczę na to, że uda się dojść do tego porozumienia, chociaż oczywiście wszystkie możliwości nadal są możliwe. Bardzo serdecznie dziękuję.

- Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia – Radny Jarosław Krauze – Budżet na 2020 rok, a właściwie dokument przedstawiony przez Pana Prezydenta jest dokumentem, który spełnia zadania określone w *Założeniach społeczno-gospodarczych* na przyszły rok, a założenia uchwaliliśmy tutaj jako Rada Miejska Wrocławia. Oczywiście większość pozycji, które znajdują się w budżecie, wynikają z zobowiązaniem, z umów wynikających np. z *Wieloletniego Planu Inwestycyjnego* i to jest część, która musi być zrealizowana, i ona musi być dopełniona. Sam budżet jest pewnym takim żywym instrumentem finansowym, który co jakiś czas musimy modyfikować, bo życie przynosi nowe rozwiązania, Rząd przekazuje nam np. dobre rozwiązania, że zwiększa nam subwencje, nie do końca tak jakby trzeba było, ale to są rzeczy, które musimy natychmiast wprowadzać do budżetu, musimy reagować. Doskonale Państwo wiecie, że nad budżetem będziemy pracowali w ciągu roku przynajmniej pewnie z pięć, sześć razy. Pierwsza nowelizacja budżetu tego, który uchwalimy, na pewno nastąpi już w marcu, a więc ja bym się dziś tak bardzo nie przywiązywał do tego, że ten budżet jest tak mocno napięty i teraz to go trzeba uchwalić. To jest budżet, który uchwalimy, zrobimy, to jest pewne założenie, które będziemy realizowali w przyszłym roku, ale będziemy go systematycznie zmieniali, tak jak nam życie pokaże. Oczywiście można by założyć, że jeszcze pół roku temu przy analizach, które realizowaliśmy, zakładając założenia do budżetu, moglibyśmy założyć większe wpływy wynikające z podstawy opodatkowania. Te podstawy opodatkowania, czyli przychodów zmieniły się, a więc tutaj nam spadła ta możliwość. Tu przy okazji pozwolicie Państwo, że jeszcze, szczególnie naszym Kolegom, którzy mają swoich przedstawicieli w ławach rządowych zwróciłbym uwagę na bardzo istotny fakt dotyczący, no jak już nie można subwencji w 100 % przekazać, to może spróbujemy wprowadzić taki mechanizm w Polsce, aby pieniądze, które wydajemy we Wrocławiu na edukację, otrzymywalibyśmy przynajmniej w zwiększonej części. Dotyczy to np. ilości osób, które przyjeżdżają do Wrocławia zdobywać wiedzę w naszym mieście. Z danych, które przedstawił nam niedawno Pan Dyrektor Jarosław Delewski wynika, że w liceach ponad 40 % młodzieży to nie jest wrocławska młodzież, a więc przyjeżdżająca młodzież do Wrocławia. To bardzo dobre rozwiązanie. Bardzo dobre, ale my otrzymujemy subwencję tylko na tego ucznia, ale że on jest z innego powiatu, z innej

jednostki my nie otrzymujemy środków od tego powiatu, które Wrocław dodatkowo wydaje. Ja przypomnę wyrok sądu, który nakazał gminom przekazywanie 100 % środków, które wydajemy we Wrocławiu np. w segmencie szkoły podstawowej, że musimy tyle samo, ile wydajemy na jednego ucznia we Wrocławiu, przekazywać szkołom niepublicznym, ale w drugą stronę to nie działa. Jeżeli przyjeżdża uczeń z innego powiatu do nas, że tamten powiat daje nam 100 % tego, co my dajemy na tego ucznia. I to są wielomilionowe kwoty, które mogłyby wpłynąć do naszego budżetu. O tym, że do drugiego czytania, to nie trzeba mówić, niemniej jednak jeszcze pozwolę sobie, ponieważ Pan Prezydent został dzisiaj wywołany w części przez Komisję Rewizyjną, chciałem Państwa poinformować, że jestem członkiem Komisji Rewizyjnej, nie widziałem żadnego dokumentu, który by wpłynął do Komisji Rewizyjnej dotyczący tego, co Pan Radny Kilijanek dzisiaj tutaj powiedział, że Pan Prezydent mówi nieprawdę. Ja chętnie się z tym dokumentem zapoznam, żeby stwierdzić, ale uważam i to z całą życzliwością w Dniu Życzliwości – mówię do Pana Kilijanka, który nie raz się mylił, zapominając, że napisał interpelację albo, że chciał za 2 000 000 PLN we Wrocławiu podnieść nauczycielom wynagrodzenie o 200 PLN. Naprawdę, jeżeli nic jeszcze zespół nie wypracował, a ja jako członek Komisji Rewizyjnej tego nie widziałem, to trudno jest tutaj przywoływać Komisję Rewizyjną, że coś takiego zrobiła. A ja jeszcze pozwolę sobie przypomnieć, plan kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej Wrocławia na rok 2019 obejmował: *Kontrola realizacji procesów inwestycyjnych w zakresie: nadzoru nad wykonawcami; sposobu szacowania wartości zamówień; procedury wprowadzania zmian w projektach budowlanych i zamówieniach, koordynacji procesu inwestycyjnego; komunikacji pomiędzy uczestnikami procesu inwestycyjnego i rozwiązywania powstających sporów.* Plan kontroli miał być zrealizowany od 22 lutego do 30 listopada. Dzisiaj będziemy podejmowali tutaj decyzje na Radzie Miejskiej o przedłużeniu tej kontroli i naprawdę bardzo proszę, jeżeli są tak poważne zarzuty, że Prezydent kłamie, to najpierw ten dokument powinni przynajmniej członkowie Komisji Rewizyjnej zobaczyć, a nic takiego jeszcze nie wpłynęło, więc bardzo proszę o powściągliwość w tej kwestii.

Dyskusja:

Radny Janusz Chudzik: Ja mam takie pytanie do Pana Skarbnika. Głównie ona dotyczy jednego ze slajdów, który dotyczy wzrostu środków na komunikację miejską. Ja nie pamiętam tych szczytów, które były tam wykazane, ale chyba ostatni punkt, i to Pan tak znacząco podkreślił, że to są dużo wyższe stawki do lat poprzednich, chyba końcowa suma 475 000 000 PLN, mogą się mylić, bo nie pamiętam, ale chcę na jedną rzecz zwrócić uwagę, bo Pan mówi, że faktycznie to jest dużo więcej niż było wcześniej. OK, w porządku, ale proszę pamiętać o tym, że MPK niecały miesiąc temu przejęło infrastrukturę sieciowo-torową i przypuszczam, że również w obszarze tych środków to jest zawarte, więc chciałbym poznać, ile faktycznie na te MPK z pominięciem tej kwoty zostało tych środków przeznaczonych. Dziękuję bardzo.

Radny Andrzej Kilijanek: Zanim przejdę do wyjaśnień, troszeczkę o edukacji, bo tym tematem się interesujemy z Panem Radnym Krauze. Od początku tej kadencji wymieniamy się uprzejmościami na tej sali i dzisiaj pełna zgoda z Panem Radnym w Dniu Życzliwości, tym bardziej proszę zauważyć. Natomiast mamy tutaj pewien dysonans, bo rozmawialiśmy na *Wrocławskiej Akademii Samorządowej* ostatnio o tym, że trzeba budżet decentralizować, żeby podatki np. zostawały w samorządach itd. I w przypadku Wrocławia, Wrocław bardzo na takiej zmianie skorzystał, ale już mniejsze gminy niekoniecznie, chociażby dlatego, że mamy do czynienia z urbanizacją, z suburbanizacją i innymi podobnymi procesami, które po prostu powodują, że do gmin nie wpływa tyle pieniędzy, ile powinno wpływać. Wrocław jest tego przykładem, ale mówię w przypadku decentralizacji Wrocław by na tym skorzystał, ale te zdania tutaj jakby się kłóć ze sobą, bo z jednej strony chcemy, żeby Rząd przeznaczał więcej pieniędzy, a z drugiej strony mówimy, że chcemy decentralizacji. Wypracujmy spójne rozwiązanie po to, żebyśmy

mogli rozmawiać, bo dzisiaj mamy dwa tematy, które są ze sobą ściśle powiązane, a mimo to mamy dwie sprzeczne informacje, które do nas przychodzą. Teraz Komisja Rewizyjna. Ja się cieszę, że po roku pracy Komisji Pan Radny zapytał o dokumenty. Po prostu skład Komisji, która kontroluje spółkę Wrocławskie Inwestycje, jest trzyosobowy. Pan, jeżeli dobrze pamiętam, do tego składu nie należy. Może dlatego Pan nie otrzymał tego dokumentu. On jest. Ja prześlę go Panu oczywiście. To jest zbiorcza tabelka z informacjami. Przygotowałem już notatkę dla Pani i powtarzam: nie nazywałem Pana prezydenta kłamcą i nie nazwę, bo nie wiem, czy to była świadoma pomyłka, czy nieświadoma pomyłka. Na pewno była to pomyłka. Wrocławskie Inwestycje oszacowały wartość zamówienia na 101 000 000 PLN, a decyzja polityczna, czy też urzędnicza to jest 65 000 000 PLN. Za 65 000 000 PLN tych mostów my, krótko mówiąc, zdaniem Wrocławskich Inwestycji nie wyremontujemy. Dlatego ten przetarg był skazany na niepowodzenie. Nie oceniam, nie krytykuję. Zaznaczam, że takie informacje jako Komisja Rewizyjna w zbiorczej tabeli otrzymaliśmy. Myślę, że tabele czytać każdy z nas potrafi. Cena oferty, jaka wpłynęła, to było 87 000 000 PLN i stąd te 30 000 000 PLN różnicy, ale nie na podstawie szacowania wartości, tylko na podstawie planowanych przeznaczonych środków przez miasto, a to jest różnica i to jest ten dysonans, który tutaj zauważyłem, zaznaczyłem. Dziękuję.

Radny Sergiusz Kmiecik: Ja w kwestiach takich formalnych jako Przewodniczący Komisji Rewizyjnej chciałbym się ustosunkować do tego, co tutaj było mówione. Komisja faktycznie realizuje w tym momencie kontrolę podmiotu Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o. i faktycznie jednym z punktów w tej kontroli jest kontrola sposobu szacowania wartości zamówień. W toku ...

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Przepraszam bardzo, Panie Radny, będziemy mieli punkt Prace Komisji Rewizyjnej [red. — Plan pracy Komisji Rewizyjnej] i wtedy będzie można to wyjaśnić. Jesteśmy przy budżecie.

Radny Sergiusz Kmiecik: Tak, ale rozmawiamy o kwestii, w jaki sposób doszło tutaj do wejścia ...

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Ale jesteśmy przy budżecie na 2020 rok, a będziemy mieli zaraz plan pracy...

Radny Sergiusz Kmiecik: Panie Przewodniczący, ale Pan Radny Krauze mógł prowadzić polemikę w tym zakresie, ja nie mogę. Nie rozumiem dlaczego, a jestem Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Ale Pan chce o pracy Komisji Rewizyjnej mówić przy budżecie na 2020 rok. Przecież jest ten punkt. Gdyby tego punktu nie było...

Radny Sergiusz Kmiecik: Jeżeli zaistniała taka konieczność, bo została tutaj praca Komisji Rewizyjnej wywołana, to ja czuję się w obowiązku ustosunkować się jako Przewodniczący Komisji i tyle. Obiecuję, że się ograniczę do trzech zdań, Panie Przewodniczący. Dziękuję uprzejmie. ... I w toku realizacji tego punktu zespół kontrolny, bo to zespół kontrolny jest adresatem dokumentów, które wpływają, wszedł w posiadanie dokumentów, na podstawie których bada sposób szacowania wartości zamówień, również unieważnienia tych zamówień. Jeżeli jest potrzeba, żeby to udostępnić całej Komisji, to nie ma problemu, ale każdy może zgłosić się do pracy zespołu kontrolnego. Tutaj nie było zgłoszenia ze strony Pana Przewodniczącego Krauzego, stąd jakby z urzędu tego dokumentu nie otrzymał. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Myślę, że można było wyjaśnić sobie te sprawy przy tym punkcie o Komisji Rewizyjnej.

Radny Jarosław Krauze: Ja cały czas powtarzam, abyśmy byli precyzyjni i Pan Kilijanek ponownie tutaj mówi: Komisja Rewizyjna otrzymała. Zespół Komisji otrzymał, a nie Komisja Rewizyjna, a to są dwa różne podmioty.

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Chciałem odpowiedzieć Panu Januszowi Chudzikowi. Ten wzrost w budżecie, konkretnie 51 000 021 PLN, to jest ta kwota, którą Pan wskazał, związana z przejęciem zadań. Chodzi oczywiście o remonty torowisk i modernizację. Te środki zostały przesunięte w budżecie ze ZDiUM-u, które do tej pory w tamtym miejscu były zaplanowane, a dodatkowe środki to 30 000 000 PLN poza tymi 20 000 000 PLN, tak więc razem to 51 000 000 PLN. Ale trzeba pamiętać o tym, że w tym roku myśmy zwiększyli budżet bieżący MPK o 68 000 000 PLN. Już o energii nie wspomnę, bo jeszcze dodatkowo te koszty związane ze wzrostem energii, dlatego powiedziałem, że ten wzrost jest znaczący. Plan jest taki, żeby tutaj, też myśląc o skutecznej możliwości pozyskiwania środków unijnych, musimy o tę kondycję naszego przedsiębiorstwa dbać i mamy plan taki, żeby w całości zniwelować ten wynik ujemny, który gdzieś jest planowany, ale myślę, że na koniec roku po rozliczeniu ta sytuacja będzie uporządkowana. Ostatecznie myślę, że nie będzie tego wyniku ujemnego. Dziękuję bardzo.

Głosowanie w sprawie skierowania projektu uchwały do II czytania – druk nr 453/19

Wyniki głosowania: za – przeciw – wstrzymało się –

Głosowanie w sprawie skierowania projektu uchwały do II czytania – druk nr 453/19 – reasumpcja

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 1, wstrzymało się – 0

[red. – Radny Maciej Zieliński głosował „za”, a nie „przeciw”. Za – 35, przeciw – 0]

W wyniku głosowania projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. został przesłany do II czytania.

7. Projekt uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Miasta – druk nr 481/19

I CZYTANIE

Skarbnik Miasta Marcin Urban: To jest oczywiście konsekwencja z tych zaproponowanych zapisów w projekcie budżetu na rok 2020. Proszę również o przesunięcie tego punktu do drugiego czytania. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – do II czytania
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – do II czytania
- **Klub Radnych .Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie skierowania projektu uchwały do II czytania – druk nr 481/19

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. został przesłany do II czytania.

8. Projekt uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania opartego na paliwach stałych na ogrzewanie niskoemisyjne – druk nr 474/19

Wiceprezydent Wrocławia Adam Zawada: [red. — W trakcie swojego wystąpienia Wiceprezydent posiłkował się prezentacją multimedialną] Rozumiem, że mogę dokonać prezentację łącznie do tych dwóch punktów, a jednocześnie, Panie Przewodniczący, chciałbym zaznaczyć, iż wynoszę wniosek o autopoprawkę do druku 474/19. W toku prezentacji ją omówię. Szanowni Państwo, Prezydent Jacek Sutryk już kilka dni temu przedstawił bardzo pokazną bogato i precyzyjnie prezentację dotyczącą pakietu „Wrocław bez smogu”. To niewątpliwie jedno z najważniejszych zadań tej kadencji. Ja pozwolę sobie, naprawdę krótko, ale jednak, mam nadzieję precyzyjnie, przedstawić ten program w szerszym ujęciu, ponieważ dzisiaj prezentowane będą nie tylko programy, takie jak: *Kawka+* czy *Termo Kawka*, ale także lokalny program osłonowy i przygotowany przez Prezydenta Sebastiana Lorenca system zwolnień z czynszów dla osób, które dokonają wymiany źródła ogrzewania w zasobach komunalnych. Zanim to uczynię, to trochę informacji dotyczących, w jakim jesteśmy punkcie walki o jakość powietrza we Wrocławiu. Prezentowana tutaj prezentacja przez Najwyższą Izbę Kontroli, w pierwszym półroczu tego roku nieco nam rąbka tajemnicy odsłoniła. Pokazała, w jakim miejscu tak naprawdę jesteśmy i wychodzi z tego, że nie jest wcale tak źle, chociaż mamy ogromne zadania do wykonania w tej kadencji. Otóż nie znajdujemy się nawet wśród tych 30 najgorszych z 35 najgorszych miastach pod względem jakości powietrza w Polsce i to jest znacząca informacja. Cały czas docierają do nas publiczne informacje prasowe alarmujące, że Wrocław jest gdzieś na samym szczycie tej tabeli najbardziej zanieczyszczonych miast w Polsce. To jest nieprawda. Na tle Polski wyglądamy następująco: Wrocław w 2018 roku na poziomie przekroczeń dobowych stężeń pyłu zawieszonego PM 10 ma taki wynik: 48, dla porównania — Warszawa: 12, a Kraków jest prawie, a nawet ponad trzykrotnie gorszy, w tym miejscu przekroczeń ma na poziomie 161, tak że widać, że na tle Polski wyglądamy nieźle, choć tak jak powiedziałem zadanie do wykonania jest ogromne. Głównymi generatorami stanu, tak złego stanu jakości powietrza w dużych miastach, ale przede wszystkim we Wrocławiu jest przede wszystkim niska emisja na poziomie prawie 160 % zanieczyszczeń, na poziomie emisji napływowej 25 % i emisja komunikacyjna to jest zaledwie 15 %. Chcę powiedzieć, że w świadomości społecznej na podstawie badań przeprowadzonych przez nas jest wręcz odwrotnie. Wrocławianie uważają, że to transport jest największym generatorem smogu. To niezrozumienie często przekłada się również na brak działań po stronie mieszkańców. Nasze działania, które zamierzamy podjąć w kontekście walki o jakość powietrza Wrocławia, opierają się oczywiście o uchwałę antysmogową przyjętą przez Sejmik Województwa w 2017 roku. Już mamy tak naprawdę na mapie, na osi czasu trzy bardzo ważne checkpointy. Po pierwsze, lipiec 2018 roku, zakaz opalania niektórymi paliwami stałymi, takim jak: węgiel brunatny, muły i wzloty powęglowe oraz biomasą powyżej 20 % wilgotności. Do 2024 roku mamy to największe wyzwanie dla Wrocławia i dla wrocławian, czyli likwidację pieców pozaklasowych i tych, które kwalifikujemy jako pierwszej i drugiej klasy. Jeżeli uprzątniemy, czy też tak naprawdę wymienimy piece

w tej najgorszej tkance, tych pozaklasowych oraz piecy do drugiej klasy, można powiedzieć, że likwidujemy około 70 % wszystkich pieców opalanych paliwem stałym na terenie Wrocławia do 2028. Tak naprawdę do lipca 2028 z Wrocławia muszą zniknąć wszystkie piece także trzeciej, czwartej, piątej klasy i będzie oczywiście obowiązywać zakaz opalania węglem. Nasze działania, które Państwo obserwujecie, są poparte po raz pierwszy bardzo gruntowną analizą. Na uwagę zasługuje przede wszystkim raport z badań Politechniki Wrocławskiej, która bardzo precyzyjnie określa to gdzie i jak... tak naprawdę schemat występowania źródeł ogrzewania na terenie Wrocławia. Tak że ta analiza jest znacznie szersza. Także dotyczy pakietu modernizacji, termomodernizacji budynków we Wrocławiu. Jest to rozłożone na mapie przestrzennej, ja to za niedługo będą prezentować. Aby przygotować się bardzo precyzyjnie do działań antysmogowych we Wrocławiu, przeprowadziliśmy również badania jakościowe. Są to badania fokusowe w kilkunastu grupach, rozmawialiśmy z wrocławianami, w jaki sposób oni postrzegają problem smogowy, w jaki sposób chcieliby, abyśmy dopasowali instrumenty wsparcia dla nich, stąd te nasze propozycje są bardzo dobrze dedykowane — one wprost odpowiadają na oczekiwania społeczne mieszkańców. Wówczas również odnotowaliśmy te podstawowe bariery wejścia dla mieszkańców, czyli wiemy dziś, że to właśnie 100 % dotacji i jest jednym z podstawowych czynników sprawiających, że *Kawka*, mam nadzieję, osiągnie bardzo duże sukces. Szanowni Państwo, kilka słów, jeżeli chodzi o [red. — zapis nieczytelny] rozkład przestrzenny. Wiemy dzisiaj bardzo precyzyjnie, ile pieców znajduje się we Wrocławiu — ponad 20 000, może i nie pieców, ale tak naprawdę lokali opalanych paliwem stałym. Ponad 11 000 znajduje się w lokalach komunalnych, natomiast prawie 8700 w lokalach własnościowych i tutaj, spodziewaliśmy się tego, w debacie publicznej bardzo często wybrzmiewało to, że to właśnie zasób komunalny jest głównym trucicielem Wrocławia. Jednak należy powiedzieć, że również z raportu Politechniki wychodzi na następujący rozkład, jeżeli weźmiemy pod uwagę ogrzewania paliwem stałym w rozmieszczeniu przestrzennym czy naprawdę w odniesieniu na kubaturę, tak naprawdę na metraż powierzchni, widzimy bardzo jaskrawie, że to właśnie lokale prywatne tak naprawdę są największym generatorem smogu, bo to one zużywają najwięcej energii do ogrzania tych przestrzeni. Mamy tutaj natomiast rozkład przestrzenny, to też jest wyciąg z raportu Politechniki. Mapa po lewej stronie obrazuje nam rozkład przestrzenny w zasobach wielorodzinnych, występowanie tych kopciuchów, bo po stronie prawej są to zasoby jednorodzinne. Na uwagę zasługuje fakt, że w ten czarny punkt po prawej stronie, czyli tamta największa gęstość występowania kopciuchów w zasobach jednorodzinnych to są Ołtaszyn i Wojszyce, zaś ten układ przestrzenny wprost wskazuje, że w Śródmieściu mamy ogromny problem z budynkami wielorodzinnymi i tak naprawdę z kopciuchami w tych budynkach wielorodzinnych. To będzie determinować tak naprawdę ta mapa obrazująca rozmieszczenie pieców na paliwo stałe. Będzie podstawowym narzędziem, w jaki sposób planujemy nasze działania. Tutaj widzimy 108 jednostek urbanistycznych, dokładnie do 108 jednostek urbanistycznych mamy konkretne badania, konkretne informacje. Tam będziemy w bardzo precyzyjny sposób docierać z informacjami i naszymi działaniami. Założenia programu to oczywiście kompleksowość. Widać, że ten program jest niezwykle kompleksowy. Mamy rozwiązanie na każde potrzeby, dla każdego zasobów, dla wszystkich mieszkańców. Jest to maksymalizacja korzyści dla mieszkańców i wsparcie tych mieszkańców. Zauważyliśmy również oprócz bariery finansowej, to często bariera informacyjna, świadomościowa z dotarciem informacji jest tą barierą podstawową. Stąd będziemy budować również rozwiązania, które pozwolą nam przełamać te problemy organizacyjne i informacyjne. Oczywiście uchwała i nasze działania muszą być zgodne i oparte o uchwałę antysmogową, ona jest

naszym drogowskazem, stąd konkretne daty naszych działań, konkretne narzędzia są pod to podporządkowane. No i oczywiście, jeżeli chodzi o cele, to po pierwsze jest likwidacja kopciuchów zarówno w zasobach komunalnych, jak i zasobach prywatnych. Przede wszystkim jest to Wrocław bez smogu, ale także jest to podstawowa termomodernizacja kamienic gminnych. Teraz, przechodząc do podstawowego narzędzia — *Kawka+* zasługuje na uwagę przede wszystkim, dlatego że jest to podstawowe narzędzie, w jakim będziemy walczyć o jakość powietrza we Wrocławiu. To przedsięwzięcie, czy tak naprawdę ten program został znacząco zmieniony, ale na uwagę zasługuje przede wszystkim ta tabela. Do tej pory ten program był też bardzo ważnym narzędziem walki o jakość powietrza we Wrocławiu, ale na podstawie naszych analiz wiemy że, aby on był jeszcze skuteczniejszy, po pierwsze musimy dać 100 % dotacji dla beneficjenta, jednocześnie podnieśliśmy kwotę dofinansowania do 15 000 PLN, natomiast regresywność finansowania jest testowana po to, aby jak najszybciej wrocławianie sięgnęli po tę dotację, byśmy jak najszybciej mogli odczuć poprawę jakości we Wrocławiu. W tym momencie chciałem również prosić, a tak naprawdę przedstawić Państwu autopoprawkę, o której wspomniałem. Dokładnie w § 1 ust. 1, chciałbym prosić o dodanie do pakietu rozwiązań, czy tak naprawdę pakietu, no tych ekologicznych źródeł ogrzewania oprócz podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej ogrzewania gazowego, czy elektrycznego, czy na lekki olej opałowy, czy też pompy ciepła, abyśmy dodali jeszcze pkt. 6 punkt, który brzmiałby następująco: „urządzenie wykorzystujące odnawialne źródła energii, służące wyłącznie do ogrzewania nieruchomości”. Szanowni Państwo, my taki zapis o odnawialnych źródłach energii mieliśmy do tej pory w projekcie *Kawka*, jednak faktycznie on cieszył się zerową popularnością, to znaczy oprócz pompy ciepła nie stosowano innych rozwiązań tego typu, dlatego w pierwotnym projekcie takich rozwiązań nie było, ale faktycznie w toku debaty na Komisji Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska doszliśmy do wniosku, że warto jest przedstawić alternatywę i być może takie rozwiązania pojawiają się z czasem. Mam tu na myśli takie, których na dzień dzisiejszy nikt do tej pory nie zna, przynajmniej my widzimy, że jeżeli takowe istnieją, nie są zgodne z prawem, jeżeli się pojawiają zgodne z prawem, wówczas beneficjent będzie mógł również po te środki sięgnąć. Bardzo ważna deklaracja ze strony Prezydenta. Tutaj każdy beneficjent, każdy wniosek złożony w Wydziale Środowiska i Rolnictwa zostanie zrealizowany, to znaczny nie mamy górnego limitu środków przeznaczonych na ten cel. Jeżeli wrocławianie ochoczo ruszą po te środki, będziemy wnioskować do Rady o zwiększenie budżetu na ten cel. To jest priorytet tej kadencji, Prezydenta Sutryka. Będziemy starać się aby, aby nigdy środków na *Kawkę* nie zabrakło. Jednocześnie do projektu *Kawka+* dobudowujemy bardzo silny komponent termo modernizacyjny, on oparty jest na wymianie stolarki okiennej w bardzo zdefiniowanych krokach. Na ten cel przeznaczamy tak naprawdę... Beneficjent będzie mógł się ubiegać o 5000 PLN dotacji, nie więcej niż na 1000 PLN na jedno okno. Beneficjentami mogą być wszyscy beneficjenci *Kawki* bądź *Kawki+* ci, którzy dopiero po *Kafkę+* sięgną oraz ci, którzy już z tego instrumentu finansowego skorzystali. Razem te dwa projekty czy tak naprawdę te dwa rozwiązania, dają możliwość pozyskania nawet 20 000 PLN na rozwiązania antysmogowe. Widać, że to jest znaczący skok finansowy, do tej pory był to górny limit 12 000 PLN. Mam nadzieję, że wrocławianie ochoczo skorzystają z tych narzędzi. Oprócz tego zespół Prezydenta Sebastiana Lorenca wypracował dodatkowy wymóg, jakby argument finansowy, ponieważ dokładnie to odnotowaliśmy w naszych badaniach. To narzędzie, ten argument szerzej będzie prezentowany przez Prezydenta Lorenca, ale jego podstawowe założenie jest takie, że po wymianie źródła ogrzewania mieszkańiec będzie mógł zwrócić się o zwolnienie z czynszu przez okres

dwuletni, oczywiście czynszów w zasobach komunalnych, a następnie po tym okresie będzie mógł korzystać z 50 % ulgi z czynszu aż do końca 2025 roku. W ten sposób mieszkaniec zasobów komunalnych będzie mógł otrzymać nawet 15 000 PLN do końca 2025 roku. Szanowni Państwo, tutaj też ten mechanizm agresywnie zastosowany jest bardzo istotny, ponieważ zależy nam na jak najszybszym działaniu, jak najszybszym w efekcie poprawy jakości powietrza we Wrocławiu, stąd ten mechanizm ma też ograniczenie czy też jakby taki kluczowy moment, kończący się w 2022 roku. Po tym okresie oczywiście będzie można korzystać ze zwolnienia, ale już tylko 50 %. Dzisiaj będzie prezentował również Pan Dyrektor Andrzej Mańkowski [red. — Zastępca Dyrektora MOPS-u] kolejny program, on już dzisiaj funkcjonuje w naszym urzędzie. Wspieramy lokatorów, tak naprawdę mieszkańców, dotując, dopłacając do rachunków po wymianie źródła ogrzewania, natomiast modernizujemy go w odpowiedzi na doświadczenia, które mamy z ostatniego roku. Likwidacja pieców będzie oparta również o inne komponenty — nie tylko *Kawkę+* czy *Termo Kawkę*, czy działania oparte o działania rządowe, takie jak *Czyste Powietrze*, ale dla 100% lokali komunalnych, w 100% zasobach miejskich, będziemy podchodzić w sposób systemowy, w którym to urząd tak naprawdę, jednostki podległe organizujące tą przestrzeń, przede wszystkim Zarząd Zasobu Komunalnego i Wrocławskie Mieszkania będą dokonywać inwestycji wymiany źródła ogrzewania oraz podstawowy pakiet termomodernizacyjny. W tym celu Prezydent, aby proces przebiegał sprawnie, powołał Pełnomocnika Prezydenta ds. wymiany źródeł ogrzewania, jest nim Pan Dyrektor Rafał Guzowski. Ogromne zadanie i chciałbym tylko powiedzieć, że w tym dokładnie obszarze do wymiany źródeł ogrzewania mamy aż 4603 lokale, to jest około 600 kamienic do 2024 roku. Więc jest to ogromne wyzwanie. Niesamowite. Powiedziałbym, że to naprawdę skok cywilizacyjny. Ale oprócz tego tym samym albo bardzo podobnym pakietem zostaną objęte te zasoby, w których udział miasta we wspólnocie jest większy niż 70 %. Tutaj mamy oczywiście tę możliwość, aby wykorzystać pozycję dominującą we wspólnotach i przeprowadzić również termomodernizację, czy tak naprawdę zmiany źródła ogrzewania w sposób systemowy oraz zastosować podstawowy pakiet termomodernizacyjny. Tych lokali jest około 1000. Oprócz działań twardych, o których już wcześniej wspomniałem, musimy działać również w sposób miękki, to znaczy zapraszać naszych mieszkańców do współpracy, stąd będziemy poszerzać dotychczas obowiązujący pakiet doradztwa energetycznego, to jest bardzo istotny element tego programu, ponieważ chcemy dotrzeć do każdej kamienicy, do każdego kwartału i powiem szczerze, że to jest ogromne wyzwanie, ponieważ w niektórych przypadkach będziemy rozmawiać z mieszkańcami nawet w kontekście kilku, bądź nawet jednej klatki. Ze wszystkimi mieszkańcami, którzy mają problem pieca we Wrocławiu, mają interes piecowy, [red. — chcemy] nawiązać kontakt i przekonać do wymiany źródeł ogrzewania. Jednocześnie planujemy stworzyć bardzo dużą bazę informacyjną: „Zmień piec”. To ma być jedno miejsce, w którym znajdziemy cały komponent informacji dotyczących wszystkich rozwiązań, gdzie zagubiony mieszkaniec może sięgnąć po wiedzę i bardzo szybko z niej skorzystać. Oprócz tego planujemy przedsięwziąć bardzo dużą, szeroko zakrojoną kampanię informacyjno-edukacyjną tak, aby nikt w tym mieście nie przemknął nam obok informacji dotyczącej możliwości wymiany źródeł ogrzewania. Szanowni Państwo, to jest pakiet wszystkich naszych działań związanych z walką o jakość powietrza *Kawka+*. *Termo Kawka* jest to zwolnienie z czynszu w lokalach komunalnych. Jest to oczywiście lokalny program osłonowy. Są to doradcy energetyczni na osiedlach. Kampania społeczna i oczywiście komponent niezwykle istotny, który będzie z czasem nabierał intensywności — są to Ekopatrole, ponieważ ten obowiązek wymiany

do ogrzewania ciąży przede wszystkim na mieszkańcach, stąd zamierzamy uruchomić Straż Miejską do tego, aby systematycznie podnosić temperaturę informowania o konieczności wymiany źródeł ogrzewania. Na ten cel planujemy przeznaczyć ponad 300 000 000 PLN. To jest 330 000 000 PLN. Nie da się ukryć, że to jest naprawdę wyzwanie cywilizacyjne dla wrocławian. To jest naprawdę priorytet tej kadencji. Widać to nawet po tej podstawowej liczbie, którą niniejszym prezentuję. Szanowni Państwo, chciałbym prosić oczywiście o przyjęcie tych dwóch uchwał wraz z autopoprawką. Jeśli są jakieś pytania, jestem otwarty i gotowy na odpowiedzi. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości:** opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski:** opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna:** opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia:** opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa:** bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Ustroju i Ochrony Środowiska:** pozytywna
- **Komisja Budżetu i Finansów:** pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej:** pozytywna

Dyskusja:

Radny Piotr Maryński: [red. — W trakcie swojego wystąpienia Radny posiłkował się prezentacją multimedialną] Czas leci. Uzbrójcie się w cierpliwość, krótko nie będzie. Proszę Państwa, opinia tutaj, jak Kolega Przewodniczący wspomniał, jest pozytywna, ale z tą autopoprawką, którą poznaliśmy chwilę temu, no a ja tutaj przedstawię także przy okazji też swoją poprawkę, którą złożyłem wczoraj, jakby w ślad za naszą dyskusją podczas Komisji, na której wymienialiśmy poglądy na temat tego, czy coś powinno być wcześniej, czy nie powinno być. Po pierwsze powiem tak: bardzo się cieszę, Panie Prezydencie, tutaj pełen szacunek i w końcu są programy. Jest kompleks działań i to jest to, na co ja czekałem, tutaj prosiłem przez wszystkie te nasze apele, wszelkiej maści te perspektywy, programy i tak dalej. Tu mamy konkrety, doskonałe konkrety, modyfikacja *Kawki* — super, 100 %. Kwota lekko wyższa, także absolutnie pełna zgoda. Od wczoraj spieraliśmy się podczas posiedzenia Komisji Zrównoważonego Rozwoju i Środowiska, o § 1 ust. 1 pkt. 5, który brzmi jak Państwo macie go w projekcie, ten, który jest w eSesji: pompy ciepła. No więc do tamtego projektu nie mógłbym się ustosunkować pozytywnie, ponieważ od lat jestem związany z zagadnieniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii i w mojej ocenie, szczególnie w dniach dzisiejszych, gdzie tak wielki nacisk kładziemy na te zagadnienia, no ja nie widzę możliwości, skoro walczymy ze smogiem, walczymy z tym zjawiskiem, walczymy z zanieczyszczeniem i pomijamy tak ważne urządzenia, jak urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii, czyli można powiedzieć w większości swoje urządzenia bezemisyjne. Oczywiście ktoś powie, że przy produkcji też jest emisja. OK. Podczas funkcjonowania nie są emisyjne, a te urządzenia, które zostały tutaj zaproponowane, w pierwotnej oczywiście wersji naszej uchwały, o której rozmawiamy, one wszystkie są emisyjne, wszystkie, bez wyjątku. Niskoemisyjne zgoda, ale emisyjne włącznie

z pompami ciepła. Pompa ciepła, do której za chwilę dojdziemy, żebyśmy mieli jasność, co to za urządzenie — wykorzystuje energię elektryczną. Energia elektryczna w większości przypadków bierze się ze spalania, czyli w związku z tym twierdzenie, że pompa ciepła pośrednio jest także urządzeniem emisyjnym. Pozwolę sobie zacytować poprawkę, którą ja zaproponowałem. Przesłałem w dniu wczorajszym, też Państwo ją macie w materiałach w dniu dzisiejszym. Mianowicie punkt piąty zamiast tylko i wyłącznie pompa ciepła, zaproponowanym urządzenie grzewcze wykorzystujące odnawialne źródła energii, w tym pompy ciepła. Proszę Państwa, odnawialne źródła energii, coż to takiego jest? Tutaj macie Państwo definicję, która w prawie energetycznym obowiązywała już dłuższy czas, ale ja przejdę do ustawy, która uregulowała kwestie związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, a mianowicie Ustawa z dnia 20 lutego 2015 roku O odnawialnych źródłach energii. Proszę Państwa, co to takiego jest to odnawialne źródło energii? Niekopalne źródła energii obejmujące: energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerothermalną, czyli po prostu energię wiatru, energię geothermalną, energię hydrothermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich i teraz uwaga, teraz następuje coś, co do czego ja nie jestem do końca przekonany, ale w definicji odnawialnych źródeł energii występuje — energię otrzymywaną z biomasy, biogazu rolniczego oraz biopłynów. Ten ostatni akapit, to jest Proszę Państwa, nic innego jak spalanie i te elementy też się spala. To nie jest tak, że ta energia powstaje nie wiadomo z czego, jest procesem spalania i te same produkty spalania z biomasy otrzymujemy, które otrzymujemy ze spalania węgla, ropy czy czegokolwiek innego, węglowodoru, bo biomasa to także węglowodory. No i teraz, Proszę Państwa, tak dla uporządkowania, czyli co to jest odnawialne źródła energii. Słońce, wiatr, woda, która się porusza, geotermia czyli to ciepło, który znajduje się we wnętrzu ziemi i w końcu energia biomasy i to jest oczywiście mój dopisek, bo ja mam wątpliwości. Mam z tym problem, czy to rzeczywiście energia odnawialna nie jest. W definicji jest traktowana jako odnawialne źródła energii. Tutaj przejdę tę prezentację, bo nie mogę się poruszać. Wybaczenie Państwo, tutaj szybko przejdę przez pozostałe slajdy, które są mniej istotne, a przejdę do konkretnych rzeczy. Taki wniosek, żeby można było kiedyś ten pulpit obsługiwać stąd. Przy okazji geotermia, rozumiemy płytko i głęboko, czyli powiedzmy geotermalne źródła energii, których Szanowny Kolega wspomina, czyli tam, gdzie ojciec dyrektor Rydzik sobie tam działa, to są duże instalacje, a jest jeszcze też tzw. geotermia płytka, czyli de facto te wspomniane wcześniej pompy ciepła, ale to za chwilę przejdziemy do tego. Gaz, o właśnie à propos, co to ta cała biomasa, co to się z tego dzieje — a no się dzieją takie rzeczy, czyli metan, dwutlenek węgla, azotu, siarkowodor, nic innego jak ze spalania węgla tylko oczywiście w innych proporcjach. Teraz, Proszę Państwa, jakie urządzenia, czyli wracam teraz do tego punktu, który podejmuje urządzenia grzewcze wykorzystujące odnawialną energię i jakie to są urządzenia? Kolektory słoneczne, kolektory słoneczne – powietrzne jako specyficzny rodzaj kolektorów słonecznych, panele fotowoltaiczne, właśnie wielokrotnie tutaj padały, nawet tutaj słyszałam takie sformułowania, solary. A ktoś mi powie, co to są za solary? Bo ja nie wiem. Są kolektory słoneczne i panele fotowoltaiczne — to są dwa różne urządzenia produkujące zupełnie co innego ze słońca. Małe elektrownie wiatrowe, czyli wiatr, wreszcie kotły na biomasę — to także jest urządzenie wykorzystujące odnawialne źródła. Oczywiście te kotły z masy mogą spełniać parametry, bądź nie spełniać. [red.— zapis dźwiękowy nieczytelny] i w końcu ja tutaj także dodaję ten element, o którym wczoraj wspominałem podczas Komisji. Rekuperatory, odzysk ciepła, też Wam za jakąś chwilę pokażę rysunek i spróbuję to objaśnić, choć generalnie o to, że jak nie otwieramy okna, bo tak jak tutaj jest

za gorąco i ciepło nam tu ucieka, tylko wymieniamy powietrze, to odzyskujemy z tego zużytego powietrza ciepło po to, żeby mniej energii zużyć i po to, żeby mniej zanieczyszczeń powietrza się wydobywało i w końcu pasywne wykorzystanie energii słonecznej, co jest też istotne, bo w zależności od tego gdzie mamy okna, a po której brak okien, to także pewne korzyści energetyczne otrzymujemy. No i, proszę Państwa, kolektory słoneczne, to też króciutko przejdę, to są urządzenia, które przy pomocy słońca podgrzewają, a co mogą podgrzewać? Ano standardowe, najprostsze urządzenie, podgrzewa — dogrzewa ciepłą wodę użytkową, tak jak Pan Przewodniczący wczoraj zechciał mnie pouczyć, słusznie skądinąd. Tutaj mamy taką instalację, jak Państwo widzicie, po lewej stronie te prostokąty to są kolektory, tam jest ten centralny, to zbiornik tzw. buforowy, a po prawej stronie jest kociołek na gaz. Jednym i drugim źródłem grzejemy i leci ciepła woda. Ale, Panie Przewodniczący, to do Pana, pokażę Panu instalacje bardziej skomplikowane, do której są podłączone, po lewej stronie kolektory słoneczne, na dole kominek z płaszczem wodnym, kocioł gazowy i w centrum tej operacji jest zasobnik, który jest grzany, woda, która jest w środku grzana, a ten zbiornik jest podzielony na dwa zbiorniki. Jeden zbiornik służy do zasilania ciepłej wody użytkowej — instalacji, a drugi służy do czego? Do ogrzewania kaloryferów, czyli centralnego ogrzewania, zatem ja twierdzę, że kolektor słoneczny jest urządzeniem grzewczym wykorzystującym odnawialne źródła energii. Wreszcie urządzenie, które wykorzystuje energię słońca tylko i wyłącznie do ogrzewania. Kolektory słoneczne powietrzne. Jak to działa? Zobaczmy, czy zobaczymy. Może zobaczymy. Chyba nie zobaczymy. Chciałem uruchomić ruchome obrazy, ale coś mi nie wyszło, tak że jeszcze chwileczkę, to dla utrwalenia wiadomości. Proszę o cierpliwość, idzie dobrze, staram się streszczać. Zwróćcie uwagę Państwo, między oknami te takie elementy, właśnie owe panele. Jak to jest zbudowane? To pudło, po lewej stronie, jest to właśnie to, co wiedzieliśmy na zdjęciu, czyli element, przez który jest energia ze słońca, ciepło jest absorbowane i odpowiednimi kanałami ono krąży. Tutaj, tam gdzie jest to słoneczko, podczas dnia i oddaje ciepło ruchem konwekcyjnym, tam nie ma żadnego dodatkowego urządzenia, nie ma żadnej nawet energii elektrycznej. Tu wszystko chodzi, tak powiem, bez napędu i oddaje ciepło ścianie domu. Kiedy słońce świeci, ruch powietrza w tym kolektorze zamiera, przez to tworzy się warstwa izolacyjna i w ten sposób oczywiście, także wpływa na polepszenie kwestii związanych z oszczędnością energii. Twierdzę, że tego typu urządzenie, za chwilę zobaczycie Państwo, jakie ono jest proste, a działa. To jest także urządzenie, w mojej ocenie, urządzenie grzewcze, wykorzystujące odnawialne źródła energii. W pierwotnej wersji naszej uchwały te wszystkie urządzenia zostały wykluczone. Pytanie, dlaczego o tym jeszcze.

Budowa tego urządzenia. Panele fotowoltaiczne, o czym w ogóle nie będę rozmawiał, tylko zaznaczę różnicę. Kolektory słoneczne. Proszę Państwa, to jest urządzenie grzewcze, a panele fotowoltaiczne to jest urządzenie, które produkuje prąd, energię elektryczną. Nic ponadto. Nic więcej. Nie może służyć w bezpośredni sposób do ogrzewania, także te obawy, które wczoraj były poruszane, że ktoś mógłby zinterpretować, że panele fotowoltaiczne to jest urządzenie grzewcze — nie ma takiej możliwości, ponieważ to jest urządzenie do produkcji energii elektrycznej, a nie do ogrzewania. To, że energia elektryczna wytworzona z paneli fotowoltaicznych może urządzenie grzewcze także napędzać — OK, ale to nie jest urządzenie grzewcze. Nie będę tutaj wchodził w szczegóły dotyczące nomenklatury, à propos ogniwo, moduł, panel. Proszę Państwa, to są instalacje paneli fotowoltaicznych, tzw. elektrownie słoneczne. Gdzie to jest? Tutaj mamy swoje doświadczenia we Wrocławiu. Są jeszcze takie krótkie wiadomości już nieaktualne. W najbliższym czasie jedna z większych w Europie powstanie w Polsce. Proszę Państwa, mityczna pompa ciepła. Co to takiego

za urządzenie? Pompa ciepła w jakiś sposób została wyróżniona airbusa, a ja tutaj miałem z tym problem, jako reprezentant można powiedzieć w jakimś sensie tego środowiska związanego z odnawialnymi źródłami energii, bo Koledzy, którzy też tutaj działają, zapytali mnie, ale czemu Ty się zgodziłeś się na uchwałę, która tylko w jakiś sposób wyróżnia pompy ciepła, a całą resztę urządzeń grzewczych wykorzystujących odnawialne źródła eliminuje? I dlaczego? No i co mogłem im powiedzieć? W pierwotnej wersji uchwały musiałbym się wstrzymać, bo ja jestem oczywiście za nią, bo jest naprawdę bardzo dobra, tylko ten pkt. 5. No i proszę Państwa, pompa ciepła i nie będę wchodził w szczegóły, ale tu chętnie zapraszam na konsultacje, jakby ktoś chciał. To jest odwrócona lodówka, czyli urządzenie tam w tym środku, jak widzicie Państwo, to jest kompresor i to jest urządzenie, które działa energią elektryczną, czyli znowu jest potrzebny ten prąd skądś i teraz tak tutaj są dalsze szczegóły, a to pominię. Jakie są, Proszę Państwa, konfiguracje? Właśnie. Tu też jest pytanie, które tutaj zapisałem, bo mówimy o 15 000 PLN prawda? Pompa ciepła, Panie Prezydencie, za 15 000 PLN? Słabo to widzę. Może tak jak wczoraj Kolega Przewodniczący wspomniał, z dolnym źródłem powietrza, czyli relatywnie mało efektywna. 15 000 PLN? Nie wiem, nie widziałem, to nie będę zaprzeczał, ale tego wibracje, które tutaj pokazuje, zwróćcie Państwo uwagę, są cztery różne warianty tzw. pompy ciepła, czyli w pompie ciepła musimy mieć coś, co nam da [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] Tak więc mamy cztery rodzaje tego... Rodzaj dolnego źródła są właściwie cały czas... to jest albo ziemia czy ta geotermia płytka, albo powietrze, prawda? Powietrze zimą bywa chłodne, latem bywa gorące, latem nie używamy, raczej chłodzimy, więc ziemia i woda w ziemi to są te źródła, tzw. źródła dolne pompy ciepła, czyli bierzemy, założymy, nawet są takie instalacje pomp ciepła, które pracują na wodzie z wodociągów, czyli to, co w ciągu roku cały czas ma około 6 stopni, to znaczy w zimie ma 6 stopni, bo jest pod ziemią. No i tak, pompa ciepła jako samo urządzenie to jest pokaźny koszt, z drugiej strony te wszystkie, jak Państwa widzicie, to trzeba się albo wwiercać głęboko w dół, albo układać kolektory, czyli to, żeby to ciepło brać z ziemi, trzeba je płasko też rozłożyć te rurki, nazwijmy to, z tym z tym czynnikiem, który potem do tego kompresora wejdzie albo gdzieś się wpiąć do wody, która jest wodą podziemną występującą, może do jeziora lub innej rzeki. I taka instalacja, proszę Państwa, kosztuje kilkadziesiąt tysięcy złotych, tak że w przypadku miasta Wrocławia raczej zakładam, że wiele wniosków o pompy ciepła nie będzie. No to tyle na pompy ciepła, bo widzę, że nie wszyscy mają cierpliwość do nauki. Pompy ciepła, no tu jest parę elementów, dolna to właśnie pompa ciepła na powietrze. Jest w miarę prosta, bo jest tylko element zintegrowany i dwie rury. Jedna rura czerpie powietrze z zewnątrz i pompuje do wnętrza. Pomijam małe elektrownie wiatrowe, bo to nie jest urządzenie grzewcze. Proszę Państwa, kotły na biomasę i teraz na pierwszym rysunku, to jest też kocioł na biomasę, o którym ja wspominałem wczoraj, podczas Komisji, to jest kocioł na tzw. holzgas, urządzenie znane jeszcze sprzed drugiej wojny światowej, stosowane nawet w pojazdach. Proszę Państwa, bierzemy drewno, czyli biomasę, to drewno zgazowujemy, w ten sposób powstaje na gaz i ten gaz spalamy. Ja twierdzę, że jest to urządzenie grzewcze, tylko i wyłącznie urządzenie grzewcze, wykorzystujące odnawialne źródła energii. Spala. Niewiele spala, ale jednak. Na dolnym zdjęciu zaraz pod tym, jest tzw. kocioł na pelet, a obok po prawej stronie macie Państwo, co to jest pelet. Co to jest pelet? Pelet to jest paliwo, które powstaje z biomasy z opadów drzewnych, odpowiednio wysuszonych, skompresowanych, speletowanych, czyli pociętych, które umożliwia przesyłanie tego paliwa i zasilanie zasobnika. Nie trzeba tego suflować, można to transportować w sposób wygodny, pneumatycznie bądź mechanicznie. Twierdzę, że takie urządzenia to jest także urządzenia grzewcze wykorzystujące odnawialne źródła energii, to jest moje zdanie. W związku z tym uważam, wracając do pierwotnej wersji uchwały, nie można było przyjąć takiej uchwały. Słomą raczej we Wrocławiu nie będziemy palić, to daleko trzeba wozić i tak dalej. Kominiek to przeżytek, bo to wiadomo, już ustawy zabraniają. I szybko, proszę Państwa, ta rekuperacja, o której wspominałem. Uważam, że warto się — wiadomo, nie teraz — ale warto się nad tematem pochylić, bo to także prowadzi w kwintesencji do tego, że oszczędzamy energię, czyli mniej emitujemy. To są także

różnego rodzaju czy różne typy urządzeń, a mianowicie to jest tak zwany system centralny, gdzie on jest kosztowny, bo i trudny do zastosowania w obiektach już wybudowanych, no bo trzeba by to gdzieś pod sufitem montować. Jednostka centralna występuje w jednym miejscu, a potem system rur. Trudna trochę w utrzymaniu, ponieważ trzeba co jakiś czas czyścić, jak klimatyzację w samochodzie, ale instalacje oczywiście funkcjonują. Zasady, tu też nie będę tłumaczył, ale tu mi się chyba, też to nie odpali. To jest urządzenie z kolei bardzo interesujące, bo urządzenie przeznaczone rekuperacyjnie do jednego pomieszczenia, mało kosztowne, ale sprawne — działa. Montujemy to na ścianie, zobaczmy, nie mamy rysunku, zamiast tych rur możemy czyścić to, wyprać w pralce. To jest urządzenie — po prostu tkanina, która ma dwa kanały, które się nie przenikają, ale powietrze wychodzące na zewnątrz oddaje ciepło powietrzu wchodzącemu z zewnątrz. Proszę Państwa, to jest na razie koniec wykładu, ale teraz chciałbym wrócić do historii z tej sali. [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] To jest projekt uchwały, który mieliśmy tutaj na Sali. Ci państwo, którzy byli tutaj wtedy obecni, w tym miejscu, w 2018 roku z lutego. Co tam mamy w pkt. 5? Ja nie wiem, czy Państwo to widziecie czy nie, ale jest tam „pompy ciepła” – pkt.5. Co się działo dalej? Ta dyskusja, którą mieliśmy z Panem Przewodniczącym na sali, w tej gorącej sali, niestety. Pięć obrazów tylko jest. Dwójkę bardzo proszę. Tam data jest czternasty chyba, stąd nie dowidzę, ale to jest moja poprawka z tamtego okresu, z lutego. O super. Urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii — powrót do przeszłości, luty 2018. Uwaga w ślad za tym autopoprawka. Pan Dyrektor Lech Filipiak — szkoda, że Go tu nie ma, bo po tej naszej debacie co tam wstawił? A, jest Pan. O, to przepraszam. Po naszej dyskusji owocnej, Pan Dyrektor zaproponował takie rozwiązanie, a następnie udaliśmy się na Radę, debatowaliśmy dalej i proszę, jakiej treści uchwała... Kolejny, bardzo proszę... Treść uchwały, która de facto została przegłosowana z 12 lutego 2018 roku... Proszę przybliżyć. Jakie się w konsekwencji sformułowanie znalazło w uchwalonej uchwale? Ja literalnie wzięłem z tamtej uchwały ten punkt piąty. Literalnie jota w jotę. „Urządzenie grzewcze wykorzystujące odnawialne źródła energii, w tym pompy ciepła”. Wzięłem, proszę Państwa, tą poprawkę z uchwały, którą uchwaliliśmy na tej sali 15 lutego, w związku z tym czułem się w obowiązku taką samą poprawkę złożyć dzisiaj, no bo co się zmieniło od lutego 2018 roku — czy nagle odnawialne źródła energii stały się bardziej passé? Czy się okazało, że jakaś kolejna uchwała antysmogowa, przecież była ta uchwała antysmogowa, która jest fajna, ale na nic tam specjalnie nie ma, w mojej ocenie, bo uchwała bez restrykcji czy też bez jakichś pomocy. Wracając... Uchwaliliśmy tą ustawę w takim tekście, i teraz moje pytanie się zrodziło — z jakiego powodu cofnęliśmy się, czyli był regres do czegoś, co uchwaliliśmy w stosunku do wcześniejszej z 2008 roku uchwały? Tak się zacząłem zastanawiać, czy nagle coś się stało takiego, że z całym szacunkiem, że poprzednia ekipa Pana Prezydenta Dutkiewicza była bardziej proekologiczna, bardziej OZE niż obecna? Myślałem, że nie. W związku z tym ta dyskusja, która była wczoraj burzliwa, może nie burzliwa, ale no ja się poczułem w obowiązku, żeby po prostu te rzeczy... Jestem z tym bardzo związany. Tak więc, szanowni Państwo, teraz uważam, że biorąc wszystko pod rozwagę, zastanówmy się, czy nie zrobić czegoś... Bo tak, bo ja zaczerpnąłem literalnie z poprzedniej uchwały, tak więc tutaj no chyba nie mamy wątpliwości co do tego, ta autopoprawka, którą Pan Prezydent zaproponował, jest nowa. Mnie się wydaje, że warto by było spróbować może, nie wiem, krótką przerwę zrobić i spróbować właśnie jakoś to posklejać albo zagłosować za jedną bądź drugą, bo oczywiście co do intencji, zasady to ona też idzie w dobrym kierunku, tylko nie jestem pewien, czy ta stara, tak ją nazwę, z 2018 roku, z lutego, nie jest bardziej pojemna. Bo nie wykluczam, nie wiem, zostawiam to oczywiście do Państwa decyzji. Jeszcze raz, podsumowując już teraz ten projekt uchwały, oczywiście jest [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] z jedną poprawką lub trzecią, ale cieszę się, że odnawialne źródła energii są. Super. Uchwała jest bardzo dobra, idzie dalej niż poprzednia, tylko oczywiście już zrobimy tą poprawkę tak, żeby było elegancko. Co do drugiej uchwały, „okiennej”, że tak ją ujmę, to mówimy oczywiście absolutnie „za” i pełna zgoda, jeżeli mogę oczywiście w imieniu Klubu dodać. Bardzo uprzejmie dziękuję za cierpliwość.

Dyskusja:

Radny Paweł Karpiński: Dziękuję bardzo za głos. Ja w imieniu własnym i Koalicyjnego Klubu Obywatelskiego. Szanowni Państwo, jak Pan Radny Maryński zaczął mówić o holdsgazie, to zdało się, że słyszę piłę spaliniową za oknem. Uznałem, że to pewnie przez to, że 10 lat zawodowo zajmuje się smogiem. Nie wiem, czy Państwo też słyszeliście? Znaczy, że to nie tylko somatycznie. Szanowni Państwo, ja chciałem powiedzieć bardzo krótko, w poprzedniej kadencji, tutaj prezydentury Pana Prezydenta Rafała Dutkiewicza i również poprzedniej Rady Miejskiej te działania antysmogowe zaczęły się dopiero rodzić. Przypomnę, że Prezydent wystąpił do Marszałka Województwa Dolnośląskiego z prośbą o uchwalenie uchwał antysmogowych. Uchwały antysmogowe obarczone są pewnym mankamentem, ponieważ ja uważam, że to Rząd w dużej mierze rzucił odpowiedzialność na samorządy, nie dając im do końca wszystkich narzędzi. Obecna kadencja jest, można powiedzieć, rewolucją jeśli chodzi o walkę ze smogiem. Mamy rok czasu dobrych przygotowań, ponieważ najpierw przygotowaliśmy dokumenty z dziedziny zmian klimatu, z dziedziny zanieczyszczeń powietrza, ale również energetyki, odnawialnych źródeł energii. Daliśmy tą podbudowę merytoryczną, podbudowę techniczno-prawną pod te działania. Teraz pojawiły się pieniądze. Pojawiły się bardzo znaczne pieniądze. 330 000 000 PLN na walkę ze smogiem. Można powiedzieć, że to daje ogromną nadzieję na to, że ten smog zostanie w końcu skutecznie zwalczany. On rzeczywiście... Sytuacja jakości powietrza z roku na rok poprawia się. Poprawia się i w wyniku działań, ale również w wyniku ocieplania się klimatu, bo kolejne zimy mamy bardzo ciepłe i wszyscy chyba to zauważamy. Chciałbym powiedzieć, że zgodnie z uchwałami antysmogowymi do roku 2024, do lipca musimy pozbyć się tych tzw. kopciuchów z miasta, to znaczy wszystkie piece poniżej klasy trzeciej, poza klasowymi, muszą przestać pracować, a po 2028 roku, dokładnie po 1 lipca we Wrocławiu dopuszczone będzie wyłącznie ogrzewanie niskoemisyjne, czyli praktycznie z tymi urządzeniami, które w tym projekcie uchwały zostały zapisane. Miasto wychodzi naprzeciw temu, dając tą przysłowiową marchewkę, dając mieszkańcom szansę, żeby przygotowali się i w czasie, i również finansowo, ponieważ te koszty, które należy ponieść dla gospodarstwa domowego, na pewno będą znaczące. Ogromną wartością i najważniejszym elementem tutaj tej zmiany jest sięgnięcie do zasobu komunalnego, danie szansy najemcom mieszkań komunalnych, ale również działanie kompleksowe. Z tego, co wiem, dyskusje z Tauronem, który jest dostarczycielem ciepła w mieście, czyli podejście systemowe, podejście planistyczne w zagospodarowaniu przestrzennym i tylko takie działania dadzą efekt pozytywny, bo nie sztuką jest zabronić korzystania z pieców węglowych i zostawić mieszkańców samych sobie, ale sztuką jest przejść przez ten proces bezboleśnie, przejść bardzo skutecznie i z poprawą jakości życia. Pamiętajmy o tym, że odejście od węgla to jest również poprawa jakości życia, nie tylko zdrowia, ale również jakości życia, ponieważ nie trzeba węgla dźwigać na czwarte piętro, szczególnie dotyczy to naszych wrocławskich seniorów, którzy na pewno nie chcieliby palić węglem, gdyby dostali wcześniej aż tak szerokie możliwości skorzystania z dotacji finansowych. Również progresja tego programu jest bardzo korzystna, ponieważ zmusza i zachęca do tego, żeby jak najszybciej skorzystać z programu, żeby nie zostawiać tego na ostatnią chwilę, ponieważ progresywnie ta dotacja będzie się zmniejszała, czyli ten element zachęcający tutaj jest. Można powiedzieć, że jest to projekt bardzo dobry, projekt, który się będzie rozwijał. Projekt będzie się rozwijał, będzie uzupełniony i myślę, że w związku z tym, nawet lepiej niż Kraków, ponieważ Kraków od września tego roku już egzekwuje zakaz całkowitej opalania paliwami stałymi w mieście i okazało się, że sytuacja smogu w Krakowie mimo tego, że to jedno z najbardziej zasmogowanych miast w Polsce, poprawia się. W Krakowie, głównym problemem zaczyna być napływ zanieczyszczeń spoza miasta, więc ja myślę, że nawet w Krakowie zostało ponad 1000 pieców jeszcze w minionych i mam nadzieję, wierzę, że po 2028 roku, przy takich programach, które będą rozwijane we Wrocławiu, nie będzie ani jednego pieca opalanego paliwem stałym, a jednocześnie mieszkańcy nie będą czuli obciążenia finansowego, a zyskają na zdrowiu i przede wszystkim na komforcie jakości życia. Dziękuję bardzo.

Wiceprezydent Wrocławia Adam Zawada: Bardzo dziękuję za głosy. Pozwolę sobie zaznaczyć albo tak naprawdę wyjaśnić, co to jest ta emisja, o której mówimy, faktycznie, w kontekście uchwał wrześniowych, przyjętych celów [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny], a tak naprawdę skwitowanych wrześniową sesją, kiedy to zadeklarowaliśmy, że Wrocław powinien być zeroemisyjny do 2050 roku. Cały czas mamy ten obraz CO₂ przed oczami, ale dzisiaj nie mówimy o programie, który miałby ograniczyć emisję gazów cieplarnianych, a mówimy o wykonaniu uchwały antysmogowej i to jest celem pakietu rozwiązań, które przygotowaliśmy, czyli tak naprawdę, jeżeli mówimy dzisiaj o ograniczeniu emisji, to mówimy o ograniczeniu emisji przede wszystkim pyłów zawieszonych: PM₁₀; PM_{2,5}. Ogromny problem mamy z benzopirenem. W emisji oczywiście z tlenkami siarki czy azotu, i tutaj Sejmik Województwa Dolnośląskiego postawił tak naprawdę zadanie przed samorządami, stąd odnawialne źródła energii, o których Pan Radny mówi w kontekście np. biomasy, są niedopuszczalne. Są niedopuszczalne w myśl nowelizacji ustawy, którą mam przed sobą. Jest to Ustawa o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw w Polsce i to też de facto jest zapisane w prawie miejscowym, w postaci uchwały Sejmiku Województwa z 2017 roku. Stąd biomasa niestety albo i stety, bo tak naprawdę walczymy o jakość powietrza we Wrocławiu, nie może być dopuszczona do tego katalogu rozwiązań, o którym tu mówimy. Mówimy również, że tam uchwała, czy też tak naprawdę propozycja uchwały Sejmu dla *Kawki+* jest sprecyzowana na podstawowym źródle ogrzewania, stąd te rozwiązania, o których Pan mówi, dogrzewania się panelami słonecznymi. One niestety nie będą nigdy stanowić podstawowego źródła ogrzewania. One mogą być dociepleniem, czyli de facto popatrzmy na to, z jaką skalą problemu się mierzymy. Musimy zmienić 20 000 pieców we Wrocławiu, ponad 11 000 pieców w zasobach komunalnych. Zważmy na to. My faktycznie możemy dać dodatkowe zachęty, jeszcze nas na to będzie stać, ale dzisiaj podstawowe źródło ogrzewania jest naszym podstawowym celem w tej *Kawce*. Ten program de facto definiuje to od samego początku w ten sam sposób. Jak popatrzymy na konstrukcję prawną, to my de facto — to jest bardzo ważna informacja — my nie otrzymaliśmy — ale to nie tylko my jako Wrocław, w naszym programie *Kawka*, który jest... *Kawka* i *Kawka+*, który jest [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] od wielu lat, ale także w Krakowie — nie otrzymaliśmy innych wniosków na odnawialne źródła energii niż pompa ciepła. Nie otrzymaliśmy, czyli nie ma takiego rozwiązania dzisiaj, które mieściłoby się w ramach prawnych i w ramach tej uchwały, patrząc przez pryzmat głównego źródła ogrzewania, dlatego ten pakiet tak naprawdę był martwy, mówiąc o odnawianych źródłach energii. Z propozycji, którą Pan przedstawił, z 2017 roku, która skutkowałą procedowaniem *Kawki+*, przez 2018 rok, stąd jakby na poziomie porządkowania dokumentów, na poziomie analizy tego, w jakim kierunku zmierzamy, żeby nie wprowadzać błędów, usunęliśmy w pierwotnym kształcie tej uchwały. Ale faktycznie Pan podjął w trakcie dyskusji na Komisji taki argument, że być może pojawi się rozwiązanie techniczne, które da taką możliwość. My dziś nie jesteśmy w stanie przewidzieć przyszłości, stąd ta proponowana zmiana dopuszczająca odnawialne źródła energii służące wyłącznie do ogrzewania nieruchomości. Jak się takie pojawi, będzie stanowić podstawę, źródło ogrzewania na nieruchomości, to będzie mógł beneficjent z tego skorzystać. Dlatego taki kształt tej proponowanej uchwały. Faktycznie to, mam wrażenie, że otwarty jest cały katalog tutaj możliwości, być może też tych przyszłościowych. Ja bardzo dziękuję za głos Pana Przewodniczącego Pawła Karpińskiego, jakby wydaje się, że to jest naprawdę duże wyzwanie dla miasta, za słowa uznania dla tego projektu. Bardzo dziękuję. Jeżeli są jeszcze jakieś pytania, to oczywiście oddaję się do dyspozycji, ale proponowałbym przyjęcie tej uchwały jednak już z tą poprawką, którą zaproponowaliśmy. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałampowicz: Toczyliśmy dyskusję nad projektem uchwały z autopoprawką wprowadzającą pkt. 6 w odpowiednim paragrafie. Czy w związku z tym, że opinie wszystkich Klubów są pozytywne, autor poprawki Pan Piotr Maryński, że tak powiem, chce ją głosować? Wtedy będziemy mieli

rozbieżność bardzo poważną, moim zdaniem, między poprawką, którą Pan zaproponował, a poprawką Pana Prezydenta. Jeżeli chce Pan głosować, to proszę bardzo. W takim razie przystępujemy do głosowania poprawki, która w pkt. 5... Może odczytam obydwie poprawki... W związku z wnioskiem formalnym Pana Przewodniczącego Jarosława Krauzego proszę o przerwę.

[red. – W tym miejscu Przewodniczący Rady Miejskiej Jarosław Chałampowicz ogłosił przerwę]

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałampowicz: Pan Prezydent Adam Zawada przedstawił nam uchwałę, w której w § 1 pkt. 1 wymienione są różnego rodzaju elementy, na które można wymienić ogrzewanie oparte na paliwach stałych, czyli rozumiem, że intencją tego zapisu jest – mamy piec, zmieniamy go na konkretne rzeczy i to są wymienione te pięć konkretnych rzeczy z autopoprawką dodaną, że również są to urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii, służące wyłącznie do używania nieruchomości. Rozumiem, że intencją Pana Prezydenta jest to, żeby do katalogu tych pięciu urządzeń dołączyć jeszcze szóstą, urządzenie, które ma zastąpić piec. W międzyczasie została przedstawiona poprawka Pana Radnego Piotra Maryńskiego, która wprowadza następujący zapis: „urządzenia grzewcze wykorzystujące odnawialne źródła energii, w tym pompy ciepła”, bez tego zapisu dotyczącego, że „wyłącznie do ogrzewania nieruchomości”. Ponieważ Pan Radny chciałby jednak, żeby tę poprawkę głosować, zwracam uwagę, że będzie wtedy powtórzenie w uchwale, jakbyśmy to przegłosowali. Czy wszyscy rozumiemy, nad czym będziemy głosować? W takim razie przechodzimy do głosowania.

Głosowanie w sprawie przyjęcia poprawki Radnego Piotra Maryńskiego – druk 474/19

Wyniki głosowania: za – 13, przeciw – 22, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **poprawka Radnego Piotra Maryńskiego** nie została wprowadzona do uchwały.

Głosowanie w sprawie przyjęcia uchwały wraz z autopoprawką – druk 474/19

Wyniki głosowania: za – 35, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/417/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/417/19>

9. Projekt uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej osobom fizycznym na zadania służące poprawie efektywności energetycznej polegającej na wymianie okien zewnętrznych – druk nr 475/19

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** - opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** - bez uwag

- **Komisja Zrównoważonego Ustroju i Ochrony Środowiska** - pozytywna
- **Komisja Budżetu i Finansów** - pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** - pozytywna

Dyskusja:

Radny Robert Grzechnik: Szanowni Państwo, bardzo krótko chciałbym zgłosić poprawkę do tej uchwały, ponieważ uważam, że to, że ktoś wymienił piec za własne pieniądze, nie znaczy, że jest bardziej zamożny niż ci, którzy wymieniają piece razem z dotacjami. Dlatego proszę Państwa o to, żebyśmy przegłosowali to, aby te osoby, które w ciągu roku, czyli od rozpoczęcia naszej kadencji wymieniły piece za własne pieniądze, także mogły prosić o dofinansowanie na okna, ponieważ w tej chwili nie mogą. I to tyle.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia? Czy Pan Prezydent potrzebuje czasu? W związku z tym, że została zgłoszona poprawka, która niesie jakieś konsekwencje, z poprawką musi się zapoznać Pan Prezydent i wydać swoją opinię. Ogłaszam przerwę.

[red. W tym miejscu Przewodniczący rady Miejskiej Jarosław Charłampowicz ogłosił przerwę]

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Jesteśmy po opiniach, po dyskusji i została zgłoszona poprawka. Po chwili przerwy, w takim razie, proszę o ustosunkowanie się do poprawki przedstawiciela wnioskodawcy.

Wiceprezydent Wrocławia Adam Zawada: Bardzo dziękuję za głos. Dziękuję za tę poprawkę. Postaram się jednak uzasadnić wniosek o odrzucenie tej poprawki. Szanowni Państwo, te dwa projekty, a tak naprawdę cały pakiet, który pozwoliłem sobie zaprezentować na sesji, są bardzo spójne, komplementarne, one się wszystkie uzupełniają, zostały naprawdę bardzo mądrze przemyślane. Program dotacyjny na zmiany stolarki okiennej został tak pomyślany, aby patrzeć do przodu, żeby zachęcić mieszkańców do wymiany źródeł ogrzewania i żeby podstawową obawę, którą mieszkańcy mają przy wymianie ogrzewania, żeby ją zlikwidować albo zminimalizować, tzn. mieszkańcy najbardziej boją się wzrostu opłat za ogrzewanie, dlatego ten program jest tak zaproponowany. Faktycznie, moglibyśmy dać każdemu mieszkańcowi możliwość wymiany stolarki okiennej. To byłoby pewnie bardzo dobre rozwiązanie dla wszystkich Wrocławian, także dla efektu klimatycznego i poprawy jakości powietrza. Moglibyśmy dodać również środki na docieplenie budynków, ale nas na to nie stać. Ten program kosztuje ponad 330 000 000 PLN. Patrzymy wstecz i dajemy możliwość skorzystania z *Kawki* czy z *Termo Kawki* dla wszystkich tych, którzy byli beneficjentami programu Miejskiego *Kawka+*, ale także tego, który był realizowany w imieniu Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska, czyli *Kawki*. Mamy te narzędzia wówczas bardzo dobrze zdiagnozowane, my wiemy, kiedy ten piec został wymieniony, wiemy, że został wymieniony i wiemy, że ta stolarka okienna faktycznie jest do wymiany. Bardzo dobrze się do tego budżetowo przygotowaliśmy. Wiemy, że, patrząc historycznie, będziemy na wymianę stolarki okiennej dla już wymienionych pieców zagospodarować około 1 800 000 PLN. Na ten aspekt finansowy jesteśmy przygotowani, natomiast rozszczelniając system, tak jak Pan proponował, Panie Radny, de facto definiujemy to, że dopuścilibyśmy użytkowników czy też osoby, które wymieniły źródło ciepła od początku kadencji. To naprawdę jest bardzo płynne. Ciężko jest określić, czy faktycznie, na jakiej podstawie, kto, jakie dokumenty miałby przedstawiać. To jest bardzo niezdefiniowane jednak i faktycznie nie wiemy, jaka skala tego przedsięwzięcia może to nastąpić. Trochę od kuchni jeszcze zdradzę, jeżeli chodzi o samo procedowanie programu *Kawka+* — każdy beneficjent składający dokument będzie miał dwukrotną kontrolę takiego procesu. Znaczy to, że w chwili, kiedy składa wniosek, musi pokazać to źródło ogrzewania i urzędnik miejski jedzie na to miejsce i ogląda faktycznie, czy to źródło ogrzewania jest podstawowym źródłem ogrzewania w tym lokalu, jakiej jest jakości,

czym opala, czy to jest piec na paliwo stałe itd. Po wymianie źródła ogrzewania taka kontrola jest czyniona, my wtedy naprawdę wiemy, co się tam kryje w tym domu, jaka jest jakość tego działania i dlatego jednak mimo wszystko, patrząc przez pryzmat budżetowy oraz spójności systemu, a także przez pryzmat kontrolny, wnosiłbym jednak o odrzucenie tej poprawki. Dziękuję bardzo.

Głosowanie w sprawie przyjęcia poprawki Radnego Roberta Grzechnika – druk 475/19

Wyniki głosowania: za – 12, przeciw – 21, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania **poprawka Radnego Roberta Grzechnika** nie została wprowadzona do uchwały.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 475/19

Wyniki głosowania: za – 31, przeciw – 0, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/418/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwały.um.wroc.pl/uchwała.aspx?numer=XV/418/19>

Wiceprezydent Wrocławia Adam Zawada: Ja bardzo dziękuję za ten wynik głosowania, zwłaszcza tej „Kawkowej” uchwały. Jednomysłność w tym przypadku jest naprawdę dużą legitymacją. W swoim imieniu i Prezydenta Jacka Sutryka bardzo serdecznie dziękuję.

10. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XXXV/781/12 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Wrocławia – druk nr 459/19

Dyrektor Departamentu Zrównoważonego Rozwoju Katarzyna Szymczak-Pomianowska: Panie Przewodniczący, Panowie Prezydenci, Szanowni Państwo! Ta uchwała ma charakter porządkowy, techniczny. W związku ze zmianą podstawy prawnej, ze zmianą rozporządzenia konieczna jest aktualizacja również zapisów uchwały, dlatego prosimy o pozytywne zaopiniowanie i przegłosowanie tej uchwały. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Ustroju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały - druk 459/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/419/19** z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XXXV/781/12>

11. Projekt uchwały w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020–2025” - druk nr 458/19

Wiceprezydent Wrocławia Sebastian Lorenc: [red. – Wiceprezydent posiłkował się prezentacją multimedialną] Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Koleżanki i Koledzy! Dzisiaj przypadnie mi w udziale krótkie omówienie uchwały, którą myślę, że bardzo dobrze poznaliście, bo mieliśmy okazję z częścią z Was spotkać się kilkakrotnie po to, aby omówić te zmiany, które w tym programie są zapisane. Jest tylko taka uwaga, Panie Przewodniczący, złożyliśmy dwie autopoprawki do uchwały. Pierwsza poprawka dotyczy § 5 ust. 1 i de facto jest tu autopoprawką porządkującą, chodzi tu o podstawę prawną. I druga autopoprawka, § 10 ust. 4. Jest autopoprawką merytoryczną zmieniającą zapisy programu, natomiast ja może już omówię tę poprawkę w trakcie prezentacji. Przygotowałem krótką prezentację, która, myślę, w sposób kompleksowy odpowie na pytania, po co w zasadzie my to wszystko chcemy robić. Mieszkania komunalne – nowy kierunek. Ja już wspominałem Państwu wielokrotnie o tym, że dotychczasowa formuła, jaka została przyjęta już wiele lat temu, jeśli chodzi o taką koncepcję, pomysł na zarządzanie mieszkaniowym zasobem gminy się wyczerpała, w sposób oczywisty. Dzisiaj stoimy tak naprawdę w obliczu pewnej konieczności dokonania zmian, które w perspektywie 5–10–15–letniej wprowadzą nasze miasto na zupełnie nową ścieżkę, jeśli chodzi o to, jaką usługę oferujemy mieszkańcom, jeżeli chodzi o nasz zasób mieszkaniowy. Krótko. Nasz stan posiadania. Czym dysponuje miasto? Dodam jeszcze, że to jest stan na 31 grudnia 2018 roku. Te dane bardzo delikatnie uległy zmianie. Wrocław ma łącznie 34 805 mieszkań. 1281 budynków, w których znajduje się 13 287 mieszkań, to są budynki tzw. stuprocentowe, 21 518 mieszkań w 3867 budynkach wspólnotowych, czyli są to budynki, których własność jest rozproszona, mieszana – część mieszkań prywatnych, część mieszkań należących do gminy Wrocław. Statystyka – średni wiek budynków należących do gminy Wrocław to 101 lat. Średni stopień zużycia to 45 %. Roczne wpływy z czynszów to 120 000 000 PLN, a wydatki to 270 000 000 PLN. Ilość lokali socjalnych, tak naprawdę w tej chwili, po zmianie ustawy, należy mówić o najmach socjalnych, stąd ten dopisek w nawiasie, to 1600. Ilość pomieszczeń tymczasowych to 60, kolejka łączna to 1800 wniosków, to jest również stan na 31.12.2018 roku. One są podzielone mniej więcej pół na pół, czyli połowa to są wnioski o najmy socjalne, połowa to są wnioski o tzw. mieszkania do remontu i teraz bardzo istotny parametr, który nawiązuje do wystąpienia zarówno Pana Prezydenta Jacka Sutryka, jaki i Pana Wiceprezydenta Adama Zawady, czyli liczba mieszkań, w których znajdują się piece węglowe – 11 600. Podkreślę tylko, że łączna liczba pieców węglowych jest większa, ponieważ rzadko zdarza się tak, żeby w mieszkaniu znajdował się tylko jeden piec opalany paliwem stałym. Nasz zasób mieszkaniowy to potężne wyzwanie. Dlaczego? Dlatego że kamienice są, mówiąc krótko, w takim stanie technicznym, który nas nie do końca satysfakcjonuje, mimo tego że prowadzimy naprawdę bardzo intensywne prace zmierzające do stałej, ciągłej poprawy stanu tych kamienic, poprzez nieustanne remonty. My jesteśmy w trybie remontowym od momentu, kiedy powstała w ogóle jednostka samorządu terytorialnego. Jeden z największych zasobów wśród polskich miast. Dysponujemy naprawdę dość sporym zasobem. Warszawa nas przebija, zdaje się, że jesteśmy drudzy po Warszawie. To jest to spora ilość mieszkań komunalnych. Wszystkie są praktycznie zajęte, więc widać, że cały czas chociażby

w związku z tym, że Wrocław się rozwija, brakuje tych mieszkań. Kolejka chętnych do wynajęcia mieszkania gminnego i tutaj znowu, te kolejki być może są troszeczkę za długie. Warto zastanowić nad tym, aby ilość osób oczekujących na mieszkanie zredukować, aby ten czas, który jest potrzebny na tzw. oczekiwanie, skracać. Ostatni problem, finansowy — ogromne koszty utrzymania i rozproszona własność. Jak Państwo zauważyliście, zdecydowana większość mieszkań znajduje się w budynkach wspólnotowych, te budynki generują ogromne koszty, ponieważ musimy płacić wynagrodzenia zarządców, partycypujemy w remontach, jesteśmy tak naprawdę, jeśli chodzi o nasz status jako właściciela, takim samym właścicielem jak osoba fizyczna. Tylko bez porównania w większej skali. To też jest pewien generator problemów. Konieczna jest zmiana. To, o czym mówiłem wcześniej. Musimy dzisiaj wskazać nowy kierunek i później konsekwentnie w tym kierunku podążać. Pierwsze kroki na nowej drodze, i to jest też rozwiązanie, o którym ja z Państwem dyskutowałem, praktycznie wszyscy już je znają, czyli stopniowe wyłączenie sprzedaży mieszkań z obowiązującymi bonifikatami. Co prawda w programie, czyli w tym projekcie uchwały, którym Państwo dysponują, utrzymujemy wysokość bonifikat — jest to odpowiednio 90%, 98 %. To Państwo wiecie, kiedy mamy 90%, 98 % przy ostatnich mieszkaniach, natomiast propozycja jest taka, w tej uchwale zapisano, że aby skorzystać z tej bonifikaty, należy złożyć — to jest bardzo ważne — należy złożyć wniosek do końca 2021 roku, czyli mamy 2 lata na to, osoba zainteresowana, najemca zainteresowany ma 2 lata na to, żeby pójść do odpowiedniego biura Urzędu Miejskiego i tam po prostu złożyć wniosek, w którym napiszemy: „jestem zainteresowany wykupieniem mieszkania komunalnego z bonifikatą” i to zatrzymuje, czyli tak, jakby wstrzymuje ten parametr, to ograniczenie czasowe, [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] 2021 rok. Te sprzedaże będą realizowane jeszcze przez kilka lat, tak szacowaliśmy: 3,4,5,6 lat, zależy od tego, ile tych wniosków wpłynie, ale od momentu, od 31 grudnia 2021 roku do momentu sprzedania ostatniego mieszkania na pewno minie jeszcze kilka ładnych lat. To nie będzie tak, że 31 grudnia zamykamy, kończymy sprzedaż z bonifikatą; nie, my kończymy przyjmowanie wniosków, to jest bardzo istotna różnica. I czemu to ma służyć? Bo, też Państwo mnie pytali bardzo często, czemu to ma służyć? Po co to? Odpowiedź jest bardzo prosta. Przede wszystkim nie jesteśmy zainteresowani tym, aby pogłębiać rozproszenie własności miasta. Tworzenie nowych wspólnot mieszkaniowych w istocie podnosi koszty utrzymania całego zasobu. Jesteśmy zainteresowani tym, żeby jednak oddzielać to co komunalne, od tego co prywatne i chcemy, żeby ten podział był taki dość jasny, precyzyjny. Chcemy, aby gmina dysponowała odpowiednią ilością budynków w 100 % komunalnych, a pozostałe budynki w takiej skali jak jest to możliwe były własnością 100 % prywatne. Bardzo ważny jest, niezwykle istotny parametr społeczny, na który Państwo, jak zapewne dobrze wiecie, zwracam zawsze szczególną uwagę, to zapewnienie mieszkań osobom o najniższych dochodach. Wstrzymanie sprzedaży z bonifikatą w istocie jest tą okolicznością, która wpłynie na podniesienie naszych zdolności w tym zakresie. Dlaczego? Ponieważ mieszkanie komunalne, umowa najmu, przestanie być towarem. Dzisiaj ta umowa jest towarem, dlatego że ona ma swoją wartość. Wyliczono zawartość 90 % bonifikaty, którą otrzymuje najemca mieszkania komunalnego. Po zmianie ta umowa stanie się czystą usługą. My, zgodnie z brzmieniem z brzmieniem ustawy o ochronie praw lokatorów, jesteśmy zobowiązani do tego, żeby zapewniać mieszkańcom Wrocławia, członkom wspólnoty samorządowej mieszkania. Chcemy, aby zapewnić tym osobom, które te mieszkania potrzebują, ze względu na swoją sytuację finansową, zdrowotną. Życie się różnie układa, dobrze o tym wiemy, nie każdego stać na zakup mieszkania na wolnym rynku. Nie każdy może sobie pozwolić na zaciągnięcie kredytów i ci ludzie powinni być przez nas w pierwszej kolejności objęci szczególną opieką. Powinniśmy szczególną uwagę poświęcać tej grupie mieszkańców. Poza tym mieszkanie to również określony majątek, w prosty sposób wyliczalny, one mają swoją wartość. I to też majątek należący do wszystkich wrocławian, więc uważamy, że powinniśmy go sprzedawać, po prostu kierując się parametrem wartości rynkowej, za te pieniądze, za jakie rynek będzie w stanie to mieszkanie kupić. Powód bonifikaty ustaje, za chwilę ustanie. Możemy z tytułu sprzedaży mieszkania uzyskać znacznie większy wpływ

do budżetu, niż dzieje się to dzisiaj. Ostatnia bardzo ważna okoliczność, brak możliwości wykupu, równa się większa mobilność. To w ten sposób napisałem, bo dzisiaj my to przerabiamy na co dzień. Dzisiaj przywiązanie do danego mieszkania, do danej umowy wynika naprawdę bardzo często z faktu, że mieszkaniowiec, który jest dzisiaj najemcą, gdzieś tam z tyłu głowy wie o tym, że on to mieszkanie może w każdej chwili wykupić. Może złożyć wniosek, że wniosek będzie rozpatrzony, kupi mieszkanie z bonifikatą. Być może dzisiaj jeszcze nie chce tego zrobić z różnych przyczyn, ale może za miesiąc, za pół roku za 3 lata zmieni zdanie, ueziera pieniądze, będzie mógł to mieszkanie kupić, czyli w każdym przypadku, przy każdej próbie racjonalizowania, układania tego zasobu, pojawia się opór. Ludzie nie chcą się przenosić, mówią: „ale przecież to nasze mieszkanie, będziemy mogli je wykupić, proszę nas stąd nie zabierać, chcemy tu zostać, bo być może czekamy, nam tam klatkę schodową wyremontują, dach wyremontują, to my wtedy złożymy wniosek, kupimy sobie to mieszkanie”. To znowu, pytanie jest takie, czy kierujemy się tego typu przesłankami, czy raczej zależy nam, tak powiedziałem, na zapewnieniu pewnego rodzaju uwagi, opieki, troski nad tymi, którzy są w najgorszej sytuacji. W moim przekonaniu to drugie jest zdecydowanie ważniejsze i zmiany, o których dzisiaj dość dokładnie mówił zarówno Pan Prezydent Sutryk, jak i Pan Wiceprezydent Zawada, czyli likwidacja pieców węglowych, nasz wkład zapisany w programie, jest właśnie przedmiotem tej autopoprawki, jednej z autopoprawek, o której dziś wspominałem, czyli rozwiązanie polegające na tym, że mieszkaniowiec budynku wspólnotowego, który jest najemcą lokalu komunalnego znajdującego się w tym budynku, może ubiegać się o zawieszenie czynszu do 2 lata, a później obniżenie tego czynszu o 50 % do końca 2025 roku w sytuacji, kiedy podejmie, sam, z własnej woli, działania zmierzające do zmiany źródła ogrzewania. Tutaj w sposób wyczerpujący myślę, że o tym wcześniej moi przedmówcy wspominali. Jest to niezwykle ważny parametr. Ten okres 2 lat się skraca, bo definitywnie ulega zamknięciu pod koniec 2022 roku, dlatego im szybciej zostanie takie działanie podjęte, im szybciej zostanie złożony wniosek w ramach *Kawki*, szybciej zostanie ten piec wymieniony, nawet własnych pieniędzy, bo to też jest możliwe, wtedy najemca staje się beneficjentem tego rozwiązania, tym dłuższe są okresy benefitów, które lokator otrzymuje, więc jest taki mechanizm zachęcający do możliwie jak najszybszego działania. Teraz z kolei rozwiązanie, po którym jeden z Kolegów z Prawa i Sprawiedliwości wspominał, bo mamy zachętę, ale mamy też rozwiązanie, które to niestety będzie dotyczyć osoby odmawiającej współpracy, zamykające drzwi przed naszymi służbami, odrzucające jakiegokolwiek działania, które zmierzają do likwidacji takiego paleniska węglowego, popularnie zwanego kopciuchem, więc jeżeli nie zostaną podjęte jakiegokolwiek działania do końca roku 2022, to od początku roku 2023 my zredukujemy dwie obniżki dwóch parametrów czynszowych, do jednego procenta każda, czyli tak naprawdę czynsz faktycznie wzrośnie o 18 % i w ten sposób pokazujemy tym opornym osobom, które są przyzwyczajone do palenia węglem, że ich działanie ma zasadniczy i negatywny wpływ, nie tylko na nich, ale na całe ich otoczenie. Te cele są oczywiste — radykalna poprawa jakości powietrza, gruntowne unowocześnienie systemów ogrzewania mieszkań. Czas na to, żebyśmy odeszli z węgla, to jest oczywiste. To, o czym mówiłem wcześniej, gmina wychodzi ze wspólnot mieszkaniowych, sprzedaż mieszkań w budynkach wspólnotowych, w tej chwili jeszcze z bonifikatą, w dalszej kolejności chcemy te mieszkania sprzedawać w drodze otwartych licytacji, chcemy opuszczać w pierwszej kolejności te wspólnoty, w którym mamy najmniejszą liczbę mieszkań. Dzisiaj takich wspólnot, w których zostało nam dosłownie jedno mieszkanie mamy około 500, je powinniśmy opuścić w pierwszej kolejności, to obniży znowu koszty funkcjonowania całego systemu. Ułatwimy zamiany mieszkań poprzez rozszerzenie możliwości tzw. zamian z urzędu. To też bardzo potrzebne, ponieważ katalog przypadków takich, jak to się mówi z życia wziętych, jest bardzo szeroki, niekiedy racjonalnym jest dokonanie zamiany z urzędu na większe mieszkanie. Sytuacja życiowa danego najemcy się zmienia, dzieci wyjeżdżają za granicę, zamieniamy na mniejsze mieszkanie, oczywiście będziemy jeszcze bardzo ściśle precyzować ten katalog, w naszej uchwale zasadowej, którą też Państwo będą mieli okazję głosować już wkrótce. Natomiast chce tylko zasygnalizować, że widzimy taką

potrzebę, a ona wypływa wprost z faktu ogromnej ilości spotkań, jakie ja codziennie odbywam z najemcami mieszkań komunalnych, to proszę wierzyć, ilości różnorodnych przypadków jest naprawdę potężna. My chcemy na to w sposób merytoryczny, dobry odpowiedzieć i znowu cele, które chcemy osiągnąć — porządkowanie struktury własności budynków na gminne i prywatne, to o czym powiedziałem, prywatne, gminne — to mieszkanie nie służy nikomu; obniżanie kosztów zarządzania gminnymi mieszkaniami; wychodzenie ze wspólnoty; skupianie się na własności stuprocentowej powoduje, że mniej pieniędzy w budżecie będziemy przeznaczać na utrzymanie naszego zasobu. Niedrogie mieszkania dla Wrocławia i to jest taki główny cel strategiczny. To jest coś, na co będziemy pracować przez lata, na co będą pracować nasze pokolenia. Chodzi o to, aby ten pociąg, lokomotywa ruszyła ze stacji. Ona bardzo powoli będzie nabierać rozpędu, ale jak już nabierze tego rozpędu, to uwierzcie mi, będzie naprawdę przez całe lata jechać z bardzo dobrym rezultatem dla Wrocławia i dla jego mieszkańców. Chcemy sprzedawać mieszkania i budynki, poczynając od tych w najgorszym stanie technicznym. To jest oczywiste. Coś, co jest w najgorszym stanie technicznym, powinno być kupione przez inwestora prywatnego. Inwestor prywatny kupuje to, angażuje swoje środki, remontuje ten budynek. Efekt w postaci pięknej, nowej kamienicy mamy osiągnięty, jednocześnie pieniądze, które dostajemy, chcemy inwestować w rozwój nowego zasobu. Zaczniemy zwiększać liczbę mieszkań w nowych budynkach, na tym nam zależy. Formuła pozostaje otwarta. Dzisiaj jeszcze dyskutujemy, czy robić to przez TBS, czy robić to poprzez kupowanie projektów zewnętrznych, czy budować samodzielnie. Na to pytanie dzisiaj nie odpowiem, ale powiem jedno, że widzimy potrzebę, coraz pilniejszą potrzebę, powiększania zasobu o nowe mieszkania — podkreślam — o nowe mieszkania dla tych osób, które tych mieszkań potrzebują ze względu na swoją sytuację materialną, zdrowotną, na okoliczności życiowe. Wiemy, jak jest. Zapewnimy mieszkania komunalne tym, których nie stać na zakup lokalu, wynajęcie na wolnym rynku i to jest ta grupa, na której chcemy się w pierwszej kolejności skupiać. Zmienimy system zarządzania gminnymi mieszkaniami. Tu znowu mamy dyskusję, dzisiaj rozważamy, badamy rozwiązania, które w efekcie doprowadzą do tego, że system stanie się skuteczniejszy poprzez efektywniejsze zarządzanie. Dzisiejszy podział terytorialny, no chyba wszyscy wiemy, że ma pewne swoje wady i my musimy te wady przedyskutować, przeanalizować i zrobić tak, żeby ten system, mówiąc krótko, poprawić. Być może trzeba zastanowić się nad wprowadzeniem miejskiego operatora mieszkaniowego. Rozważamy to. Znowu cele, które chcemy osiągnąć: zmniejszenie kolejki oczekujących na mieszkanie, w tym najem socjalny; ułatwienie dostępu do nowoczesnych, tanich w utrzymaniu mieszkań; obniżenie kosztów utrzymania zasobu mieszkań gminnych. I na koniec mocne zobowiązanie z Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji — to jest plan sześcioletni. Obowiązuje od początku 2020 do końca 2025 roku, jest więc naprawdę ogromna determinacja i ogromna chęć realizacji tego zadania i wykonania go w taki sposób, żebyśmy pod koniec tej kadencji, na początku następnej kadencji mogli powiedzieć: tak, wykonaliśmy ogromny krok naprzód. Miasto zostało ustawione na drodze, której zwieńczeniem, finałem będzie znacznie lepsza dostępność mieszkań, lepszy standard. Pozbędziemy się, wyłączymy ten najtrudniejszy zasób. Skończą się historie związane z toaletami na klatkach schodowych, z toaletami na zewnątrz budynków. To wymaga czasu, jeszcze raz podkreślam, naprawdę długiego czasu. Nie starczy nam miesięcy do końca tej kadencji, ale kiedyś trzeba tę łopatę wbić. Każda budowa rozpoczyna się od wbicia łopaty, tak że, Szanowni Państwo, bardzo proszę o przyjęcie tego programu. On jest, z mojego punktu widzenia, kluczowy dla nadania nowego kierunku w tzw. mieszkalnictwie. Dziękuję uprzejmie.

Opinie klubów:

Klub Radnych Prawo i Sprawiedliwość – Radny Michał Kurczewski: Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Panie Prezydencie! W omawianym programie widzimy wiele pozytywnych stron. Przede wszystkim tę stronę ekologiczną widzimy tutaj. Motywacja do zmiany źródeł ciepła i poniekąd „gratyfikacja” za to. Kolejna rzecz pozytywna, czyli otwarcie się na zamianę mieszkań dla rodzin wielodzietnych, to też

trzeba docenić. To widzimy, niemniej jednak jesteśmy rozdarci, bo w projekcie jest kwestia docelowej rezygnacji z bonifikaty. No i tutaj można się zastanawiać, czy jest to właściwy moment na to. Druga rzecz — są mieszkańcy, którzy ze względu na trudny stan geodezyjno-prawny nieruchomości mieszkania kupić nie mogą. Miałem kontakt z mieszkańcami ulicy Krynickiej i Liskego, to znaczy jeśli rezygnujemy z tych bonifikat, nie wiemy, czy Ci mieszkańcy będą mogli kiedykolwiek kupić mieszkania. Prawdopodobnie nie. Z tego względu mamy wątpliwości. Jeszcze kolejna rzecz. Prościej byłoby pytanie zadać, zaraz po wystąpieniu, ale mieszkańcy, którzy z jakichś względów nie zdecydują się na zmianę źródła ciepła, będą więcej płacić za czynsz do 19 % i założmy, że w tej grupie są mieszkańcy kamienic, gdzie nie ma gazu. Wyobrażam sobie taką sytuację, że np. pani, która ma 60 lat, może mieć problem z tym, żeby to mieszkanie wypruć całe wewnątrz, bo gdzie się ma podziać, jakoś znieść to wszystko. Ktoś jej musi doradzić, co jest dobre, czy ma tylko grzejniki zamontować elektryczne, czy ma wypruć podłogi i zrobić sobie instalacje i ogrzewanie podłogowe, więc jest to spore, bardzo dużo wyzwanie dla osoby w starszym wieku. Takich osób mamy sporo, natomiast tak jak wcześniej wspomniałem, największą tutaj naszą wątpliwość budzi kwestia bonifikat. Rezygnacja z tych bonifikat, szczególnie w kontekście osób, które ze względu na wcześniejsze podziały geodezyjne, no ich mieszkanie znajduje się na terenie dwóch wspólnot mieszkaniowych, czyli przynależy i połączenie tych mieszkań jest wyłącznie możliwe, biorąc pod uwagę dzisiejszy stan prawny, o ile te wspólnoty się dogadają, to będziemy mieli grupę ludzi, którzy nie będą mogli tych mieszkań wykupić. Co do naszego stanowiska, to Radni mają sporą swobodę tutaj, w głosowaniu. Stanowisko Klubu jest bez opinii. Dziękuję.

Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski - Radna Agnieszka Rybczak: Opinia Klubu jest oczywiście pozytywna. To jest plan niezwykle ambitny, który stawia przed sobą duże cele i myślę, że trudne cele, ale jak najbardziej możliwe do osiągnięcia, ale pamiętajmy, że jakby, po pierwsze, miasto nie ma obowiązku w ogóle sprzedawania mieszkań komunalnych, bo ten zasób jest po to, żeby zabezpieczać potrzeby mieszkaniowe osób, które w jakiś sposób sobie nie radzą bez wsparcia, bez pomocy. To jest dla osób o niższych dochodach. Lokale — to, że my je sprzedajemy, to właśnie z uwagi na to, że ten zasób jest taki, jaki jest, czyli jest zasobem dość starym, raczej wyeksploatowanym, rozproszonym i w efekcie drogim w utrzymaniu, a nie chcemy, żeby taki był. Realizacja tego planu pozwoli też — na czym mi osobiście bardzo zależy — na skróceniu wreszcie tych kolejek w oczekiwaniu na mieszkania, zwłaszcza do przydziału socjalnego, bo to są rzeczy, które powinny być realizowane od ręki, na już, nie że ludzie czekają na to latami, szczerze mówiąc, dlatego bardzo mnie to cieszy, że dostrzegany jest ten problem i że myśli się, w jaki sposób go rozwiązać. Szanowni Państwo, no nie żyjemy w świecie idealnym, stąd podejmowane są pewne działania, pewne plany, żeby to poprawić. Myślę, że realizacja tego planu pozwoli też ten zasób odmłodzić. Pojawi się szansa z biegiem czasu na budowę jednak nowych mieszkań komunalnych, skonsolidowanych w jednym miejscu, a nie taki rozproszony i to będzie taki zasób, jakby rzeczywiście zasobem komunalnym. Nie będzie polegał wtedy na sprzedaży. Bardzo dziękuję. Opinia pozytywna.

Klub Radnych Nowoczesna - Radny Piotr Uhle: Panie Prezydencie, Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowni Goście! Myślę, że to jest jedna z najważniejszych uchwał, nad jaką dzisiaj pracujemy. Ja Panu Prezydentowi bardzo dziękuję, bo myślę, że to też w jakiejś mierze po rozmowach naszych nad tym dokumentem, pojawiła się diagnoza czy pojawią się dane, że to, że powinniśmy rzeczywiście dążyć do tego, żeby okres oczekiwania na mieszkanie był tym parametrem, do którego powinniśmy dążyć, by był jak najkrótszy. W toku prac nad projektem uchwały okazało się, że aby mądrze dobrze zaznaczyć tego typu kwestie w samym projekcie uchwały, nie wystarczy wpisać tam mądrze brzmiące albo pobożne życzenia tym, że chcielibyśmy, żeby ten czas oczekiwania był krótszy. Tylko jeżeli chcemy poważnie podejść do tego programu, to trzeba napisać nie tylko cel, ale też metody, harmonogram i mierniki efektywności tego, czy te działania, które sobie założyliśmy, działają, bo fakt

faktem, że pod takim kątem gospodarskim to jest naprawdę niezłe napisany projekt uchwały i większość z tych narzędzi wydaje się być całkiem zasadna, również wyznaczenie tego „deadline’u” związanego z możliwością skorzystania z możliwości wykupu z bonifikatą. Zostały podniesione różne kwestie, m.in. np. kwestia tego co, kiedy mamy nieuregulowaną kwestię powiedzmy z granicami działki, z przenikaniem się nieruchomości. Wiadomo, że jeżeli chodzi o mapy i kartografię, to w czasach słusznie minionych we Wrocławiu popełniono wiele błędów, to dotyczy nie tylko przenikania, to jest kwestia tego, jak są wydzielone działki. To są kwestie konsekwencji potem przy termomodernizacji itd. jest tego więcej, oczywiście, że tak, natomiast musimy też zwrócić uwagę na to, że to jest ostatni też taki moment, żeby ten program uchwalić. Mamy obowiązek ustawowy, żeby ten program funkcjonował. Wydaje się, że najważniejsze kwestie dotyczące tego, żeby właśnie w taki materialny sposób tym zasobem komunalnym gospodarować, czyli z jednej strony dążyć do tego, żeby ten stary, w gorszym stanie zasób komunalny prywatyzować i w tych prywatnych rękach, żeby się jednak jego stan techniczny poprawiał, żeby był rewitalizowany przez prywatnych uczestników rynku. Z drugiej strony zakup w różny sposób, czy pozyskanie w różny sposób mieszkań komunalnych, czy mieszkań na potrzeby najmu socjalnego, to jest też taka metoda, która pod kątem godnościowym przeniesie Wrocław na inny poziom, ponieważ jak wyglądają instytucje miasta, kiedy na lokal tymczasowy albo na lokal z potrzeby najmu socjalnego dajemy kłitki bez łazienki; kiedy ten stan techniczny po prostu jest fatalny; kiedy są tam jeszcze np. stare kopciuchy itd. To po prostu się w 2019, 2020, 2021 nie godzi i myślę, że ze względu też na taki nasz brak zgody na to, jak to wygląda, taki program jest potrzebny. Idąc jeszcze dalej, potrzeba systemowych rozwiązań nie tylko dla kwestii związanych z samymi nieruchomościami czy z budynkami, ale też z terenami zewnętrznymi, ponieważ cały proces wychodzenia z gminy Wrocław, z szeregu wspólnot, gdzie gmina miała mniejszość, przynosi duże konsekwencje, takie, że pojawia się cały szereg wewnątrz międzyblokowych, których okalające je budynki są w większości prywatne, a nie komunalne i wobec tego pojawia się wątpliwość co do zasadności pełnego finansowania np. remontów takich wewnątrz z pieniędzy gminnych. Stanowisko Klubu jest takie, że to bardzo ważny krok i ten krok powinniśmy podjąć niezależnie od tego, że jesteśmy bardzo zainteresowani dalszą pracą nad społecznym i ekonomicznym aspektem całego tego procesu, ponieważ on jest rzeczywiście dosyć skomplikowany, wymaga wielkich wyzwań w zakresie naszej pracy, po prostu. Jesteśmy do tego oczywiście gotowi, dysponujemy jakimś doświadczeniem, jakąś wiedzę kładziemy na stół oczywiście do dyspozycji. A tymczasem stanowisko jest i opinia pozytywna. Myślę, że potrzebujemy mieć uchwalony ten plan, w tym momencie. Będziemy go aktualizowali pewnie, kiedy będzie uchwalony *Wieloletni Plan Inwestycyjny*, kiedy pojawią się konkretne perspektywy dotyczące tego, jak pieniądze mają być wydatkowane. Bardzo serdecznie dziękuję.

Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** - bez uwag
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Spraw Społecznych, Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna
- **Komisja Inicjatyw Gospodarczych** – opinia pozytywna
- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Wpłynęła również poprawka od Klub Radnych PiS. Czyli rozumiem, że Pan Przewodniczący ją zreferował? Pan już ją zreferował swoim wystąpieniem? Tak? W takim razie przechodzimy do dyskusji. Pan Radny Andrzej Puzio z wnioskiem formalnym, tak? To naciskamy czerwony przycisk, rezygnuje z głosowania. Tak jest, rezygnuje z głosu. Proszę o głos zielony. Formalny ma zawsze pierwszeństwo i tak można by było przeskakiwać Kolegów. Zaczynamy, Pan Radny Michał Piechel.

Dyskusja:

Radny Michał Piechel: Panie Prezydencie! Mam trzy pytania. Pierwsze pytanie — w jakim procencie znajdują się pustostany w zasobie komunalnym? Drugie pytanie — czy zasób komunalny jest czy będzie gotowy dostosować mieszkanie do potrzeb osoby niepełnosprawnej? Trzecie pytanie — w jakim procencie znajdują się mieszkania bez toalety lub gdzie toaleta jest na korytarzu w kamienicy? Dziękuję.

Radny Andrzej Puzio: Panie Przewodniczący, Panie Prezydencie! Dwa krótkie pytania. Ile mieszkań w najbliższych latach, a przynajmniej w dwóch najbliższych latach zostanie podłączonych do sieci ciepłowniczej? Chodzi mi o mieszkania i budynki komunalne, naturalnie, i co z najemcami instytucjonalnymi, np. Policja, instytucje kultury wynajmują mieszkania. Co z tymi z najemcami? Dziękuję bardzo.

Radny Piotr Maryński: Szanowni Państwo, jedna uwaga dotycząca całego programu. Ja znajduję w nim wiele elementów interesujących, z drugiej strony jako — Państwo mnie pewnie z tej strony znacie — zwolennik niestosowania sankcji, tylko więcej zachęt, mniej sankcji, tu jest troszeczkę za dużo sankcji, w związku z tym wstrzymam się od głosu, ale co do zasady, to ten program pokazuje pewne kierunki, do których chciał dążyć. Tak więc, jeżeli chodzi o program. A teraz uwaga ogólna i bardzo gorąco proszę, żeby nikt nie brał osobiście tej mojej uwagi, chciałbym, żebyśmy... Odniosę się do tego elementu wymiany kotłów, tych niespełniających normy. Szanowni Państwo, gorąca prośba, my tu mamy zadanie chyba też edukować mieszkańców i nazywać rzeczy po imieniu, a nie używać jakichś nazw takich nieprecyzyjnych, jak tutaj wspomniałem o kolektorach albo panelach fotowoltaicznych, w odróżnieniu od solarów; gorąca prośba — tu Pan Prezydent Lorenc zechciał użyć nazwy poprawnej, potem podkreślił, że jeśli nazwa potoczna, acz też popularnie używana, to OK, ale gorąca prośba do pozostałych rozmówców — nie używajmy tego nieszczęsnego słowa „kopciuchy”. Proszę Państwa, to jest... Nie wiem, kto to wymyślił i to jest powszechnie w mediach obowiązujące chyba sformułowanie, ale funkcjonujący, ale jest nieprecyzyjne i mylne, bo ja bym mógł równie dobrze zrozumieć, że to, a czemuż to nie jest samochód, który kopci dymem itd. Tak więc to gorąca prośba i proszę, żeby nikt nie czuł się urażony tą moją uwagą, ale dbajmy też o częstość i precyzyjność języka. Bardzo dziękuję.

Radny Mirosław Lach: Panie Przewodniczący, Szanowna Rado, Panie Prezydencie! Parę pytań, tych dla rozjaśnienia mojego całego stanowiska, które będę chciał przyjąć w głosowaniu. Mamy 34 800 mieszkań, liczymy na okrągło, nie nakładajmy tych pięciu, bo te pięć może już sprzedaliśmy. Rozumiem, że z 10 000 mieszkań zostawimy jako komunalne? Nic nie zostawiamy, wszystko sprzedajemy? [red. — Radny zadał pytanie w stronę Sali i otrzymał odpowiedź]. Dobrze. A no to bym chciał się dowiedzieć, ile w planie mamy zostawić tych mieszkań komunalnych. Rozumiem, że zostaną to mieszkania komunalne w budynkach, gdzie mamy 100 % własności, bo to wtedy ma jakby sens. Druga sprawa. Mamy około 1281 budynków w 100 % komunalnych, tak? Chciałbym też wiedzieć, ile z tych budynków zostanie własnością gminy, że nigdy nie będziemy prywatyzowali mieszkań w tych budynkach i czy już mamy takie budynki jakby wyselekcjonowane. Średni wiek 101 lat, zużycie 45 %, no powiedzmy sobie szczerze, że praktycznie rzecz biorąc, prawie cały zasób komunalny wymaga remontów, jakiegoś tam remontu, no jeżeli mamy zużycie większe, 50 %, żebyśmy w tych budynkach dalej mieszkali w sposób bezpieczny. To są takie podstawowe pytania. Teraz tak, przejdę do bonifikat. 90 % obowiązuje do 31 grudnia 2001 roku [red. — do 2021 r.].

Rozumiem — wniosek został złożony 31 grudnia w 2001, kończy się cały ten projekt, już od tego momentu sprzedajemy te mieszkania, czy prywatyzujemy na zasadach rynkowych. Taki jest cel tego programu, tak? Ja mówię, jeżeli wniosek zostanie złożony do 31 grudnia w 2001, a kiedy on będzie zrealizowany, to rzecz jest... Procedura nieraz trwa bardzo długo, rozumiem, że nawet może trwać 5 lat. No będą sytuacje najprawdopodobniej takie, że wiele wniosków może spłynąć, a później zostaną wycofane, niezrealizowane, bo też taka sytuacja może być i podejrzewam, że będzie. Czy po tym 2001 roku nie przewiduje Pan Prezydent, że całkowicie zostanie zahamowana ta prywatyzacja? No bo bez bonifikaty, jeżeli ktoś nie kupił, bo proszę Państwa, no w tej chwili powiedzmy sobie to tak, że ktoś miał kupić i skorzystał z tej bonifikaty, to on, już to zrobił. Została jakaś tam grupa ludzi, która może z tego skorzystać, a przy jeszcze zniesieniu tej bonifikaty, to według mojej oceny, ta prywatyzacja zostanie zatrzymana. Będziemy musieli się zmierzyć z tym, że już te mieszkania będziemy prywatyzowali, czy sprzedawali na rynku w sposób na bardzo śladowy, bym powiedział. Czyli musimy sobie tu powiedzieć, że nie jednak po tym, 2001 roku, no będzie zahamowanie prywatyzacji, będziemy mieli już jasny obraz, zgadza się, które już te kamienice będą sprzedane, które nie, ale moje obawy budzi jakby inna rzecz w tym programie. Pan Prezydent mówi tak: chcemy sprzedać kamienice w najgorszym stanie technicznym, to powiem, że ja sobie przypominałem takie rzeczy z naszej transformacji, był taki minister, który mówił tak, nie mówię, że identycznie, ale mówiono: „sprzedajemy zakłady pracy, które nie są rentowne, najgorzej..., nie funkcjonują, nie działają, przynoszą straty” itd. A sytuacja życiowa pokazała, że zrobiliśmy całkiem inaczej: sprzedaliśmy te najlepsze zakłady pracy, które już nigdy nie były własnością. Żeby czasem nie była taka sytuacja i tutaj w naszym mieście, że zostaniemy z tymi budynkami w najgorszym stanie technicznym. Teraz — jak to życiowo chcemy przeprowadzić, bo rozumiem, sprzedajemy prywatnemu inwestorowi mieszkania, ale jak sprzedajemy? Z mieszkańcami? Czy wykwaterujemy ich?

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Minał czas, Panie Radny.

Radny Mirosław Lach: Jakby dodał mi Pan jeszcze 30 sekund, to potrafię skończyć, bo to jest ważna rzecz. Jeżeli teraz Pan mówi, że to wykwaterujemy tych mieszkańców, no to moje pytanie idzie dalej — to gdzie? Jeżeli mamy ponad 8000 wniosków naszych mieszkańców, którzy czekają na te mieszkania komunalne, czyli nie jest to taka prosta sprawa. No muszę skończyć, bo czas się skończył. Pan Przewodniczący się niecierpliwi.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Dziękuję bardzo. Koledzy się niecierpliwią, też chcą wystąpić. Proszę, Pan Radny Robert Pieńkowski.

Radny Robert Pieńkowski: Panie Przewodniczący, Panie Prezydencie, Wysoka Rado! Pytanie do Pana Prezydenta Sebastiana Lorenca. Otóż, co do zasady, zgadzam się z całością prac tutaj. Nie mam istotnych zastrzeżeń, natomiast ta wątpliwość, która mną targa, jednak dotyczy owego terminu. Tutaj wielokrotnie padało, już nawet mój Kolega przed chwilą Państwu... Ktoś, kto już miał wykupić, to już wykupił. Teraz wyobraźmy sobie sytuację taką, że są tacy najemcy wirtualni, którzy dostaną umowę najmu w przyszłym roku na przykład. Inaczej mówiąc, jeszcze nawet nie wiedzą, że mieszkanie otrzymają umowy najmu i są w tym momencie, zakładamy z góry, że oni, albo natychmiast podejmą decyzję o wykupie, albo no zostaną jakby też na tych takich jednak preferencyjnych warunkach pozbawieni. To swojego rodzaju dyskryminacja i być może jakaś formuła tutaj, no takiego, no być może moratorium dla tych, którzy jednak mają umowy znacznie krócej niż inni. Być może jakiś okres dajmy na to, założyć, nie wiem, pięcioletni, no dziesięcioletni, żeby założyć, że jeżeli ktoś jest najemcą przez taki okres czasu, to wtedy faktycznie ten termin już w przypadku go obowiązywał. Szczególnie w przypadku tych, którzy otrzymają jutro, pojutrze, w przyszłym roku, otrzymają za 2 lata, że wydaje mi się, że należałoby ich tutaj jednak troszeczkę łagodniej

potraktować. I ewentualnie jeszcze jedna wątpliwość — otóż są też najemcy, którzy nie z własnej winy, nie mogą wykupić z różnych powodów, np. no są jakieś problem formalnoprawne, czyli chcą wykupić, a nawet jest tak, że miasto chce sprzedać, ale w danym momencie tej procedury nie można rozpocząć, czy przynajmniej, jeżeli dobrze zrozumiałem, w takiej sytuacji, czy taka osoba może złożyć wniosek mimo tego, że jest na dzień dzisiejszy, nie są w stanie nawet rozpocząć procedury, czy miasto nawet nie może rozpocząć nawet procedury sprzedaży, czy inaczej mówiąc, oczywiście Pan Prezydent wspominał, że [red. — może] minąć od wniosku do kupna, do finalizacji pozytywnej wiele lat. Ale czy Pan potwierdza taką okoliczność, czy wręcz mamy sytuację, z jaką tam wadą prawną, założmy kiedy ktoś deklaruje chęć do wykupienia, choć jeszcze nie ma ku temu nawet postaw powiedzmy formalnoprawnych. Prosiłbym od odpowiedź.

Radny Michał Kurczewski: Ja już to troszeczkę zaznaczyłem podczas wystąpienia, tylko chciałem jeszcze formalnie dopytać — czy wiemy, ile jest kamienic, a dalej idąc, mieszkań, które nie mają gazu i nie mają też dostępu do ciepła sieciowego. Dziękuję.

Radna Ewa Wolak: Panie Prezydencie, już wielokrotnie dyskutowaliśmy o projekcie uchwały w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniami, które wchodzi w zasób gminy Wrocław. Spotykaliśmy się jako radni, jako Koalicyjny Klub Obywatelskiej, tak naprawdę Pan Prezydent wiele też uwzględnił uwag, które zgłaszaliśmy, natomiast wczoraj też na dyżurze radnego, na dyżurze radnej, w Biurze Radny Miejski, akurat też przyszło wielu mieszkańców, którzy pytają o różne sprawy związane z gospodarką mieszkaniową i właściwie też dzięki temu, że już zostałam zapoznana z problemami wcześniej, toteż zdaje się, że potrafię odpowiedzieć na wiele niejasności, ale jeśli Pan Prezydent mógłby jeszcze raz określić się, skąd bierze się zapis, który dotyczy § 6 ust. 4 pkt 3, że właśnie dopiero po dniu 31 grudnia 2006 roku jest usytuowany w budynku stanowiącym własność gminy Wrocław itd... Może inaczej, że nie przeznaczamy do sprzedaży w trybie bezprzetargowym budynków, które są po remontach kapitałnych. Jest dużo kontrowersji co do tych zapisów i w pełni zgadzam się z wszystkimi przedstawionymi przez Pana Prezydenta zapisami tej uchwały, ale może jeszcze raz Pan Prezydent podkreśliłby i podał argumenty, dlaczego akurat taki zapis a nie inny. No i druga sprawa jest dość też trudna, ale to wszyscy też rozumiemy. Miasto Wrocław stara się, jak tylko może, aby właśnie polepszyć warunki mieszkania [red. – w zasobach] komunalnych i także ta uchwała zmierza do tego, żeby było tych mieszkań komunalnych więcej. Jakby Pan Prezydent odniósł się właśnie do tej dużej ilości też pustostanów, skąd one się po prostu biorą, dlaczego są, dlaczego nie możemy remontować tych lokali, bo to ważna też informacja dla mieszkańców Wrocławia. Dziękuję.

Radny Sergiusz Kmiecik: Panie Prezydencie, Panie Przewodniczący, Wysoka Rado! Ja poprę ten projekt nie dlatego, że nie dostrzegam w nim pewnych wad, bo one są i te koszty społeczne tego projektu będą występowały, ale tego się nie ustrzeżemy. Jak chcemy zrobić porządek z zasobem komunalnym po wielu latach nieporządku, to musimy zaakceptować również wady. Natomiast tutaj zalety przeważają nad wadami. W tej polityce ja skłaniam się za tym, żeby zakończyć okres udzielania bonifikat. Nie wydaje mi się do końca właściwe, żeby w nieskończoność trwał taki stan, w którym zasób komunalny należący do nas wszystkich był sprzedawany mieszkańcom za 10 % czy nawet 2 % wartości, podczas gdy reszta mieszkańców Wrocławia musi się kredytować i wydawać nawet 200 % wartości swoich lokali. Tak że zniesienie tych bonifikat z tym dwuletnim okresem karencji wydaje mi się rozsądne. To jest akurat wystarczający czas na złożenie wniosku. Bo też powiedzmy sobie szczerze: w tym okresie dwuletnim nie jest jeszcze zaciągane żadne zobowiązanie, nikt w okresie tych 2 lat nie będzie musiał już wyłożyć pieniędzy. Jeżeli 31 grudnia 2021 roku złoży wniosek, to zostanie on przepracowany. Trudno mi powiedzieć, ale w kolejnych nawet i latach, nie miesiącach — to jest pierwsze pierwsza zaleta. Druga zaleta — to jest wzmocnienie tego, co już rozpoczęliśmy we wcześniejszych uchwałach, podejmując programy antysmogowe, wreszcie kompleksowe programy, kompleksowo-jednolite zmniejszanie emisji poprzez

wspieranie tych działań antysmogowych, również na gruncie polityki zarządzania zasobem komunalnym. Dziękuję.

Wiceprezydent Wrocławia Sebastian Lorenc: Przepraszam, musiałem teraz komputer wziąć, bo jest fragment ustawy, który muszę zacytować, a nie mam niestety jej wydrukowanej. Szanowni Państwo, przede wszystkim bardzo dziękuję za wszystkie głosy, ze wszystkie uwagi, za wszystkie wątpliwości. Jak wiemy, mieszkanie jest potrzebą, która, można śmiało powiedzieć, jest podstawową potrzebą każdego człowieka. Możemy żyć bez samochodu, możemy żyć bez nowego garnituru co roku, bez wielu innych rzeczy, ale jedzenie, mieszkanie to są dwie najważniejsze potrzeby, które muszą być zaspokojone. Taki jest nasz cel, to chcemy osiągnąć. Tak jak wcześniej wspomniałem, intencją naszą jest skupienie się na tych osobach, tak jak Radny Kmiecik w zasadzie, w sposób taki pełny powiedział o sytuacjach kredytowych i moim zdaniem bardzo trafnie, że są ludzie w tym ja zresztą, którzy zaciągali kredyt hipoteczny, spłacą tam około 200% czy 170 % wartości mieszkania, które kupili, tylko że nas na to stać. Ja nie mam z tego powodu, ani też myślę Pan Radny, żadnych pretensji do nikogo, bo takie po prostu jest życie. Są osoby, które niestety sobie z różnych względów na to pozwolić sobie nie mogą. Mówi zresztą o tym, proszę Państwa, ustawa, którą jak dobrze wiecie, Rząd Prawa i Sprawiedliwości w kwietniu praktycznie przebudował, można powiedzieć, bo te zmiany są rzeczywiście daleko idące. Może nie aż tak daleko, jak byśmy wszyscy życzyli, ale już widać to przedwiośnie. Może kolejna nowelizacja da nam te rozwiązania... Ja odczytam fragment: „Gmina na zasadach i w przypadkach określonych w ustawie, zapewnia lokale w ramach najmu socjalnego i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach”. I to jest, proszę Państwa, podstawowy obowiązek gminy – zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw o niskich dochodach, nie sprzedaż mieszkań. To, że akurat we Wrocławiu od lat tak się ułożyło, że te mieszkania były sprzedawane z bonifikatą, to była decyzja osób, które od bardzo wielu lat albo pracują poza urzędem, a czasami nawet chyba wręcz poza naszym krajem, więc tak się po prostu ułożyło. Teraz Państwo pozwolicie, pokrótce postaram się odpowiedzieć na pytania. Jeżeli coś mi umknie, to bardzo przepraszamy. Od razu chciałbym powiedzieć, że ten proces, o którym tu mówimy, jest procesem ciągłym. Jestem dostępny w Urzędzie dla każdego Radnego i ja spotykam się zawsze, jak tylko jest taka potrzeba, czy ze środowiskami politycznymi, czy z Radnymi i zawsze bardzo chętnie słucham opinii i uwzględniam je, dyskutując po to, żeby wypracować optymalne rozwiązanie. Więc ja chciałem powiedzieć, że my dzisiaj nie kończymy jakiegoś procesu. Dopiero zaczynamy, my zaczynamy dopiero dyskusje, które za chwilę znajdą swoje odzwierciedlenie w uchwale zasadowej i to będzie ogromne pole do dyskusji, bo wiele z tych pytań, tych okoliczności, które zostały przez Państwa poruszone, znajdą właśnie swoje odbicie w tzw. uchwale zasadowej. Ja bardzo serdecznie zapraszam wszystkich obecnych na tej sali do rozmowy, bo tylko dzięki niej wypracujemy rozwiązania optymalne. Są to rozwiązania służące wszystkim wrocławianom, bez względu na ich poglądy polityczne, orientację seksualną, pochodzenie, wiarę etc. Rozwiązania, które mają służyć absolutnie wszystkim, i to służyć w sposób optymalny. Teraz jeśli mogę prosić, to pozwólcie mi, że pokrótce odpowiem na pytania. Strona pierwsza, Pan Radny Kurczewski, oczywiście zachowujemy dobry zasób, to jest logiczne, bo zarządcy dysponują danymi opisującymi praktycznie każdą nieruchomość. Jesteśmy w stanie ocenić, która nieruchomość jest w gorszym, a która w lepszym stanie technicznym. To co najgorsze, i ja to mówię publicznie, można potraktować jako moje naprawdę bardzo twarde zobowiązanie: nie ma takiej możliwości, żebyśmy sprzedali coś, co jest w dobrym stanie technicznym, a jednocześnie, czego sprzedaż nie byłaby uzasadniona. Nie może być tak, że my się będziemy na siłę pozbywać mieszkańców z lokalizacji bardzo dobrych i sprzedawać tylko dlatego, żeby ktoś inny miał na nich zarobić. Nie. Naszym priorytetem jest sprzedaż nieruchomości w najgorszym stanie technicznym, są kamienice słabe, tak jak tutaj Pan Radny Lach świetnie wie, są kamienice w słabym stanie technicznym. Mieszkańcy

narzekają, przychodzą do Państwa Radnych, mówią: „tynk się nam na głowę sypie, woda się leje”. To musimy sprzedać w pierwszej kolejności — to jest to najważniejsze zadanie.

Teraz chodzi o brak gazu i tutaj mamy w uchwale, bo tuż po uchwale jest zapisane, pozwolę sobie odczytać, to jest w dziale pierwszym, pkt. 3, § 2 z ogólnej liczby 34 805 mieszkań 9071 lokali jest podłączonych do sieci miejskiej centralnego ogrzewania; 7001 lokali korzysta z ciepłej wody miejskiej; 30 406 lokali posiada gaz sieciowy; 1211 budynków będących w 100% na własność gminy podłączone jest do kanalizacji. Koszty się zmieniają. To oczywiste, podłączamy, ostatnio, nie dalej jak dwa tygodnie temu, podpisywałem zarządzenia o usunięciu kilkudziesięciu toalet znajdujących się poza budynkami. Ten proces trwa. On jest ciągły. Może ta skala nie jest taka, jakbyśmy to wszyscy życzyli, ale pragnę Państwa zapewnić, że ten proces trwa. Pani Radna Agnieszka Rybczak powiedziała tak naprawdę o tym, czy istotą tego programu — dziękuję serdecznie — miałem to powiedzieć, nie będę mówił, bo padło to z ust Pani Radnej, więc nie widzę powodu, żeby się powtarzać. Radny Piotr Uhle — mierniki efektywności. O tym, rzeczywiście rozmawialiśmy i to jest pełna zgoda co do tego, że będziemy wspólnie pracować nad tym, aby te mierniki efektywności, pewne założenia liczbowe, jakościowe były zapisane w uchwale zasadowej, żebyśmy mogli je realnie osiągnąć. Tak, będziemy o tym dyskutować. Tu jesteśmy umówieni, to sprawa jest jasna, czytelna, tak że nie ma co tego tematu rozwijać. Jeśli chodzi o wnętrza podwórzowe, bo to też na prośbę Pana Radnego sprawdziliśmy — łącznie z 12 000 000 zapisanych w roku 2020. Kwota jest taka, jaka jest. Moim zdaniem przy tych wyzwaniach, które przed nami stoją w 2020 roku, to jest kwota, można powiedzieć, przyzwoita. Nie jest to kwota marzeń, ale też nie ma dramatu. Zrobimy podwórka wnętrzowe, i to Państwu gwarantuję. Pan Radny Michał Piechel, pytanie o pustostany — no to można powiedzieć klasyczne pytanie, które pojawia się często w debacie publicznej. Około 1100 tzw. pustostanów, tylko teraz znowu należy wyróżnić kilka, powiedziałbym, gatunków tych pustostanów, bo takich typowych pustostanów, które rzeczywiście nie mają swojego, można powiedzieć, opiekuna ani też nie mają na horyzoncie najemcy, który tam za chwilę do nich przyjdzie, mamy około 300—350. To są te mieszkania, które z różnych przyczyn: położenia, warunków technicznych, z kilku jeszcze innych przyczyn po prostu nie znajdują chętnych. Pozostałe tzw. pustostany to są lokale, które najczęściej oczekują na remont bądź sprzedaż, ich nie możemy traktować jako zwykłe pustostany, bo to, że one stoją puste, nie wynika z tego, że się mieszkaniem nie interesujemy czy zaniedbujemy je w ogóle, nie zwracamy na nie uwagi, pomijamy to, że coś stoi puste, tylko dlatego, że obecnie dla tych mieszkań jest przygotowana jakaś ścieżka, jakiś plan działania. Realizujemy go w taki sposób, w jaki nam starcza środków i stąd, niestety, czasami przedłużające się oczekiwanie na remont. Tyle, jeżeli chodzi o pustostany. Osoby niepełnosprawne, na to też zapraszam Pana Radnego Piechela bardzo serdecznie, do prac nad uchwałą zasadową, bo będziemy tam zapisywać rozwiązania, które będą służyć osobom niepełnosprawnym. Powiem tak, to jest rzecz w dzisiejszych czasach absolutnie oczywista. Tutaj nawet nie ma o czym dyskutować. Musimy dysponować pulą mieszkań takich, które będą odpowiadać potrzebom osób o różnych niepełnosprawnościach. Koniec kropka. Zrobimy to poprzez zarządców, zrobimy to poprzez współpracę z MOPS-em. Na wiele różnych sposobów dzisiaj MOPS dysponuje również swoją pulą lokali mieszkalnych, która również służy wsparciu osób niepełnosprawnych. Najczęściej jest tak, że każdy przypadek jest przypadkiem indywidualnym i tu nie możemy wprowadzić pieczątki automatu, który będzie nam, jak z matrycy powielał pewne rozwiązanie. Musimy często dopasować rozwiązanie pod konkretnego najemcę. Niepełnosprawność ruchowa, niepełnosprawność intelektualna, to jest cała gama, cała paleta przypadków i my zawsze bardzo wnikliwie analizujemy razem z MOPS-em i staramy się robić tak, żeby te osoby mogły żyć w godnych warunkach. Jeśli chodzi o dane statystyczne, mówimy tu o mieszkaniach bez toalety i z toaletami na zewnątrz, to ja pozwolę sobie to uzupełnić w późniejszym czasie, bo nie chce teraz mówić o liczbach, które mamy niesprawdzone. Pan Radny Andrzej Puzio — podłączenie, rozumiem, do sieci miejskiej, tak? Pan Dyrektor Rafał Guzowski razem

z Panem Dyrektorem Lechem Filipiakiem mają opracowany plan podłączeń. Jeżeli Pan Radny sobie życzy, to oczywiście tutaj w porozumieniu z Panami Dyrektorami takie dane możemy Panu do wglądu przedstawić. Mieszkania funkcyjne, to ja wiem, że sytuacja była omówiona wcześniej. My naprawdę nie mamy żadnego problemu z tym, żeby po rezygnacji dysponenta takiego mieszkania nawiązywać umowy najmu z aktualnymi lokatorami czy osobami, którzy są dysponentami tych mieszkań osobom, które zajmują, które po prostu tam mieszkają w tym lokalu. Nie ma z tym żadnego problemu. Będziemy to robić, nie ma żadnej przeszkody. Pan Radny Piotr Maryński. Ja takie zobowiązanie podejmę — 2 zł wrzucam do świnki skarbonki, za użycie słowa „kopciuch” i później idzie na cele charytatywne. Pan Przewodniczący będzie depozytariuszem pierwszej dwuzłotówki. Pan Radny Lach, pytania o ilości? Bardzo dobre, bardzo trafne, to tak naprawdę trochę życie zweryfikuje, życie pokaże. Ja osobiście — ale mówię o mojej opinii — liczę na to, że sprzedamy 4000/5000 mieszkań komunalnych. Jeżeli doszlibyśmy do tego poziomu — bo najpierw musimy zejść, by później móc wejść z powrotem na pewno delikatną wznoszącą — jeżeli byśmy doszli do poziomu 20 000, przy założeniu wyłączenia sprzedaży z bonifikatą, to zapewni nam w miarę komfortowe warunki funkcjonowania. Potrzebujemy mieć pewną ilość lokali, o których Pan Radny wspominał po to właśnie, aby uwalniać te kamienice w tym najgorszym stanie technicznym. Tak ja to widzę. Dlatego mówię, Panie Radny, o lokomotywie, ponieważ to jest taki mechanizm przypominający dobrą parową lokomotywę, która musi zacząć się rozpędzać. On na początku będzie toczyć się niezwykle wolno, jak w wierszu Tuwima, to ten ruch będzie bardzo powolny, dopiero później to nabierze rozpędu i ten proces istotnie przyspieszy. Myśmy liczyli tak na początku myśle, że około 150 mieszkań rocznie pozwoliłoby nam na niezwykle komfortową sytuację, a jeżeli będziemy mieli połowę z tego do dyspozycji, w jakiegokolwiek formie, dogadamy się z TBS, może coś kupimy, trudno powiedzieć, proszę mnie tutaj za słowo nie trzymać, wykwaterujemy pierwsze dwie lokalizacje i je sprzedamy. [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny], dostaniemy trochę pieniędzy, ja wtedy pójdę do Skarbnika — nie będzie szczęśliwy na tę okoliczność — i powiem „Panie Skarbniku, potrzebujemy teraz kasy na nowy projekt”. Mam nadzieję, uzyskamy te pieniądze, uzyskamy nową lokalizację i znowu ten proces nabierze tempa, dlatego też mówiłem o zmianie sposobu zarządzania mieszkaniami, być może o zmianie całej struktury, ponieważ takie moje idee fixe, moja, można powiedzieć, wizja, jak to powinno wyglądać, zakłada funkcjonowanie operatora mieszkaniowego. Ja marzę o tym, żeby był podmiot, który będzie odpowiadać za całą miękką stronę organizacji zarządzania, czyli on będzie jedynym zarządcą we Wrocławiu — on będzie zajmować się windykacjami, on będzie zajmować się wystawianiem faktur, on będzie zajmować się tymi wszystkimi rzeczami związanymi ze wspólnotami mieszkaniowymi, całą tą częścią społeczną i chciałbym, żeby ten podmiot również realizował zadania związane z pozyskiwaniem, w jakiegokolwiek formie, nowych lokali. Być może, tak jak powiedziałem wcześniej, musi to być zakup, a być może musimy podpisać umowę z TBS, żeby TBS wybudował na początek kilka pierwszych lokalizacji. To jeszcze wspólnie, Panie Radny, rozstrzygniemy, bo to też Pańska odpowiedzialność. Dalej, co się będzie działo po 2021 roku. Dla mnie sprawa, oczywista, to ja nie wyobrażam sobie, żeby zatrzymać sprzedaż mieszkań komunalnych jako takich. Bez sensu, kompletnie. Zmieni się tylko model. Pytanie takie — dlaczego my nie możemy dziś sprzedawać mieszkań w licytacjach, dlaczego zamiast sprzedawać 400 mieszkań rocznie, wystawimy 100 mieszkań w licytacjach, o ile Pani Dyrektor sobie z tym tematem poradzi, ale mam nadzieję, że nie będzie dużych przeszkód. Wszystko jest kwestią pewnej konstrukcji, pewnym przebudowaniem modelu. Moim zdaniem, powinniśmy sprzedawać jak najwięcej. Generalnie dobra zasada prawidłowego zarządzania tym zasobem, który mamy, mówi, że musimy pozbywać się tego, co jest po prostu zbędne, z czego nie korzystamy. Po co trzymać puste mieszkanie, które być może dzisiaj nie spełnia warunków wynikających z ustawy, czyli to mieszkanie nie dostanie zaświadczenia o samodzielności lokalu. Być może będziemy szukać innej formuły. Może sprzedamy jako lokal niemieszkalny, może go sprzedamy na poprawę warunków użytkowania. Trzeba szukać za każdym razem indywidualnych rozwiązań. Generalnie coś, co stoi... Inaczej zasada jest taka,

we Wrocławiu nie mogą stać puste lokale, bo to nie służy i miastu, i jego mieszkańców — w tym kierunku zmierzamy. To jest ten inny wymiar prywatyzacji, w którym Pan Radny wspominał. Teraz wątpliwości Pana Radnego, czy my czasem tutaj gdzieś nie będziemy, prawda, bokiem sprzedawać tych kamienic w najlepszym stanie? Panie Radny, Rada Miejska, ja to pamiętam, bo parę lat zasiadałem wśród Państwa, pełni funkcję też pewnego rodzaju nadzoru nad działaniami organu wykonawczego — no po prostu proszę nam patrzeć na ręce, my tych danych nie ukrywamy. Pani Dyrektor nie ma drzwi zamkniętych do swego gabinetu na klucz przez cały dzień, ja również, można się do nas umówić, zajrzeć, zapytać, co sprzedajecie, w jakim stanie sprzedajecie, poprosić o adres, podjechać, żeby zobaczyć, jak to wygląda. To są w pełni, w stu procentach jawne procesy. My tu nie mam nic do ukrycia. Jeżeli będzie jakakolwiek wątpliwość, czy powinniśmy sprzedawać, czy nie, zawsze możemy wejść dialog, w dyskusję, jesteśmy na nią absolutnie otwarci, ale gwarantuję, Panie Radny, że my chcemy naprawdę sprzedawać tylko to, co nam się opłaca sprzedawać, bo jeżeli stoimy przed dylematem, czy włożyć 7 000 000 PLN w kompleksowy remont kamienicy, no to ja ze swojej strony mówię — przepraszam bardzo, ale to ja ze swojej strony mówię — to chyba nie ma żadnego sensu. Za te pieniądze jestem w stanie pozyskać większą ilość mniejszych, tańszych w utrzymaniu, nowszych, przyjemniejszych, bardziej funkcjonalnych mieszkań. Ja to tak przynajmniej widzę. Oczywiście o sprzedaży z lokatorami nie ma mowy. Taki wariant nigdy nie będzie mieć miejsca. Jeszcze Pan Radny pytał w kwestii związanej z wykwaterowaniem, ale przepraszam, doprecyzujemy, dobrze, bo ja napisałem, ale robię to szybko, nie potrafię w tej chwili dokładnie powiedzieć, jakie było zagadnienie. Pan Radny Robert Pieńkowski też dobre pytanie, jeżeli ktoś już w przyszłym roku nawiąże z gminą Wrocław stosunek cywilnoprawny i stanie się najemcą lokalu komunalnego, to przecież może go wykupić. Jaki kłopot? No my naprawdę nie mamy z tym żadnego problemu. Szukajmy, Panie Radny, szukajmy jak najprostszych rozwiązań. Do końca 2021 roku każdy może złożyć wniosek, co nie oznacza, że każdy wniosek będzie rozpatrzony pozytywnie, bo tu też wcześniej bodajże chyba Adam Zawada o tym wspominał. Mówiąc krótko, nam się sprzedaż mieszkań w kamienicach stuprocentowych nie do końca opłaca. Nie opłaca się otwieranie wspólnoty, nie opłacała się sprzedaż pierwszego mieszkania i pozostawienie całej reszty w zasobie gminy, bo to rodzi naprawdę ogromne problemy, czyste problemy, ale też nie mówimy nie, bo może przyjdzie do nas cała tzw. umowna wspólnota, grupa najemców i powie: Panie Prezydencie, my chcemy to mieszkanie wykupić i wtedy Pani Dyrektor będzie analizowała, czy sprzedać, czy nie sprzedać, czy jest to zasadne, czy jest to niezasadne. Ja powiem tak: uwierzcie mi i sprawdzajcie to, że każdorazowo to są decyzje, które wymagają indywidualnego podejścia — analizy, przemyślenia, rozważenia, czy to ma sens, czy nie ma sensu, czy jesteśmy w stanie zrobić tak, żeby spełnić oczekiwania tych mieszkańców i jednocześnie coś dla tej wspólnoty na końcu uzyskać. Moim zdaniem jesteśmy, tylko musimy zawsze się nad tym bardzo mocno pochylić, myśleć, zastanawiać, czy możemy, czy nie możemy. Teraz tak, dlatego zaproponowałem dużą zmianę w systemie zamian mieszkań, która będzie bardzo precyzyjnie skodyfikowana w nowej uchwale zasadowej, ponieważ może tak się zdarzyć, jak Pan Radny wspominał, że przyjdzie ktoś powie tak: „ja chciałem już 7 lat temu wykupić mieszkanie komunalne, ale jest masa problemów i cały czas mam odmowy”, no to być może my wtedy będziemy starali się znaleźć rozwiązanie, które np. umożliwi zamianę na inne mieszkanie. To też będzie podlegało dyskusji, też to będzie podlegało [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny]. Jeszcze raz powtarzam, my jako organ wykonawczy, Państwo jako organ uchwałodawczy, w gminie nie mamy żadnego obowiązku, żeby każdorazowo odpowiadać pozytywnie na oczekiwania mieszkańców o wykup lokalu komunalnego. Nie mamy takiego obowiązku. Musimy patrzeć na interes wspólnoty i każdorazowo precyzyjnie analizować, czy to ma sens, czy to nie ma sensu. Naprawdę, proszę wierzyć, że można naprawdę normalnie bez większych problemów funkcjonować w mieszkaniu wynajmowanym od gminy, bo jak Państwo zapewne dobrze wiedzą, od naszych sąsiadów na Zachodzie, ten model jest modelem powszechnym. Tam z tego, co wiem, nie istnieje pojęcie wykupu mieszkań komunalnych, tam ludzie mieszkają w mieszkaniach komunalnych od urodzenia

do śmierci i sobie z tym radzą. Naprawdę mamy — ja też to rozumiem — taki paradygmat, wewnętrzną chęć posiadania tego mieszkania, ale jeszcze raz powtarzam, to nie jest klucz, to jest tylko kwestia pewnego przyzwyczajenia. Musimy patrzeć na tych, którzy sobie mieszkania nie są w stanie kupić sami na rynku, czy wynająć na rynku i to na ich potrzebach powinniśmy się skupiać, a że ktoś koniecznie chce kupić mieszkanie, a my z różnych przyczyn nie będziemy mu w stanie tego mieszkania sprzedać naprawdę, ma przynajmniej kilka alternatyw, żeby z tej sytuacji dobrze dla siebie wyjść. Nie zatrzymujemy drzwi, nie zamykamy, nie mówimy „nie”. To wszystko musi opierać się o pewne przesłanki racjonalne, nie może być tak, że my będziemy odpowiadać wyłącznie „tak” na wszystkie żądania, bo nie może tak być po prostu. Jeśli chodzi o pytanie Pana Przewodniczącego, ja przeczytałem przed chwilą ilości, jeśli choć o podłączenia do... Może to sobie jeszcze wyjaśnimy, dobrze, bo jeśli chodzi o przyłączenia, to przyznam szczerze, pełną wiedzę ma Pan Dyrektor Rafał Guzowski. To może skończę odpowiadać na pytania, to Panu Radnemu później wyjaśnimy, bo ta sprawa jest dość prosta, tu mamy to wszystko opisane, policzone, natomiast być może lepszych odpowiedzi, pełniejszych będzie w stanie udzielić Pan Dyrektor Guzowski. Teraz pytania, które padły ze strony Panie Radnej Ewy Wolak. Jeżeli gmina inwestuje duże pieniądze w remont, to się zdarzało wcześniej. Remontowaliśmy budynek do spodu, to dlaczego mamy spełniać oczekiwania mieszkańców, którzy mówią: OK, wyremontowaliście budynek, został zasiedlony, a my teraz chcemy wykupić go z bonifikatą. Ja tego nie jestem w stanie zrozumieć, czy to jest tak, że jeżeli gmina odtworzyła praktycznie ten budynek, wyremontowała go w stopniu istotnym albo wręcz pełnym, to przepraszam, ale my to chcemy zostawić we własnym zasobie. I wtedy takie mieszkanie nie będzie przedmiotem wykupu, bo nie po to inwestowaliśmy pieniądze, które należą — podkreślam — należą do wszystkich, w tym Państwa tutaj, bo one pochodzą z naszych podatków, żeby ktoś mógł zapłacić 10 % ceny za to mieszkanie, no jest to chyba jasne, logiczne. Po prostu, jeszcze raz powtarzam, nie wszystkie mieszkania będą mogły być przedmiotem sprzedaży i tu musimy się wszyscy przygotować na to, że mieszkańcy będą przychodzić i pewne pretensje zgłaszać. Tak, jesteśmy otwarci na rozwiązania, ale to nie jest tak, że zawsze odpowiedź będzie pozytywna. Z mojej strony tyle. Jeżeli któreś z pytań pominąłem albo jeszcze Państwo macie jakieś wątpliwości, oczywiście jestem jeszcze przez chwilę do dyspozycji. Chciałem wszystkim podziękować, bo rozumiem, że względny konsens, jeżeli chodzi o kierunek, na tej sali jest. To, że musimy dokonywać zmian, wszyscy już dobrze wiemy i tyle no, zaczynamy, otwieramy te drzwi, ruszamy do roboty, wchodzimy na zupełnie nową drogę.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Dziękuję bardzo. Czy Pan Dyrektor Guzowski... Tak? Nie ma takiej potrzeby, żeby teraz odpowiadać. Wyczerpująca dyskusja, wyczerpująca odpowiedź, w związku z tym mam pytanie, czy Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości podtrzymuje swoją chęć poprawki o zlikwidowaniu? Dobrze, w takim razie przechodzimy do głosowania. W pierwszej kolejności będziemy głosować nad poprawkami Klubu Prawa i Sprawiedliwości, żeby, skrócie, bezterminowo można było wykupywać lokale.

Głosowanie w sprawie przyjęcia poprawki Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Wyniki głosowania: za – 11, przeciw – 20, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **poprawka Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości** nie została wprowadzona do uchwały.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 458/19

Wyniki głosowania: za – 26, przeciw – 0, wstrzymało się – 6

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/420/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

[red. — W tym miejscu Przewodniczący Rady Miejskiej Jarosław Chałampowicz ogłosił przerwę.]

12. Projekt uchwały w sprawie „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław” na lata 2020–2035 – druk nr 479/19

Zastępca Dyrektora Departamentu Zrównoważonego Rozwoju Wojciech Kaczkowski: Panie Przewodniczący, Wysoka Rado! Założenia do planu zaopatrzenia miasta w nośniki energii jest to dokument strategiczny o charakterze planistycznym, opracowywany jest w cyklu co 3 lata. Jest to pewna forma monitoringu, jak firmy energetyczne związane z gazem, ciepłem i energią elektryczną nadążają za rozwojem miasta. Podstawą prawną są dwie ustawy: ustawa o samorządzie, która zobowiązuje prezydenta do organizowania, zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców, natomiast prawo energetyczne uściśla, w jakiej formie ma się to odbywać — właśnie poprzez opracowanie dokumentu, założenia zaopatrzenia w nośniki energii. Opracowanie jest dość obszerne, ma pewne prognozy związane, pokazujące, w jaki sposób będzie się rozwijał Wrocław oraz oparte o pewien proces przewidywania, jak będzie się rozwijał rynek mieszkaniowy oraz jak będą rozwijały się sektory gospodarcze. Zawartość opracowania wynika z ustawy prawo energetyczne, jest to enumeratywnie wymienione, natomiast to opracowanie aktualne zostało poszerzone o informacje związane z elektromobilnością i odnawialnymi źródłami energii. Dokument uzyskał wymagane uzgodnienia samorządu województwa, zostało to pozytywnie zaopiniowane w drodze uchwały samorządu województwa, w zakresie współpracy z gminami ościennymi, jak również dokument uzyskał akceptację, pozytywną opinię Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Był również konsultowany według wymogów. Był wyłożony do wglądu publicznego, również jest zamieszczony na BIP-ie. Nie wpłynęły żadne istotne uwagi i wreszcie wpłynęła jedna uwaga od firmy Gaz-System S.A. dotycząca spraw redakcyjnych, niewnosząca żadnych istotnych elementów dotyczących zawartości i treści merytorycznej. Ponieważ dokument długo był dostępny, można było z nim swobodnie się zapoznać, jak również była specjalnie zorganizowana prezentacja dla Radnych, godzinna, w październiku, to myślę, że na tym krótkim zrelacjonowaniu bym poprzestał, prosząc o pozytywne przyjęcie uchwały. Dziękuję.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 479/19

Wyniki głosowania: za – 24, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/421/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/421/19>

13. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XXVIII/563/16 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad i warunków udzielania wsparcia finansowego i nagradzania uczniów uzdolnionych w szkołach na terenie Wrocławia – druk nr 461/19

Dyrektor Departamentu Edukacji Jarosław Delewski: Panie Przewodniczący, Panie Prezydencie, Wysoka Rado! Bardzo proszę o Państwa zgodę na wykreślenie z naszej uchwały, na podstawie której przyznajemy stypendia, słowo „gimnazja” w związku z tym, że ten typ szkoły już nie funkcjonuje. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Edukacji i Młodzieży** – opinia pozytywna
- **Komisja Budżetu i Finansów Publicznych** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 461/19

Wyniki głosowania: za – 26, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/422/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XXVIII/563/16>

14. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XXX/601/16 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustanowienia centrum usług wspólnych dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, pod nazwą Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu oraz nadania statutu – druk nr 460/19

Dyrektor Centrum Usług Informatycznych Pan Tymoteusz Przybylski: Panie Przewodniczący, Szanowna Rado! Zgłaszam się z wnioskiem, z prośbą o uchwalenie uchwały, w której zmieniamy, czy przyjmujemy do obsługi kolejne jednostki oraz zmieniamy nazwę jednej. To praktycznie wszystko.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Edukacji i Młodzieży** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 460/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/423/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/423/19>

15. Projekt uchwały w sprawie wysokości opłat za usunięcie pojazdów z dróg oraz za ich przechowywanie na parkingach strzeżonych w 2020 r. – druk nr 444/19

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa Zarządzania Kryzysowego Wojciech Adamski: Pani Prezydent, Panie i Panowie Radni, ta uchwała nie niesie żadnych skutków dla mieszkańców. Wszystkie stawki, jak mówiłem na posiedzeniach Komisji, zostają zachowane tak jak dotychczas, jak w dotychczasowej uchwale. Natomiast ze względu na zmianę zarządzeń w randze rozporządzenia ministra musimy zmienić podstawę prawną i tę uchwałę uchwalić od nowa, w związku z tym bardzo proszę o ich przyjęcie i przegłosowanie. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów Publicznych** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 444/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/424/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21.11.2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/424/19>

16. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr LXII/1586/14 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia warunków oraz trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Wrocław - druk nr 478/19

Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Bartłomiej Świerczewski: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo! Uchwała jest typową uchwałą porządkową. Dostosowujemy zmiany prawne w przepisach do pozostałych uchwał, które regulują te kwestie. Była tam jeszcze poprawka Komisji Statutowej, która została przez nas przyjęta. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna

- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Sportu i Rekreacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Budżetu i Finansów Publicznych** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 478/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania uchwała nr XV/425/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/425/19>

17. Projekt uchwały w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu – druk nr 449/19

Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Bartłomiej Świerczewski: Szanowni Państwo, ta uchwała... Z podobną uchwałą występowaliśmy do Państwa kilka miesięcy temu. Tutaj w tym wypadku chodzi o Dzienny Dom Pomocy przy ulica Skoczylasa, który już jest zakończony — jego dostosowanie, jego remont. I żeby mógł zacząć funkcjonować, musimy zmienić statut, więc znowu kwestia czysto formalna. Były również poprawki Komisji, które już zostały przyjęte.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna
- **Komisja Spraw Społecznych Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia uchwały – druk 449/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania uchwała nr XV/426/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/426/19>

18. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr LIX/1375/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłony dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu

związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych – druk nr 455/19

Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Andrzej Mańkowski:

Panie Przewodniczący, Pani Prezydent, Panie i Panowie Radni! Prosimy o wprowadzenie zmiany. Przez już rok funkcjonowania programu wyszły nam takie rzeczy do zmiany, tak żeby więcej wrocławian mogło skorzystać z tego programu. Pierwsza zmiana dotyczy zmiany nazwy ogrzewania elektrycznego. Do tej pory było elektryczne akumulacyjne, w związku z tym kilka osób nie mogło wymienić na inny rodzaj elektrycznego ogrzewania. Chcielibyśmy poprosić o taką zmianę i zostawić tylko zapis „elektryczne ogrzewanie”. Druga rzecz dotyczy mieszkańców Wrocławia, którzy dostali mieszkanie komunalne, nie zamieszkivali go wcześniej, a jest taki wymóg w uchwale i tutaj chcielibyśmy zrobić wyjątek dla tych mieszkańców, którzy dostają mieszkanie i od razu chcieliby zamienić ogrzewanie tak, żeby też mogli skorzystać z tego programu. Bardzo proszę o pozytywną opinię. Konsultacje społeczne tej zmiany wyszły pozytywnie. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna

- **Klub Radnych Nowoczesna – Przewodniczący Klubu Piotr Uhle** – Trzy zdania. Pani Przewodniczący, Panie Prezydencie, Wysoka Rado! Bardzo się cieszymy z tych zmian. Liczymy, że w przyszłym roku program będzie jeszcze lepiej promowany, tak, żeby objął jak największą liczbę beneficjentów, bo przecież o to nam wszystkim chodzi.

- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** - bez uwag

- **Komisja Spraw Społecznych Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna

- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

- **Komisja Budżetu i Finansów Publicznych** – opinia pozytywna

- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Piotr Maryński: Szanowni Zgromadzeni, tutaj chciałem po raz kolejny pochwalić tę inicjatywę, która zmienia nasze programy, już funkcjonujące, w kierunku pozytywnym. Zwróćcie Państwo uwagę, było to, na co została zwrócona uwaga, że było ogrzewanie elektryczne kumulacyjne, a mówimy ogrzewanie elektryczne. Po pierwsze już funkcjonują takie urządzenia, a być może będą jeszcze inne, nowocześniejsze. Jakby trochę odwołuje się do mojego wcześniejszego wykładu: poszerzajmy możliwości, a nie zawężajmy, tak że doskonały przykład. Ja przy starcie tego programu wnioskowałem także o to, żeby włączyć w ten program osłony urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii. Padały argumenty, że no to jest najbiedniejsza grupa ludzi, tak dalej i dalej, ale oczywiście taką sytuację możemy sobie wyobrazić, że ktoś ma takie urządzenie i też nie jest zbyt bogaty, więc uważam, że warto być może w przyszłym roku, przy jakichś kolejnych korektach także rozważyć i tą opcję. Wniosek jest taki, doskonały tutaj przykład. Poszerzajmy, rozszerzajmy, dawaj więcej możliwości. Dziękuję.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 455/19

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/427/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=LIX/1375/18>

19. Projekt uchwały w sprawie wyrażenia woli realizacji przez Gminę Wrocław Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019–2020 – druk nr 456/19

Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Andrzej Mańkowski:

Panie Przewodniczący, Pani Prezydent, Panie, Panowie Radni! Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” to program ogłoszony przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Była możliwość pozyskania środków na realizację tego programu przez samą gminę, lub też wspólnie z organizacjami pozarządowymi. Dzisiaj dostaliśmy informację, bo złożyliśmy taki wniosek na przyszły rok, na 80 000 godzin. Po analizie przeprowadzonej szybko, bo bardzo krótki termin złożenia wniosku, przy współpracy z organizacjami zdiagnozowaliśmy, że takich potrzeb jest na około 80 000 godzin, w przyszłym roku we Wrocławiu. Udało nam się pozyskać – dzisiaj przyszła do nas taka informacja – 2 000 700 PLN z tego programu. Jednym z obowiązków, żeby realizować ten program, jest wyrażenie woli przez radę gminy do przystąpienia do tego programu. Tak że my będziemy ten program w przyszłym roku realizować, wspólnie z organizacjami pozarządowymi, ogłaszając konkurs – taka możliwość w tym programie jest, te pieniądze okazały się, że dzisiaj dostaliśmy. Bardzo proszę o pozytywną opinię.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości – Przewodniczący Klubu Michał Kurczewski:** Ja chciałbym tylko zapytać, czy ktoś pochylił się też nad kwestią tego, co się będzie dalej działo z wykonywaniem tej umowy? Organizacja pożytku publicznego, któraś dostanie kontrakt, tak? Jak te osoby będą zatrudniane, na jakich stawkach itd. Może miasto się jeszcze tym mniej interesuje, ale to typowy zakres społecznej odpowiedzialności biznesu. Co prawda to nie jest biznes, miasto nie jest korporacją, natomiast warto się interesować tym, jak ten kontrakt jest realizowany, bo usługi opiekuńcze dla osób starszych są realizowane w sposób, do którego można mieć zastrzeżenia. Dziękuję bardzo.

- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna

- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna

- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna

- **Komisja Spraw Społecznych Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna

Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Andrzej Mańkowski:

Jeżeli chodzi, Panie Radny, Szanowni Państwo, Panie Przewodniczący, Pani Prezydent, Panie i Panowie Radni, więc w ogóle asystencja osób z niepełnosprawnością zawsze realizowana była, do tej pory, przez organizacje pozarządowe, czy w programach europejskich, czy zlecane przez nas, nigdy gmina i też inne ośrodki w Polsce, jak się orientuję, nie realizują to tego zadania same. My, żeby złożyć ten wniosek, bardzo mocno to skonsultowaliśmy ze wszystkimi organizacjami, które kiedykolwiek we Wrocławiu realizowały usługi asystenckie. Efekt tego jest taki że, to jest naprawdę

bardzo duża liczba godzin, to są już bardzo profesjonalne organizacje, które realizują zadania i sfinansowane z Unii Europejskiej, tak że to jest tak naprawdę gwarancja tego, że ta usługa we Wrocławiu będzie dobrze realizowana. Nie było nawet pomysłu, żebyśmy to realizowali — nigdy nie było to zadanie gminy, żebyśmy mogli to realizować sami, przez MOPS czy w ogóle gmina.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałampowicz: Widziałem wcześniej zgłoszenie Pana Radnego, więc w związku z tym oddam Panu głos, chociaż zakończyliśmy dyskusję.

Radny Michał Piechel: Panie Dyrektorze, bardzo dziękuję za wyjaśnienie [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] Wstąpienie do tego programu. Dziękuję. Na dzień dzisiejszy głównym projektem powinna być [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] osoby z niepełnosprawnościami. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałampowicz: Tu jeszcze faktycznie nie zwróciliśmy uwagi. Stanowisko Klubu PiS.

Przewodniczący Klubu Prawa i Sprawiedliwości Michał Kurczewski: Mi nie chodzi o to, że ma gmina realizować, tylko o to, żeby to zainteresowanie gminy szło dalej niż tylko na to, kto to będzie wykonywać, ale jak to będzie wykonywać. Czy są to umowy śmieciowe, jakie są to też stawki, tak, żeby te osoby później np. do Radnych nie przychodziły i nie narzekały, a mają powody, żeby narzekać. Po prostu o to chodzi. Stanowisko Klubu – bez opinii. Dziękuję bardzo.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 456/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania uchwała nr XV/428/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/428/19>

20. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XXXI/687/12 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – druk nr 457/19

Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Andrzej Mańkowski: Panie Przewodniczący, Pani Prezydent, Panie, Panowie Radni! To też uchwała związana z realizacją programu, tym razem opieki wytchnieniowej, finansowanej też z Funduszu Solidarnościowego [red. — Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych]. W tym roku udało nam się pozyskać środki na 10 000 godzin opieki wytchnieniowej, ale zgodnie z wymogami programu taką opiekę wytchnieniową realizujemy jako usługi opiekuńcze. Nazwaliśmy je roboczo „usługi opiekuńcze w formie opieki wytchnienia”, ta zmiana dotyczy wprowadzenia czy jego ustępu odstępstwa i powodu, żeby móc odstąpić od pobierania opłat ze względu na to, że program jest realizowany, że opieka wytchnieniowa jest realizowana w ramach programu. Tak że prośba o wpisanie odstępstwa dotyczącego odstępstwa od poboru opłat, wynikającego z realizacji opieki usług opiekuńczych w formie opieki wytchnienia. I dodatkowo są dwie zmiany techniczne wprowadzane. Dopracowujemy, na jakie konto trzeba wpłacać za usługi opiekuńcze opłaty i dookreślamy termin, w którym podwyższamy kwoty za usługi opiekuńcze. Tkwią one w związku z rewaloryzacją emerytur i rent. Ona jest zawsze w marcu, ale proponujemy zapis, żeby od następnego miesiąca po tej rewaloryzacji wprowadzać podwyżki. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna
- **Komisja Spraw Społecznych Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 457/19

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/429/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/429/19>

21. Projekt uchwały w sprawie programu polityki zdrowotnej pod nazwą „Program leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców Wrocławia” – druk nr 454/19

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Joanna Nyczak: Panie Przewodniczący, Panie Prezydencie, Panie, Panowie Radni! Chciałam przedstawić projekt uchwały leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego in vitro dla mieszkańców Wrocławia. Przypomnę, że ten program od tego roku jest już realizowany, był uchwalony na okres do końca tego roku, posiada pozytywną ocenę Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Uchwała została przyjęta w styczniu. Od kwietnia ten program jest realizowany. Jest on realizowany przez klinikę wyłonioną w trybie konkursowym. Jest to klinika: laboratorium medyczne INVICTA na ulicy Grabiszyńskiej. Jeśli chodzi o tę klinikę, to ona w rankingu jeszcze klinik, które brały udział w programie rządowym, miała dosyć wysoką skuteczność – 37 % skuteczności. Ta skuteczność była liczona dla 32 podmiotów i ten przedział był od 19% do 41 %. Jeśli chodzi o statystyki wrocławskie, od czasu realizacji tego programu, czyli niemalże przez 3 kwartały – bo cały czas jesteśmy jeszcze w trakcie realizacji – to na początek listopada tego roku zgłoszonych do programu było 275 par, 154 pary zostały do tej pory zakwalifikowane do programu. Przeprowadzono pełne procedury in vitro w liczbie 90. W tej chwili wiemy, że stwierdzono 26 ciąż, w tym dwie mnogie. Spodziewamy się, że po pierwszym kwartale urodzi się pierwsze dziecko z tego programu. Chciałam tutaj pokazać taką narastającą liczbę, jeśli chodzi o ciążę, bo one jakby narastają w związku z tym, że coraz więcej par jest kwalifikowanych. Na początku program, że tak powiem, miał ten swój rozruch. Jeśli chodzi o ten projekt, to proponujemy utrzymanie założeń tego programu, czyli dofinansowanie kosztów jednego cyklu w wysokości do 5000 PLN dla mieszkańców Wrocławia. I założenia tego programu w tej chwili są takie, aby był to program na czas nieokreślony, gdyż zgodnie z obowiązującymi przepisami my możemy w przypadku kontynuacji programu – a będziemy mieli do czynienia z taką kontynuacją – uchwalić ten program na okres dłuższy. Zakładamy, że zgodnie z zapisami samego programu, który został oceniony, do czasu wprowadzenia ewentualnego finansowania z innych środków publicznych, np. finansowanych przez NFZ lub finansowanych

z programów Ministerstwa Zdrowia. To chyba tyle o tym programie. Proszę o pozytywną ocenę programu. Dziękuję.

Opinie klubów:

- Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości – Przewodniczący Klubu Michał Kurczewski: W zeszłym roku przedstawiałem argumentację naszego Klubu, ona zasadniczo się nie zmieniła. Stanowisko też się nie zmieniło — w tych sprawach światopoglądowych tutaj Radni mogą decydować tak, jak uważają za stosowne, czyli stanowisku Klubu — bez opinii. Dziękuję bardzo.

- Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski – bez opinii

- Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia – opinia pozytywna

- Klub Radnych Nowoczesna – Radna Magdalena Razik-Trziszka – Szanowni Państwo, dokładnie rok temu podjęliśmy decyzję o tym, że pomożemy parom, które bezskutecznie przez ponad rok starają się o potomstwo. Popularność tego programu, zainteresowanie mieszkańców sprawiło, że możemy go jednoznacznie pozytywnie oceniać, o czym świadczy te 26 ciąż i mamy nadzieję, że 28 naszych nowych wrocławian, które przyjdą na świat w przyszłym roku. To jeszcze nie koniec, ponieważ w efekcie każdej rozpoczętej procedury in vitro wiadomo, że tych urodzeń może być więcej, o ile para zdecyduje się na posiadanie kolejnych dzieci z zarodków uzyskanych podczas jednej pełnej procedury i niestety do momentu, kiedy Rząd pozostanie głuchy i ślepy na problemy cywilizacyjne, z którymi się zderzamy i nie tylko mowa tutaj o niepłodności, która jest, której wskaźniki są już galopujące. Mówimy tutaj oczywiście o przyczynach, które są sprzężone z niepłodnością, czyli mówimy dużo o ochronie klimatu, o smogu, o zanieczyszczeniach, czystym powietrzu. I do momentu, kiedy Rząd nie stawia temu czoła, my samorządowcy musimy podejmować odpowiedzialne decyzje i pomagać swoim mieszkańcom, swoim wyborcom, w taki sposób, w jaki tylko potrafimy, tak że można się dwoić i troić, proponując różne zachęty ekonomiczne do tego, żeby posiadać dzieci, niestety wskaźniki demograficzne pokazują, że są one przeciwnie skuteczne i nie wpływa to na poprawę sytuacji demograficznej. Szanowni Państwo, Polska, patrząc na statystyki, od dłuższego czasu jest w ogonie Europy, jeżeli chodzi o walkę z niepłodnością, a należy pamiętać, że do tej pory jest to 20 % par w wieku rozrodczym, czyli półtora miliona Polaków ma problem z płodnością, a metoda in vitro dla wielu z nich jest jedyną możliwością do posiadania potomstwa, dlatego być może nie zmieniamy świata w całości, proponując to dofinansowanie rzędu 5000 PLN dla każdej poszczególnej pary, ale wierzę, że każdy z tych 26, 28 tak naprawdę dzieci, zmieni świat dorosłych, zmieni świat swoich rodziców, a w przyszłości wierzę, że będzie to jeszcze więcej, bo program jest uchwalony nie na 2 lata, nie na 3 lata, ale na czas nieoznaczony, czyli do momentu, kiedy, mam nadzieję, w końcu wróci centralne finansowanie programów. Dziękuję bardzo.

Opinie komisji:

- Komisja Statutowa – bez uwag

- Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa – opinia pozytywna

- Komisja Spraw Społecznych Osiedli i Partycypacji – opinia pozytywna

- Komisja Budżetu i Finansów – opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Piotr Maryński: Szanowni Zgromadzeni, program się nie zmienia, stanowisko naszego Klubu także się nie zmienia. Ja zaś czuję się w obowiązku powiedzieć tutaj, głównie skierować to słowo do katolików — o ile mi wiadomo, także stanowisko Konferencji Episkopatu Polski się nie zmienia. Jeżeli ktoś wie inaczej, to poproszę o publiczne poinformowanie. Dziękuję uprzejmie.

Radny Michał Piechel: Panie Prezydencie, ja jako osoba [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] nie mogę poprzeć tego programu. Ten program zakłada, [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] zabawę w Pana Boga. Oznacza to, że człowiek ma decydować o tym, które życie ma prawo [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny], a które nie. Uważam, że to wysoko niemoralne decydować o życiu ludzkim i się bawić w Pana Boga. Dziękuję.

Radna Ewa Wolak: Panie Przewodniczący, Pani Prezydent! Chciałabym sprostować, bo wcześniej powiedziałam w imieniu Klubu, że bez opinii, ale tak naprawdę to jesteśmy **za pozytywną opinią tego projektu uchwały** w sprawie programu leczenia niepłodności i ze wszech miar uważamy, że to jest dobry program i składam podziękowania dla Pana Prezydenta i Pani Dyrektor. Dziękuję.

Radny Dominik Kłosowski: Panie Prezydencie, Szanowni Państwo! Wrocławska lewica rękami i nogami podpisuje się pod tym programem. Będziemy głosować „za”. Nie mamy zamiaru bawić się w Pana Boga, ale uważamy, że leczenie niepłodności tą metodą jest... Jest to metoda z XXI wieku i każda możliwość doprowadzenia do tego, żeby leczyć niepłodność, żeby uszczęśliwić wrocławian, żeby rodziły się nowe wrocławianki i nowi wrocławianie. Pani Dyrektor przedstawiała nam tutaj, że to są 34 ciężce, tak? 26, czyli to jest prawie klasa, dodatkowa klasa, która niedługo za parę lat będzie uczyć się w naszych szkołach. Tak że my będziemy głosowali „za” jako lewica, ponieważ uważamy, że jest to bardzo dobry program i cieszę się że, Pan Prezydent przyłożył się do tego, że możemy z budżetu miasta wspierać leczenie niepłodności metodą in vitro. Dziękuję.

Radny Michał Piechel: Dominiku, czy według Ciebie można za publiczne pieniądze decydować o życiu człowieka? Czy ma się narodzić, czy nie? To jest właśnie [red. — zapis dźwiękowy nieczytelny] etyka postkomunistyczna.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 454/19

Wyniki głosowania: za – 20, przeciw – 6, wstrzymało się – 7

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/430/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/430/19>

[red. — Radny Tadeusz Grabarek oddał w głosowaniu nad uchwałą głos „za”, który nie został odnotowany ze względu na awarię sprzętu]

22. Projekt uchwały w sprawie „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na rok 2020” – druk nr 448/19

Dyrektor Wydziału Zdrowia Spraw Społecznych Joanna Nyczak: Panie Przewodniczący, Pani Prezydent, Panie, Panowie Radni! Jak co roku przedstawiamy *Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wrocławia na rok 2020*. Ja ubolewam, że nie możemy wieloletniego programu uchwalić, bo natura tego programu by tego wymagała, ale jednak takie są przepisy, że mówią o corocznym uchwalaniu, więc będzie pewnie wiele rzeczy, które Państwo już wiedzą, słyszeli, znają Państwo cel programu, czemu służy. Podstawy prawne się nie zmieniają. Jeśli chodzi o takie dane statystyczne i demograficzne, to we Wrocławiu szacuje się, że około 40 000 osób pije szkodliwie, 12 000 jest uzależnionych. Jeśli chodzi o szczegółową diagnozę tych problemów w zakresie spożywania alkoholu, to w grupie młodzieży z danych, które są dostępne, dotyczące Polski, z badania *Młodzież 2018* wynika, że aż 74 % uczniów przynajmniej raz piło, a 44 % uczniów przynajmniej raz się upiło. Jeśli chodzi o wrocławskiej badania, my wiemy, że no niestety różnica... Były takie czasy, w których różnica pomiędzy chłopcami i dziewczętami była większa, teraz widać, że to spożywanie alkoholu przez

chłopców i dziewczęta bardzo się zrównało. Jeśli chodzi o dorosłych, to wiemy, że obecnie licząc średnio statystycznie na dorosłego Polaka, w przeliczeniu na czysty alkohol, czyli spirytusu wypijamy go około 10 l statystycznie rocznie, a osoby pijące ryzykownie, czyli mogące przejść dość łatwo, ze względu na ilość i częstotliwość picia stanowią aż 20 % populacji konsumentów we Wrocławiu. Niestety, aż 14,5 % badanych ciężarnych przyznaje, że używała alkoholu w ciąży, co prawda najczęściej było to wino, rzadziej piwo czy wódka i niestety aż 1 % twierdzi, że to za namową czy też przyzwoleniem lekarza, stąd też my w tym roku rozpoczęliśmy — a w przyszłym roku będziemy chcieli kontynuować — taką kampanię informacyjną o szkodliwości picia alkoholu w ciąży, gdyż on przyczynia się do powstania alkoholowego zespołu płodowego, który ma oczywiście duży wpływ na rozwój budowy oraz potem na funkcjonowanie dziecka po urodzeniu. Nowym dosyć poważnym problemem jest poziom sprzedaży i dostępności tzw. małych, czyli alkoholu zazwyczaj wysokoprocentowego w małych litrażach. Jak widzą Państwo, rocznie, dziennie w Polsce 3 000 000 osób, kupuje taki alkohol — jest to ogromna liczba, i co ciekawe, większość tych zakupów dokonuje się we wczesnych godzinach porannych, czyli przed pracą. Jest to niewątpliwie picie ryzykowne, które może też się z doprowadzić do dalszego uzależnienia, a jest takie wrażenie, że małe butelki są małym litrażem, więc jeśli ktoś spożyje taki alkohol, może mieć wrażenie, że to jest nic szkodliwego. Niestety, to może również doprowadzić do uzależnienia. Jeśli chodzi o inne uchwały, które mają wpływ i są elementem również tego programu, to przypomnę, że w zeszłym roku ustalono 6 stref, w których nie obowiązuje zakaz picia alkoholu w miejscach publicznych. Mamy również uchwałę, która dotyczy ograniczenia spożycia sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych na terenie Starego Miasta. Tutaj widzą Państwo dane dotyczące, w jakiej liczbie w tej chwili mamy wykonane limity w poszczególnych trzech kategoriach: alkoholu 4,5 %; pomiędzy 4,5 % do 18%; powyżej 18 %, zarówno dla podawania gastronomicznego, jak i sprzedaży detalicznej. Jeśli chodzi o narkotyk — młodzież, ponad 53 % uczniów przyznaje, że raz w życiu paliło marihuanę i ponad 51 % uważa, że marihuana, haszysz są łatwo dostępne i 18 % uczniów deklaruje, że zdobycie środków psychoaktywnych jest łatwe. Jeśli chodzi o dorosłych we Wrocławiu, tutaj widać, że dorośli w mniejszym stopniu korzystają z innych środków psychoaktywnych niż alkohol i we Wrocławiu uzależnionych natomiast od leków, które też są środkiem psychoaktywnym, jest 18 %, a zażywanie dopalaczy deklaruje 2 % wrocławski dorosłych osób. Tak wygląda jakby sytuacja, jeśli chodzi o spożywanie i dostępność do substancji psychoaktywnych. W związku z tym w *Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii* oferujemy szeroki wachlarz różnych działań, które mają przeciwdziałać lub minimalizować, a szkodliwość spożywania takich substancji psychoaktywnych to jest osiem głównych kierunków działań, to jest: wspieranie programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej wskazującej monitorowanie postaw społecznych na temat problemów alkoholowych, na temat narkomanii; zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych; prowadzenie działań z zakresu redukcji szkód zdrowotnych i społecznych; ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych; podnoszenie kwalifikacji zawodowych realizatorów programów; zmniejszenie marginalizacji społecznej osób uzależnionych; podnoszenie jakości pomocy dla ofiar przemocy. W tych ośmiu głównych kierunkach mamy ponad 30 rodzajów różnego rodzaju zadań szczegółowych, realizujemy wiele programów, które, jak te tutaj na slajdzie, są rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Są różnorodne działania wspierające dzieci i młodzież w zakresie profilaktyki uniwersalnej, mającej zminimalizować ich inicjację w zakresie spożywania alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych. Nie będę Państwu opowiadała tak szczegółowo, bo tylko „przeklinam” slajdy. Jest to naprawdę wiele działań. Chciałam tylko powiedzieć, że ponieważ ze środków alkoholowych mogą i są finansowane również programy związane z przeciwdziałaniem przemocy, gdyż mówi się o tym, że przemoc w 80 % procentach jest mocno skorelowana z uzależnieniami lub nadużywaniem alkoholu, lub innych środków psychoaktywnych. Dzisiaj właśnie w tym zakresie rozpoczęła się konferencja

„Więzi, które chronią”, jest też rozpoczęta kampania „Biała Wstążka”, stąd niektórzy Radni i Radne mają białą wstążkę. Oficjalne rozpoczęcie kampanii pod patronatem Prezydenta 25 listopada. Jeśli ktoś byłby chętny, zapraszam na jutro, na drugi dzień konferencji do Dolnośląskiej Wyższej Szkoły. Proszę o pozytywną opinię dla programu na rok 2020. Dziękuję bardzo.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna
- **Komisja Spraw Społecznych, Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna

Radny Tadeusz Grabarek: Wniosek formalny: Panie Przewodniczący, w sprawie poprzedniego głosowania. Wziąłem udział w głosowaniu, a nie zostało to uwzględnione na tablicy. Proszę o zaprotokołowanie.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: A jak Pan głosował w poprzednim głosowaniu?

Radny Tadeusz Grabarek: Za uchwałą.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz: Dokonamy wpis do protokołu, że w związku z błędem sprzętu [red. — głosowanie Radnego nie zostało odnotowane], zmienimy wynik głosowania.

Dyskusja:

Radny Piotr Maryński: Szanowni Państwo, Zgromadzeni i Słuchający! Od razu podkreślę, żeby nikt nie pomyślał, że ja jestem przeciwko zwalczaniu tego typu... Profilaktyce. Nie zwalczaniu — profilaktyce, de facto zwalczaniu — jakkolwiek to nazwać. Chciałbym tutaj parę pytań zadać, doprecyzowujących. Mianowicie, nie znalazłem uzasadnienia do tej uchwały w materiałach, być może coś przeoczyłem. Chciałem zwrócić Państwa uwagę na § 3 tej uchwały, że traci moc uchwała itd. uchwalona w styczniu tego roku — 17 stycznia 2019 roku. W związku chciałbym zadać pytanie, co się stało, że tak szybko się tamta nasza uchwała popsuka? Chciałbym tutaj prosić bardzo przyjemnie o to, żeby przedstawić jakby porównanie tej naszej styczniowej z tą naszą. Takie króciutkie oczywiście, w kluczowych punktach, ze szczególnym uwzględnieniem — podkreślam — restrykcji. Bo tam były wypunktowane różne elementy działań edukacyjnych, takich różnych itd., ale także były działania restrykcyjne w postaci ograniczania liczby punktów sprzedaży alkoholu. To ja bym chciał także przypomnieć zgromadzonym, że o ile co do narkotyków i innych psychotropowych środków sprawa jest jasna i oczywista, to są środki zabronione — ścigać, ograniczać, legalnie ich sprzedać nie można — sprawę jasną, ale o ile mi wiadomo, taki alkohol jest, tak, niezabroniony, dopuszczony do sprzedaży legalnie, co więcej, ponadto służy także w zbożnym celu, a mianowicie gromadzi się z niego podatek akcyzowy, tak więc pytanie, czy to właściwy kierunek, żeby... Chętnie usłyszę to porównanie, czy zamierzamy ograniczyć

po raz kolejny liczbę punktów, w których można sprzedawać legalny produkt, który generuje dla nas akcyzę i jak sprawy wyglądają. Dziękuję.

Dyrektor Wydziału Zdrowia Spraw Społecznych Joanna Nyczak: Co do samego programu, to on w swoich założeniach zawiera bardzo podobną listę jak w roku bieżącym i w latach poprzednich, dlatego jak mówiłam, że bym chętnie widziała program wieloletni, dlatego że programy profilaktyczne mają taki charakter, że żeby zaczęły działać, to muszą być wieloletnie, ale przepisy nam mówią o tym, że on jest uchwalany corocznie, dlatego mamy coroczny program. Ten ostatni, zdaje się, był w styczniu uchwalany na ten rok — do końca 2019 roku. Ten nowy będzie obowiązywał od 2020 roku, więc jeśli chodzi o ten punkt dotyczący ograniczenia, te uchwały trzy, czyli ta jedna dotycząca limitu liczby zezwoleń w poszczególnych kategoriach, jest elementem tej uchwały, elementem programu jako takiego, ale to nie oznacza, że my będziemy tę uchwałę limitowo zmieniać. My ją tylko wymieniamy w programie, że ona jest i ona jest elementem tego programu, więc w tym kontekście należy ten punkt odczytywać.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałampowicz: Dziękuję bardzo, dodam tylko, że w tamtym roku niektóre uchwały przyjęliśmy w styczniu na przykład, ponieważ dopiero ukonstytuowaliśmy się pod koniec roku. Teraz idziemy już normalnym trybem.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 448/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/431/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/431/19>

[red. — W tym momencie prowadzenie obrad przejął Wiceprzewodniczący Rady Miasta Bartłomiej Ciążyński]

23. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XIII/247/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia maksymalnego wynagrodzenia dziennego opiekuna, zasad jego ustalania oraz wysokości opłaty za pobyt dziecka u dziennego opiekuna oraz maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie – druk nr 445/19

Dyrektor Wydziału Zdrowia Spraw Społecznych Joanna Nyczak: Panie Przewodniczący, Pani Prezydent, Panie, Panowie Radni! To jest zadanie, które jest realizowane przez Wrocławskie Centrum Integracji na zlecenie gminy Wrocław. W tej chwili, w tym systemie gminnym, jest 26 dziennych opiekunów, w tym 10 finansowanych ze środków unijnych. Obejmujemy opieką 121 dzieci. Jeśli chodzi o odpłatność, czy też finansowanie, to ona składa się z dwóch elementów. Z jednej strony: to, co finansuje gmina i druga część: to, co finansują rodzice. To pozwala wypłacać opiekunom dziennym wynagrodzenie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami opiekunowie dzienni, i to wynika z ustawy, są zatrudniani po konkursie na umowy zlecenia. Obecne wynagrodzenie opiekunów w zależności od liczby dzieci, to jest przedział od 3550 PLN kosztu całkowitego do 4750 PLN.

Proponujemy w tej uchwale, aby zwiększyć to wynagrodzenie, w zależności od liczby dzieci, od przedziału 4600 PLN dla trójki dzieci pod opieką dziennego opiekuna, do 6000 dla opiekuna, który ma pod opieką pięcioro dzieci. Dodatkowo proponujemy wprowadzenie takiego comiesięcznego dodatku dla opiekuna, który sprawuje opiekę nad

dzieckiem niepełnosprawnym, dlatego że zgodnie zobowiązującymi przepisami taki opiekun nie może mieć pod opieką więcej niż trójki dzieci, nawet gdyby nawet chciał. To jest pierwszy element zmiany w tym projekcie uchwały. Drugi dotyczy stawki opłaty rodziców. Obecnie rodzice za godzinę faktycznie sprawowanej opieki płacą 3, 60 PLN. Ta faktycznie sprawowana opieka jest o tyle istotna, że w odróżnieniu od żłobków, gdzie mamy do czynienia z pewnymi pakietami, ci rodzice wybierają sobie pakiet 68 albo 10 o godzinny tutaj rodzice nawet, deklarując opiekę sześciogodzinną codziennie płaconą de facto za efektywnie sprawowaną opiekę, czyli jeśli ta liczba będzie mniejsza, no to ta opłata, też będzie mniejsza. W tej chwili średnia opłata rodziców u opiekunów dziennych wynosi 411,30 PLN. My proponujemy, to zostało uwzględnione już w autopoprawce, którą przesłaliśmy, podobnie jak w żłobkach, uwzględnia wyliczania tej stawki godzinowej w oparciu o procent minimalnego wynagrodzenia za pracę i proponujemy tutaj ten procent w wysokości 0,16 %, co daje obecnie kwoty 3,60 PLN, czyli taką, jaka obowiązuje w tej chwili, natomiast ze stycznia 2020 roku będzie to stawka 3,92 PLN lub 4,16 PLN w zależności od tego jaka będzie wysokość minimalnego wynagrodzenia, wtedy prognozowana średnia opłata dla rodziców będzie w wysokości albo o 493 PLN lub 524 PLN, to są te zmiany, które przedkładamy i proszę o pozytywną opinię.

Opinie klubów:

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości – opinia pozytywna

Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski – opinia pozytywna

Klub Radnych Nowoczesna – opinia pozytywna

Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna

- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 445/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/432/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XIII/247/11>

24. Projekt uchwały w sprawie uchylenia niektórych uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - druk nr 465/19

Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski: [red. – Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną.] Panie Przewodniczący. Pani Prezydent. Wysoka Rado. Pierwsza uchwała odnosi się do uchylenia niektórych uchwał Rady Miejskiej Wrocławia, w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Tutaj na mapie, czerwonym kolorem zaznaczone są obszary, które mają uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zielone to są tereny, których aktualnie toczą się prace nad przygotowaniem planów i tutaj widzą Państwo punktowo zaznaczone tych 7 uchwał, które wnosimy do Wysokiej Rady o to, żeby je uchylić. Pierwsza to jest obszar placu Orłąt Lwowskich, ulicy Braniborskiej, Tęczowej, tutaj ze względu na to, że prace zostały podjęte bardzo dawno temu, w 2004 roku, w międzyczasie zmieniło się prawo, ale też trwają prace nad

wstępnym studium wykonalności dla wrocławskiego węzła kolejowego, chcielibyśmy ten plan uchylić i ewentualnie kiedyś w przyszłości w nowych uwarunkowaniach prawnych i formalnych objąć go z powrotem. Kolejne miejsca to jest Wzgórza Gajowe, przystąpienie z 2011 roku, które miało na celu ustalenie w tym obszarze przeznaczeń terenu, który umożliwiają wprowadzenie funkcji sportowej, rekreacyjnej, jednak ze względu na nie do końca określony stan tego co w tym wzgórzu się znajduje, o stabilność podłoża w pod kątem prac budowlanych i bardzo drogie ekspertyzy, które są to w stanie umożliwić, w tej chwili proponujemy uchylenie tej uchwały w sprawie opracowania planu miejscowego. Następny obszar to jest rejon ulicy Koziej, Potokowej. Tu mamy do czynienia z sytuacją, w której na skutek zmiany studium uchwalonej w styczniu 2018 roku, obszar po konsultacjach z mieszkańcami Maślic, jak i radą osiedla, stracił poprzednie przeznaczenia. Nowe - to jest zabudowa jednorodzinna, zatem sam właściciel terenu wniósł o uchylenie tego planu, w związku z niemożliwością realizacji tych zamierzeń z powodu, których ta zmiana była podejmowana. Podobnie w jakimś sensie, rzecz ma się na następny w obszarze, czyli Stefana Batorego, tam zmiany miały dotyczyć regulacji w zakresie przebiegu dróg wewnętrznych i linii zabudowy, ze względu na utratę aktualności wniosku, o której poinformował znowu tutaj sam inwestor, właściciel, brak jest przesłanek do dalszego procedowania tego planu. Kolejne miejsce, to jest ulica Gwizdanowska, tutaj inwestor i jednocześnie właściciel tych terenów, objętych opracowaniem tego planu, poinformował o prowadzonych przygotowaniach do inwestycji, w zakresie uzbrojenia terenu na podstawie obowiązującego planu, w związku z powyższym wystąpił z wnioskiem o odstąpienie od sporządzania zmiany planu miejscowego. Kolejne miejsce to jest ulica Chełmońskiego. W tym obszarze plan został zaskarżony wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Został uchylony w całości, z powodów formalnych tak naprawdę, ale w związku z tym, z powrotem w obrocie prawnym pojawiło się to przystąpienie do opracowania planu miejscowego, na podstawie którego plan był opracowywany, a jego uchwalenie stało się, w tych okolicznościach prawnych możliwe zatem prosimy o wyeliminowanie z obrotu prawnego tej uchwały. Ostatnia rzecz odnosi się do obszaru Kazimierza Wielkiego i ulicy Szewskiej we Wrocławiu. Plan, który został podjęty na etapie projektowym, po wstępnych konsultacjach z Wojewódzkim Konserwatorem okazało się, że jego uchwalenie tak naprawdę jest niemożliwe. Te oczekiwania Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, idą dalej niż, to co jest w obecnie obowiązującym planie, wobec możliwości, czy pewności wręcz tego wystąpienia, w takiej sytuacji, uchwalenia nowego planu roszczeń odszkodowawczych, chcemy odstąpić od opracowania tego nowego planu. Bardzo dziękuję i proszę Wysoką Radę, o podjęcie uchwały.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 465/19

Wyniki głosowania: za – 27, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/433/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/433/19>

[red. – Radny Piotr Uhle zagłosował „za”]

25. Projekt uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Motylkowej i Świt we Wrocławiu - druk nr 470/19

Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski:[red. – Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną.] Jeśli Pan Przewodniczący pozwoli, to ja mógłbym tych 5 uchwał w sprawie przystąpienia zreferować w jednej paczce, ewentualnie jeśli będą pytania, oczywiście będę odpowiadać na nie indywidualnie. Szanowni Państwo, 5 uchwał w sprawie przystąpienia do opracowania planu miejscowego. Pierwsza z nich na południu miasta, z rejonu ulic Motylkowej i Świt we Wrocławiu, tu mamy taką sytuację, że tak naprawdę jest to zmiana planów w obowiązującym planie. Dzisiaj po latach po raz pierwszy z procedurą... Inaczej. Odkryliśmy, że w tym planie tereny dwa zaznaczone tymi kropkowanymi liniami mają opisaną obsługę komunikacyjną nie z tych ulic, które powinny mieć. To zostało zamienione w edycji, przeprasza miejscami, taki głupi czeski błąd. Szczęśliwie do tej pory nie było z tym problemu, ponieważ zauważyliśmy to chcemy to naprawić. Taka jest istota tej zmiany, tego przystąpienia. W przypadku drugiej uchwały - zachód miasta, Żerniki, rejon ulic Rezydowej, Kardamonowej i Lubczykowej we Wrocławiu. Mamy do czynienia z sytuacją, w której studium przewiduje zabudowę jednorodzinną, pod tego typu funkcje, w przeważającej części będziemy procedować opracowania planu miejscowego, natomiast dzisiaj istniejący układ komunikacyjny i jego organizacja nie pozwala na poprawną obsługę terenów, które mogą zostać zainwestowane, także chcemy te sytuacje uregulować w planie. Kolejna uchwała to jest rejon ulic Stacha Świstackiego i Krakowskiej we Wrocławiu, centrum miasta, obszar nieobjęty planem. Dawne tereny kolejowe, które dzisiaj mają szansę na zagospodarowanie w stylu miejskim, zatem na pewno część tych terenów pod zabudowę mieszkaniową, część pod usługi, komunikacja i to są główne cele opracowania tego planu. Kolejne przystąpienie centrum miasta południowo-zachodnia część Kępy Mieszczańskiej, w rejonie ulic Romana Dmowskiego, Władysława Jagiełły i Mostowe we Wrocławiu, mamy plan obowiązujący, ale znowu sytuacja taka, że jego zapisy mocno się zdezaktualizowały. Chcemy tę część miasta zapisać w związku ze zmianami, które już następują, tutaj w tym obszarze, choćby ten obiekt piekarni, o którym dzisiaj rano wspominał prezydent, przy okazji informacji o roku pracy, ale również inne niezagospodarowane tereny, gdzie my, w naszej ocenie, regulacje dotyczące np. linii zabudowy, straciły swoją aktualność i ostatnie przystąpienie północny zachód miasta w Marszowicach, rejonu ulicy Mazowieckiej, Wilkszyńskiej, Krzelowskiej we Wrocławiu, obszar, który nie posiada planu miejscowego, gdzie studium zapisuje tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, w związku z tym, że pojawiają się wnioski o wydanie warunków zabudowy chcemy przygotować plan miejscowy, który pozwoli w sposób poprawny, ustalić zasady zagospodarowania tego obszaru. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny]
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 470/19

Wyniki głosowania: za – 32, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/434/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/434/19>

26. Projekt uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Lubczykowej, Rezedowej i Kardamonowej we Wrocławiu – druk nr 466/19

[red. – zreferował Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 466/19

Wyniki głosowania: za – 32, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/435/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/435/19>

27. Projekt uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Stacha Świstackiego i Krakowskiej we Wrocławiu – druk nr 467/19

[red. – zreferował Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 467/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/436/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/436/19>

28. Projekt uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Romana Dmowskiego, Władysława Jagiełły i Mostowej we Wrocławiu – druk nr 468/19

[red. – zreferował Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 468/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/437/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/437/19>

[red. – Radna Jolanta Niezgódzka i Radna Agnieszka Kędzierska głosowały „za”]

29. Projekt uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Marszowskiej, Wilkowskiej i Krzelińskiej we Wrocławiu - druk nr 469/19

[red. – zreferował Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały - druk nr 469/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania uchwała nr XV/438/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/438/19>

30. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru po północno - wschodniej stronie ulicy Kowalskiej we Wrocławiu - druk nr 446/19

Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski: [red. – Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną.] Szanowni Państwo, obszar objęty planem to jest nieco ponad 21 ha, tutaj przeznaczenia podstawowe, z którymi mamy do czynienia, w tej chwili na mapie, widzą Państwo miejsce, w którym we Wrocławiu ten obszar zlokalizowano. Widzą Państwo kolory i przewaga czerwonych, czyli to są właśnie tak jak Państwo już wiedzą, głównie usługi, tereny sportowo-rekreacyjne tereny zieleni, tereny komunikacji. To jest teren, który jest po przeciwnej stronie ulicy Kowalskiej, w stosunku do obiektów przedsiębiorstwa 3M, zatem wprowadzone tam zostały takie funkcje, które nie będą wzajemnie kolidować z prowadzoną aktywnością gospodarczą. Plan przeszedł pełną procedurę formalnoprawną do planu nie wpłynęły uwagi. Informuje Państwa, że plan nie narusza ustaleń studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego i proszę o jego uchwalenie.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 446/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/439/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/439/19>

31. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Nowodworskiej we Wrocławiu - druk nr 471/19

Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski:[red. – Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną.] Plan zachodniej części, tuż za poza granicą Śródmieścia, właściwie. Obszar na pewno Państwu dobrze znany, rejon ulicy Nowodworskiej. Mamy tu do czynienia z taką sytuacją w przestrzeni, że w ciągu - grzebieniowo ustawionych w stosunku do ulicy - obiektów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, faktycznie dzisiaj jest przerwa. To jest troszeczkę jaśniejszy ślad, który Państwo widzą na rysunku. W tym obszarze pojawiały się wnioski o wydanie warunków zabudowy na takie obiekt, które spotkały się zarówno ze sprzeciwem społeczności lokalnej, jak i też uważaliśmy, że w tym miejscu należałoby uzupełnić z tą zabudową mieszkaniową, ale o takim charakterze, który nawiązywać będzie do sąsiedztwa. Taki plan został przygotowany, taki plan przeszedł pełną procedurę formalnoprawną. Do planu nie zostały zgłoszone żadne uwagi. Informuję Państwa, że plan nie narusza ustaleń studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia i proszę o uchwalenie tego prawa.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 471/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/440/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/440/19>

32. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Lechitów i doliny Widawy we Wrocławiu - druk nr 472/19

Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski: Wracamy na wschód miasta w pobliże, przed chwilą uchwalonego planu, w rejonie ulicy Kowalskiej. Tutaj historia jest nieco dłuższa. Plan o powierzchni ponad 20 ha, zaczęliśmy jego opracowanie w związku wnioskami mieszkańców, właścicieli terenów położonych w obszarze objętych tym planem, ale równie z wnioskowany był przez ówczesny skład Komisji Architektury. Realizujący ten postulat, czy jego realizacja była możliwa dopiero po uchwaleniu zmiany studium, dlatego że poprzednio poprzednia edycja tego dokumentu nie dopuszczała tutaj zabudowy. W nowym dokumencie, przychylają się do wniosków mieszkańców i właścicieli tych terenów, wprowadzony został zapis umożliwiający zlokalizowanie tam zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i pod tego typu funkcje oprócz tego pod zieleń i ciągi komunikacyjne, w planie przeznaczono tereny. Plan, po ukończeniu procedury formalnoprawnej, po wyłożeniu, po dyskusjach publicznych, nie wpłynęły do tego planu żadne uwagi. Informuję Państwa, że ustalenia planu nie naruszają ustaleń studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego i proszę o podjęcie uchwały.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** - opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** - bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** - Przewodnicząca Komisji Agnieszka Kędzierska: Chciałabym podziękować Panu Dyrektorowi i całemu Biuru Rozwoju Wrocławia za pracę, za właściwie prawie 5 lat nad tym planem, ale także chciałabym podziękować mieszkańcom za aktywność i wytrwałość, bo trochę na to czekali. Przeszli przez studium, przeszli przez plan i myślę, że osiągnęliśmy kompromis w tej sprawie. Dziękuję.
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 472/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/441/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/441/19>

33. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Lotniczej, Jerzego Bajana i Szybówcowej we Wrocławiu - druk nr 473/19

Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski: Szanowni Państwo. Obszar na pewno Państwu świetnie znany, taki wąski teren pomiędzy ulicą Szybówcową, a Lotniczą. Widzimy czerwone kolory, zatem usługi różnego rodzaju, tutaj

najbardziej chyba znany i charakterystyczny obiekt w obszarze tego planu, to jest Hala Tęcza. Projektu planu był wykładany dwukrotnie do publicznego wglądu. Po pierwszym wyłożeniu wpłynęły uwagi do tego planu. Część uwag została przyjęta i takie, a nie inne nierozpatrzenie przez Prezydenta spowodowało konieczność cofnięcia procedury, ponowne wyłożenie i do tego drugiego wyłożenia uwagi już nie wpłynęły, ale prawo mówi tak, że, te uwagi nawet do pierwszego wyłożenia musimy zreferować i rozstrzygnąć. Może jeszcze słowo o funkcjach. Przy Hali Tęcza, w kierunku zachodnim planu, mamy teren który jest przeznaczony pod parking wielopoziomowy w połowie z możliwością jednopoziomowe. Na południowy wschód od ulicy Bajana mamy tereny przeznaczone pod obiekty różnego typu usług. Do planu, przy pierwszym wyłożeniu, złożona została uwaga przez spółkę Tauron, dotycząca wrysowania, nie zaznaczonych na rysunku planu, istniejących stacji transformatorowych i wprowadzenia zapisu dotyczącego konieczności, w związku z kolizją, z planowanym zamierzeniem budowlanym istniejących stacji, ich przebudowania. Może ona być dokonana własnym kosztem i staraniem zainteresowanego inwestora, a nie przez właściciela tego tych obiektów. Druga uwaga złożona przez spółdzielnię hurtowo-detaliczną Tęcza, która w zakresie dotyczącym dopuszczenia modernizacji istniejącego naziemnego parkingu wielopoziomowego, dopuszczenia możliwości urządzenia parkingu samodzielnego jednopoziomowego, również naziemnego oraz dopuszczenia możliwości urządzenia parkingów terenowych otwartych wydziałem wewnętrznym, a usunięcie zapisów ustalających w korytarzu usytuowania ciągu pieszo-rowerowego na ww. terenie oraz terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem 1 KDPR, obowiązku ciągu pieszo-rowerowego, na rzecz obowiązku zapewnienia na tych obszarach swobodnego przejścia i przejazdu rowerem, po utwardzonym gruncie. Ustalenia dla handlu detalicznego, wielko powierzchniowego, powierzchni sprzedaży nie mniejszej niż 5000 m², zmniejszenia powierzchni terenu biologicznie czynnego do wartości nie większy niż 5 % powierzchni działki budowlanej, likwidacji wyznaczonej na rysunku planu po zachodniej stronie wydzielania wewnętrznego, a strefy zieleni zweryfikowania prognozy skutków finansowych i uwzględnienia w niej kwoty, na rekompensaty i odszkodowania nie mniejszej niż 62 684 000 PLN, do uwzględnienia aktualnej zabudowy i użytkowania gruntów zabudowanych na podstawie decyzji prezydenta - tutaj jest podany numer - i decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, również z numerem. Pozwolenia na użytkowanie z dnia 2006 roku. Szanowni Państwo zreferowałem Państwu uwagi, które wpłynęły do pierwszego wyłożenia. Informuje, że projekt planu miejscowego nie narusza ustaleń studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego i proszę o uchwalenie planu wraz załącznikami w tym drugim, stwierdzając zgodność ze studiami i trzecim rozstrzygającym o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych do planu zgodnie z propozycją. Dziękuję.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** - opinia pozytywna

Opinie Komisji

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Bartłomiej Ciążyński: Szanowni Państwo. Przedstawione zostały Państwu uwagi do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 20 ust. 1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, o sposobie ich rozpatrzenia winna rozstrzygać Rada. Czy ktoś z Państwa Radnych składa wniosek o indywidualne rozpatrzenie uwag zawartych w załączniku nr 3, przedłożonego projektu? Wobec nie zgłoszenia wniosku o indywidualne rozpatrzenie uwag, przez Wysoką Radę wnoszę, że wolą Rady jest rozpatrzenie uwag łącznie z przedstawionym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z propozycją przedstawioną w załączniku nr 3. Przystępujemy zatem do głosowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz załącznikami.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 473/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/442/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/442/19>

34. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia - druk nr 462/19

Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski: Jeżeli Pan Przewodniczący pozwoli, to ja bym znowu 3 uchwałę zreferował. Dziękuję bardzo. Pierwsza uchwała na Kazachstańskiej, w obrębie Brochów. Jednakowo wszystkie 3 cechuje jedno - wszystkie 3 związane są z wnioskami o nadanie numerów porządkowych. Dwie pierwsze, nazwy są zaczerpnięte z banku nazw, o ostatniej powiem przy omawianiu tamtej, tak więc pierwsza, Kazachstańska. Tutaj widzą Państwo załącznik graficzny do projektu uchwały. Ulica nawiązuje swoją nazwą do sąsiednich: Afgańskiej, Wietnamskiej, Pakistańskiej, Birmańskiej, Syjamskiej, placu Mongolskiego czy Tatarskiej, czyli nazw związanych z krajami Azji. Druga propozycja, w rejonie Pawłowic, ulica Zawilcowa, która nawiązuje do pobliskich: Przebiśniewowej, Rucianej i Bratkowej. Trzecia - jesteśmy tutaj załącznik graficzny - jesteśmy na Nowych Żernikach, tam jak Państwo pamiętają, przyjęliśmy kiedyś takie ustalenie, Państwo się na to zgodzili, po głosowaniu, że nazywamy na tym osiedlu ulice od patronów – architektów. Te ulice, które są w układzie południkowym od niemieckich architektów związanych z historią miasta i powstaniem pierwszej wystawy WUWA, a w układzie równoleżnikowym od polskich architektów, którzy pracowali w okresie powojennym na rzecz odbudowy miasta, w tym przypadku kolejną propozycją, tutaj jakby inicjatorami jest środowisko architektów, którzy to również byli inicjatorami całego przedsięwzięcia, propozycja jest aby nazwać imieniem Igora Tawryczewskiego – architekta, urbanisty, wykładowcy akademickiego, członka SARP we Wrocławiu, członka również Królewskiego Instytutu Brytyjskich Architektów, człowieka, który był związany swoją pracą twórczą, projektową z miastem, który był współautorem 1 z 2 obiektów architektury powojennej Wrocławia, wpisanej do rejestru zabytków. Dotyczy to domu galeriowego – Mezonetowca - przy ulicy Kołłątaja. Oprócz tego był współautorem m.in. domu naukowca przy placu Grunwaldzkim czy osiedla Gajowice, a także innych realizacji. Bardzo Państwa proszę o podjęcie tych 3 uchwał. Dziękuję.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** - opinia pozytywna

- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** - opinia pozytywna

Opinie Komisji

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 462/19

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/443/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/443/19>

**35. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia
- druk nr 463/19**

[red. – zreferował Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski]

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** - opinia pozytywna

Opinie Komisji

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 463/19

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/444/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/444/19>

**36. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia
- druk nr 464/19**

[red. – zreferował Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Jacek Barski]

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** - opinia pozytywna

- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** - opinia pozytywna

Opinie Komisji

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 464/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 1, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania uchwała nr XV/445/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/445/19>

37. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr IV/66/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej na 2019 rok - druk nr 486/19

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Sergiusz Kmiecik: Pani Prezydent. Panie Przewodniczący. Wysoka Rado. Komisja Rewizyjna przedłożyła tutaj Wysokiej Radzie, w zeszłym roku plan realizacji, planu kontroli, który obejmował kontrolę podmiotu Wrocławskie Inwestycje. Próbuje od kilku miesięcy wyłonić w drodze przetargu podmiot, który mógłby nas wesprzeć w tej kontroli, pomóc podsumować pewne ustalenia. Nie udaje się to, kolejne postępowanie zostało unieważnione, w związku z powyższym, zwracamy się tutaj jednogłośnie, jako komisja rewizyjna, do Wysokiej Rady z prośbą o przedłużenie terminu kontroli. On był wyznaczony do 30 listopada 2019 roku. Wiemy już, że na pewno się w tym terminie nie zakończy. Jednogłośnie podjęliśmy uchwałę o tym, żeby wnioskować do Wysokiej Rady o przedłużenie tego terminu do dnia 29 maja 2020 roku. Bardzo prosimy o poparcie tej uchwały. Dziękuję.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** - opinia pozytywna

Opinie Komisji

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna
- **Komisja Edukacji i Młodzieży** – opinia pozytywna
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** – opinia pozytywna
- **Komisja Spraw Społecznych Osiedli i Partycypacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej** – opinia pozytywna
- **Komisja Sportu i Rekreacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna
- **Komisja Rozwoju Przestrzennego i Architektury** – opinia pozytywna

- **Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa** – opinia pozytywna
- **Komisja Inicjatyw Gospodarczych** – opinia pozytywna
- **Komisja Polityki Senioralnej** – opinia pozytywna
- **Prezydent Wrocławia** – bez opinii

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 486/19

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/446/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=IV/66/19>

[red. – w tym momencie prowadzenie obrad przejął Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałcampowicz.]

38. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia składów osobowych stałych komisji Rady Miejskiej Wrocławia - druk nr 443/19

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Chałcampowicz: W związku z rezygnacją Pana Radnego Michała Górskiego ze składu Komisji Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska, wyszła sytuacja, że musimy to przegłosować oraz powołanie Radnego Michała Górskiego do składu Komisji Budżetu i Finansów. Zgodnie z jego akcesem.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** - opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowoczesna** – bez opinii
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** - opinia pozytywna

Opinie Komisji

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 443/19

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/447/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/447/19>

39. Projekt uchwały w sprawie wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Dolnośląskiego - druk nr 452/19

Przewodniczący Komisji Skarg Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Dziękuję bardzo. Szanowni Radni. Wojewoda zaskarżył, odmówił wpisania do Dziennika Urzędowego Województwa Dolnośląskiego naszej uchwały i ta uchwała dotyczyła naszej odmowy na budowę budynku mieszkalnego, dla spółdzielni mieszkaniowej Biskupin i

odmowa polega na tym, że zaskarżony został pkt. 4, ponieważ mówiąc ogólnie, ta uchwała nie dotyczy, jak gdyby tworzenia nowego prawa, ona tylko sankcjonuje prawo poprzednie, czyli mówi że odmawia się budowy, dlatego że zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego i studium, tam budynek być nie może. W związku z powyższym uchwała jest nie zaskarżona tylko, punkt który odmawia jej wpisu do Dziennika. W związku z powyższym komisja przychyliła się do decyzji wojewody, do jej zaskarżenia przez wojewodę i w związku z powyższym nie będzie zaskarżała tej decyzji wojewody do sądu administracyjnego i taką decyzję, taką propozycję rekomenduje komisja, do podjęcia Radzie Miejskiej.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie Komisji

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 452/19

Wyniki głosowania: za – 24, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania uchwała nr XV/448/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/448/19>

40. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na uchwałę w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Kosmonautów, Jeleniogórskiej i Starogajowej we Wrocławiu - druk nr 447/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyruł: Skarga dotyczy wspomnianego planu. Ten plan został uchwalony zgodnie z wszystkimi regułami i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Wojewody Dolnośląskiego. [red. – wypowiedź anonimizowana]. W związku z powyższym, komisja jednogłośnie wnioskuje o oddalenie skargi skarżących się.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Prezydent Wrocławia** - [red. - zapis dźwiękowy nieczytelny]

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 447/19

Wyniki głosowania: za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 5

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/449/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/449/19>

41. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Prezydenta Wrocławia - druk nr 438/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Skarżący się skarży, że na podstawie opinii ZDiUMu, nie może dostać zgody na zjazd, konkretnie z ulicy Małopanewskiej na budowę, którą on tam zamierza zrealizować do swojej działki. Prawo nakazuje, że obowiązują przepisy, że opinia ZDiUMu jest tylko opinią, natomiast wymagana jest decyzja - konkretnie decyzja ZDiUMu, aby taki zjazd mógł być zrealizowany. Skarżący się złożył dokumenty w sprawie zgody na zakup budowy, niestety dokumenty były niekompletne, po czym sam z własnej woli te dokumenty wycofał i związku z powyższym, że dokumentacja jest niekompletna, ZDiUM nie może wydać decyzji, o warunkach o zgody na zjazd z tej ulicy do jego budowy. W związku z tym skarżący domaga się indywidualnej zgody prezydenta, w tym przypadku tylko dla niego, aby taka zgoda została wydana. Niestety prawo takiej decyzji nie przewiduje. Dopóki skarżący się nie uzupełni dokumentacji budowlanej, dopóty nie zostanie wydana taka decyzja. Tam jeszcze wchodzi do rozpatrzenia sprawa, że to nie jest tylko działka miejska, ale tam jeszcze są inni właściciele, obok tej działki, to dodatkowo komplikuje sprawę. W tym niemniej dopóki skarżący się nie uzupełni dokumentacji swojej budowy, taka zgoda nie może być wydana. W związku z tym komisja jednogłośnie głosowała za nieuwzględnieniem skargi i taką rekomendację proponuje Radzie Miejskiej. Dziękuję bardzo.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Prezydent Wrocławia** - za wnioskiem komisji

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 438/19

Wyniki głosowania: za – 21, przeciw – 0, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/450/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/450/19>

42. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Prezydenta Wrocławia - druk nr 439/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Sprawa dotyczy sporu wokół hali sportowej na ulicy Kozanowskiej. Nastąpił tam spór między właścicielami i to do tego spór rodzinny i skarżący się zarzuca miastu, że miasto nie dopilnowało własnego interesu i ta hala w wyniku wielkiego zadłużenia i sporów między

właścicielem, została przez sąd zlicytowana i skarżący się twierdzi, że za zbyt niską kwotę. Sprawę można uciąć krótko. Skarżący się nie ma żadnych praw do skarżenia się, ponieważ nie jest ani zobowiązany ani dłużnikiem. Jego nazwisko nie widnieje nigdzie, nie figuruje w stronach sporu, tylko jak gdyby, skarży się, że tam była niegospodarność, natomiast w opinii skarbnika miasta i w innych opiniach wynika z tego, że ta hala została sprzedana za taką kwotę, wylicytowana. Skarżący się w był na tej licytacji, mógł wylicytować wyżej... No za ile została wylicytowana. Nieprawdą jest również, jakoby ona była warta wielokrotnie więcej niż była licytowana, ponieważ ta hala od lat, w niej nie ma żadnych inwestycji, delikatnie mówiąc, ona trochę podupada i wyniku tego sporu jeszcze bardziej straciła wartość, natomiast rzeczywiście właściciele tej hali od lat zalegają z podatkami. Nie płacą tych podatków, ale to jak gdyby nie zmienia... To są dwie różne rzeczy. Generalnie może być tak. Skarżący nie ma żadnych praw do takiej skargi, ale to tytułem wyjaśnienia. W tym Państwie, trochę rozjaśnić spór wokół tej hali. Spór trwa zresztą od kiedy ona powstała. Tam są ciągle spory właścicielskie i ona ma w związku z tym kłopoty ze swoim funkcjonowaniem. W związku z tym, komisja jednogłośnie proponuje nie uwzględniać skargi osoby skarżącej się. Dziękuję.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Prezydent Wrocławia** - [red. - zapis dźwiękowy nieczytelny]

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 439/19

Wyniki głosowania: za – 24, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/451/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/451/19>

43. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Prezydenta Wrocławia - druk nr 440/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Skarżący się zarzuca Prezydentowi Wrocławia, że nie miał on uprawnień, aby ogłosić jazdę wolną ze specyficznymi biletami, a mianowicie w dniach od 1 do 13 października, kto będzie miał przy sobie książkę Olgi Tokarczuk, to będzie mógł jechać bez biletu. Taką decyzję prezydent podjął, na podstawie Prawa o ruchu drogowym z 1984 roku i na podstawie uchwały o publicznym transporcie zbiorowym, gdzie jest wyraźnie napisane, że za zadania organizatora publicznego transportu zbiorowego, w gminie wykonuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Na podstawie tej ustawy prezydent, mógł podjąć taką decyzję. Dodam, że czasami, kiedy wracam z meczu dużego na stadionie o miejskim i nie ma tramwaju kasowników, to znaczy taka decyzja była również podjęta przez prezydenta miasta, aby jadący z meczu mogli wracać za darmo. To była taka sama mniej więcej decyzja, dotycząca imprez kulturalnych. Dodam również, że jedynie Wrocław właściwie, to był jeden z takich zabiegów marketingowych, ponieważ służby kontrolujące posiadanie biletu w tramwajach, nie zgłosiły ani jednego przypadku, aby jakaś osoba jechała z książką Tokarczuk i pokazała, że to jest bilet, ale dodam do tego, że Pan Prezydent i

miasto zorganizowały obchody z okazji uzyskania nagrody Nobla przez Olę Tokarczuk, natomiast do dnia dzisiejszego, nasz rząd, ani prezydent, ani rząd, nie spotkał się i przedstawiciele, z naszą noblistką. Dlatego tym bardziej chwała dla miasta, że miasto doceniło naszą noblistkę i w związku z powyższym komisja jednogłośnie wnioskuję za nieuwzględnieniem skargi, ponieważ podstawa prawna przy której Prezydent może taką decyzję podjąć. Dziękuję bardzo.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Prezydent Wrocławia** - za wnioskiem komisji

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 440/19

Wyniki głosowania: za – 22, przeciw – 1, wstrzymało się – 5

W wyniku głosowania uchwała nr XV/452/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/452/19>

44. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Prezydenta Wrocławia - druk nr 487/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Skarży się mieszkaniec Nowego Dworu na Prezydenta Wrocławia, jakoby ten Prezydent nie zapoznał się z dokumentacją dotyczącą budowy tramwaju na Nowy Dwór i że ta decyzja nie była konsultowana z mieszkańcami Nowego Dworu, jakoby Ci są przeciwni tej budowie. Urząd odpowiada, że ta etap budowa jest oparta o plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego we Wrocławiu i konsultacje były robione zarówno w klubie CK zachód, w ośrodku, jak i w innych miejscach, jak również przeprowadzono ankietę na ten temat Zebrano 763, ankiety oraz 6 listów elektronicznie, a w spotkaniach wzięło udział około 100 osób i zgłoszono do tego 66 uwag. Ta budowa już w tej chwili trwa i w związku z powyższym właściwie, skarżąc się nie do końca pokazuje na jakiej podstawie zarzuca, ponieważ zarzuca tutaj, że tutaj Prezydent naruszył wręcz konstytucję i to te pisma rozesłał również do organów władzy rządowej do Warszawy. Po zapoznaniu się z opinią i z faktami komisja jednogłośnie postanawiała nie uwzględniać skargi na budowę tramwaju na Nowy Dwór i taką decyzję taką rekomenduje Radzie Miejskiej. Dziękuję bardzo.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Prezydent Wrocławia** - za wnioskiem komisji

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 487/19

Wyniki głosowania: za – 23, przeciw – 0, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/453/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/453/19>

45. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Komendanta Straży Miejskiej Wrocławia - druk nr 441/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Skarżąca się skarży, na odholowanie jej auta przez straż miejską, na parking, przy czym kwestionuje przede wszystkim nie sam fakt odholowania, poddaje w wątpliwość czy to auto mogło być odholowane, ponieważ w miejscu, to auto stało były znaki zakazu, natomiast po 2 stronach. W wyjaśnieniu okazało się potem, że jeden znak był tam niepotrzebnie, ale to nie zmienia faktu, że mogła straż doholować i inżynieria miejska musi też znak usunąć, pewnie już usunęła. Po drugie, skarżąca się zarzuca, że miała problem z dodzwonieniem się do straży miejskiej, zorientowaniem się gdzie jest jej auto. Wyjaśniono, że nie dzwoniła w zasadzie na ten numer, na który powinna dzwonić, bo na stronach oficjalnych straży miejskiej, są podane numery, potem dzwoniła na nr 786, który jest numerem interwencyjnym, który często bywa zajęty i rzeczywiście trudno się na ten numer dodzwonić natomiast, zwróciła również uwagę zarzut, że zażądano od niej bezpośrednio przed odbiorem opłaty za odholowanie auta. Otóż to nie jest również sprawa straży miejskiej, ale wyrok Trybunału Konstytucyjnego mówi wyraźnie, że ten, który to pojazd przetrzymuje, na wniosek starosty, w tym wypadku Prezydenta Wrocławia, nie musi, nie może pobierać, jeżeli nie chce tej opłaty uiścić bezpośrednio przed odbiorem pojazdu. Widocznie tam taka sytuacja miała miejsce, a zatem na to trzeba zwrócić uwagę, natomiast nie jest to skarga do straży miejskiej, ponieważ nie w jej gestii leży już parking, czy też o zbieranie opłat, natomiast sprawa została zauważona, ale generalnie, co do samego odholowania auta, to komisja jednogłośnie stwierdza, że straż miejska nie dokonała żadnych uchybień. Dokonała tego zgodnie z przepisami, w związku z tym, wnioskuje o nieuwzględnienie tej skargi. Dziękuję.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 441/19

Wyniki głosowania: za – 21, przeciw – 1, wstrzymało się – 7

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/454/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/454/19>

46. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu - druk nr 442/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Skarżący się zarzuca dyrektorowi MOPS, [red. – wypowiedź anonimizowana] w związku z powyższym, komisja jednogłośnie postanawia nie uwzględniać skargi wspomnianej osoby na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk nr 442/19

Wyniki głosowania: za – 23, przeciw – 0, wstrzymało się – 4

W wyniku głosowania uchwała nr XV/455/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwały.um.wroc.pl/uchwała.aspx?numer=XV/455/19>

[red. – Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jarosław Charłampowicz ogłosił przerwę w obradach.]

47. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu - druk nr 484/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Skarżąca się skarży się na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, [red. – wypowiedź anonimizowana]. Komisja postanowiła jednogłośnie nie uwzględniać tej skargi i takie głosowanie proponuje radnym.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia uchwały – druk nr 484/19

Wyniki głosowania: za – 19, przeciw – 1, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/456/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/456/19>

48. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu - druk nr 485/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Skarżąca się skarżyć, że ZDiUM zajął pieniądze z jej konta, za instalacje wodne, kanalizacyjne i gazowe podłączone od tej sieci pod jezdnią do jej domu. Ona twierdzi, że to nie jest jej instalacja natomiast, MPWiK wyjaśnia, że nie ma na swoim stanie tej instalacji. Rzeczywistość pewnie jest taka, że kiedy ona ten dom budowała, skarżąca się, to była jej instalacja, natomiast po okresie budowy, ona nadal jest jej, ponieważ nie przekazała tej instalacji między instalacją uliczną, a jej domem w posiadanie MPWiK. MPWiK Odpowiada, jeżeli skarżąca się zgłosi do nas na piśmie i z wnioskiem, abyśmy tą instalację przejęli, to my ją przyjmujemy, ale do tej pory skarżąca się tego nie zrobiła, w związku z tym, ona jest ciągle na stanie skarżącej się, w związku z powyższym, stąd to zajmowanie konta, jeżeli tylko dopełni formalności skarżąca się. To ona, ta sprawa zostanie załatwiona, w związku z powyższym komisja postanowiła jednogłośnie nie uwzględniać skargi skarżącej się.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia uchwały – druk nr 485/19

Wyniki głosowania: za – 19, przeciw – 0, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/457/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/457/19>

[red. – W tym miejscu prowadzenie obrad przejął Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Bartłomiej Ciążyński.]

49. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zmiany uchwały nr XXXVII/2420/05 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Wrocław - druk nr 450/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Stowarzyszenie Głuchych „Nadzieja”, zwróciło się z petycją, aby podopieczni tego stowarzyszenia mieli specjalne prawa w przyznawaniu lokali komunalnych ze strony miasta. Otóż miasto odpowiada, że prawa dla osób niepełnosprawnych są zapisane w uchwałach i bodajże przy dyskusji na temat mieszkań komunalnych. również wspomniano o tym, że będą one

ponownie przeglądane i rozpatrywany, w związku z tym nie ma potrzeby, aby specjalną uchwałą wyróżniać tylko tą grupę osób niepełnosprawnych, ale ta grupa jest do tej pory dostrzegana w ustawodawstwie lokalnym, jak również będzie nadal dostrzegania w nowym rozpatrywaniu i w związku z tym komisja uważa, że ta petycja dotycząca tylko jednej grupy niepełnosprawnych i aby to usankcjonować specjalną uchwałą Rady Miejskiej, nie powinna mieć miejsce, w związku z tym proponuje jednogłośnie nie uwzględniać tej petycji. Dziękuję.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia uchwały – druk nr 450/19

Wyniki głosowania: za – 17, przeciw – 0, wstrzymało się – 6

W wyniku głosowania uchwała nr XV/458/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/458/19>

50. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zapewnienia osobom niepełnosprawnym pobierającym najniższe świadczenie emerytalno-rentowe bezpłatnego szerokopasmowego dostępu do Internetu - druk nr 451/19

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Jest to petycja tego samego stowarzyszenia i petycja dotyczy tego, aby niepełnosprawnym zapewnić, w ich domach bezpłatny Internet o przepływie co najmniej 100 MB/s. Natomiast w odpowiedzi Biura Departamentu Prezydenta Urzędu Miejskiego czytamy następująco, że miasto zapewnia bezpłatny Internet w miejscach publicznych, natomiast zrealizowanie od strony prawnej, finansowej takiej sytuacji byłoby trudne, ponieważ Internet jest dostarczany przez poszczególnych operatorów bezpośrednio do domów i w związku z tym, mogło by to być tylko możliwe na podstawie obustronnej umowy między odbiorcą Internetu, a operatorem i przy dofinansowaniu gminy. Byłaby to rzecz bardzo skomplikowana i na dzień dzisiejszy trudna do zrealizowana ze strony prawnej. W związku z powyższym komisja jednogłośnie postanowiła nie uwzględniać przedmiotowej petycji.

Opinie Klubów:

- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Koalicyjny Klub Obywatelski** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Nowoczesna** – za wnioskiem komisji
- **Klub Radnych Sojusz dla Wrocławia** – za wnioskiem komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

- **Prezydent** – za wnioskiem komisji

Głosowanie w sprawie przyjęcia uchwały – druk nr 451/19

Wyniki głosowania: za – 11, przeciw – 2, wstrzymało się – 7

W wyniku głosowania **uchwała nr XV/459/19** Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. została przyjęta.

<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=XV/459/19>

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Jeszcze na koniec. Chciałem poinformować radnych, że przypominacie sobie Państwo skargę na brak zamieszczenia tablicy pamiątkowej Dyrektora Lotniczych Zakładów Naukowych na Psim Polu? Ta skarga nie została rozstrzygnięta wtedy na posiedzeniu, natomiast informuję, że ta skarga została przez skarżącego wycofana.

IV. Przyjęcie protokołu sesji nr XIV/19.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Bartłomiej Ciążyński: Czy ktoś z Państwa Radnych ma zastrzeżenia do protokołu z przebiegu czternastej sesji Rady Miejskiej Wrocławia? Nie widzę. W związku z tym **protokół nr XIV/19, uważam za przyjęty.**

V. Interpelacje i zapytania.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Bartłomiej Ciążyński: Tu zadam pytanie pytającym i interpelującym. Czy mogę poprzestać na odczytaniu, kto wniósł zapytania, interpelacje bez przedmiotu? Nie ma zastrzeżeń, w takim razie zgodnie z informacją otrzymaną od Prezydenta Wrocławia udzielono odpowiedzi na wniesione apelacji zapytania następujących radnych: Radnego Andrzej Puzio, Radnego Michała Kurczewskiego, Radnego Łukasza Olberta, Radnej Jolanty Niezgodzkiej, Radnego Roberta Grzechnika, Radnego Mirosława Lacha, Radnego Sergiusza Kmiecika oraz radnego Piotra Uhle, nadto do Biura Rady Miejskiej wpłynęły interpelacji zapytania następujących radnych: Radnego Mirosława Lacha, Radnego Dariusza Piwońskiego, Radnego Michała Piechela, Radnego Michała Kurczewski, Radnego Andrzeja Puzio oraz radnego Piotra Uhle. Czy mają Państwo uwagi do udzielonych odpowiedzi? Nie widzę. Dziękuję

VI. Wolne wnioski i oświadczenia.

Radny Piotr Maryński: Ja bym chciał złożyć takie oświadczenie, z lekką przykrością, ale bym chciał oświadczyć, że było mi przykro jak Pan Prezydent Jacek Sutryk, w dniu życzliwości, w swoim przemówieniu, w mojej ocenie nie był życzliwy, więc taka gorąca prośba, żeby może przy okazji Świąt Bożego Narodzenia, był bardziej życzliwy dla radnych klubu opozycyjnego. Myślę - ja mówię oczywiście przede wszystkim za siebie – bo mnie się tak trochę przykro zrobiło. Dziękuję uprzejmie.

Wiceprezydent Wrocławia Renata Granowska: Ja w imieniu Prezydenta Sutryka, odniósł Pan bardzo mylne wrażenie. Pan Prezydent Sutryk był bardzo życzliwy do nas wszystkich i do Państwa Radnych wszystkich i nieustająco zaprasza wszystkich, również klub opozycyjny, do współpracy na rzecz Wrocławia. Życzliwie się z Państwem żegnam.

[red. W tym miejscu Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Bartłomiej Ciążyński zamknął obrady **XV sesji Rady Miejskiej Wrocławia.**]

Przewodniczący
Rady Miejskiej Wrocławia

Wiceprzewodniczący
Rady Miejskiej Wrocławia

Jarosław Charłampowicz

Bartłomiej Ciążyński

Protokół sporządzili:

Agnieszka Zaborowska,
Marcin Wojtera